

گەشتەك بۆك خۇدى

- پۇمانا: گەشتەك بۆك خۇدى
- نۇقىسىنا: دىكتور نەجىب گىلانى
- وەرگىپرانا: تەھسىن دۇسكى
- دەرھىنانا ناھەرۇكى: تەھسىن دۇسكى
- بەرگ: بەيار جەمىل.
- چاپا ئىكى ۱۴۳۰ كۆچى ۲۰۰۹ زايىنى
- چاپخانە يا سىپىرېز / دھوك
- ژمارا سىپارتنى ل پەرتۇكخانە يا بەدرخانيان (۲۱۶۸)

رومانا

گەشتەك بۆك خودى

نقىسىن

دكتور نەجىب گىلانى

وەرگىران

تەحسىن دۆسكى

" ئاخ بۇ قويناغا دوير،
ونه خوشيا ريكى،
وكيميا زادى! "

پیشگوئنا وەرگیزی

ل وی دەمی ئەز ب وەرگیزی پانا قی بەرەمی پابوویم
ل سالا ۱۹۸۹، دەمی هیشتا ئەز قوتابی ل زانکویی، ل وی
دەمی عیراق هەمی ب ئاگر وئاسنی دەتە ب پێقەبرن، قەت
نەدەتە سەر هزرا من کو جارەکی ئەو دی پوناھیی بینت،
ودی کەفتە بەر دەستی خواندەقانا، چونکی ئەو پژیما
هنگی وەلات پی موبتەلا بووی، پی نەددا تەشتە بەلاق بیت
ئەگەر ئەو نەبت یی ل بن پەشە سانسورا وان دەریاس بیت،
و ژ موستەحیلا حەفتی بوو - وەکی دئیتە گۆتن - کو پی بو
بەلاقرنا پۆمانەکا ب قی پەنگی بیتەدان، ژ بەر وی بابەتی
هەستیاری یی ئەو بەرچاڤ دکەت، بابەتی خەما گازیکرنا ژ بو
ئیسلامی ل وی دەمی و ل ژیر پژیما کا شموولی وزۆردار..
لەو هەر وەکی هەما من ئەڤ پۆمانە بو خو وەرگیزی!..

وپیتر ژ ئەگەرەکی د پشنت پابوونا من پا ب قی کاری
هەبوو، ئیک ژ وان قیانا من یا مەزن بوو هنگی بو کاری
ئەدەبی و ب تاییبەتی هۆنەری چیروک و پۆمانی، و حەژیکرنا
من یا زیدە بو بەرەمی نقیسەری ناقدار دکتور نەجیب
گەیلانی، ژ بەر هەستی سڤکی و خۆشیا نقیسینا وی،

ومنه جییهت وپاقژیا هزرا وی ژی، ئەوا ژ ئیسلامی
(ئنطلاق) دکر..

ووه کهه قیا وی واقعی هنگی ل عیراقی هه ی د گه ل وی
واقعی قی پۆمانی موعاله جه دکر، ژ مه سه لین دکتاتوریهت
ووی سته ما ل خه لکی هه ژار دهاته کرن، ب تایبه تی ئەوین
ژ بهر بیر و باوه رین خو ییت دینی ب وی سیسته می نه درازی
یا ده سه لات ل سه ر ب ریقه دچوو، ئەقه ژی پالده ره ک بوو
بو من کو ئەز به رده وامیی بده مه قی کاری، هه ر وه کی من
دقیا ب قی چه ندی هنده ک (ته نفیسی) بکه م، و بینا خو پی
بینم!!

و پشته گه له ک ژ وان قه ید و زنجیران هاتینه شکاندن ییت
وی ده می پژی می خه ک، و ب تایبه تی خودان قه له م پی گری
ددان، پتر ژ جار هکی من هزرا به لاکرنا قی به ره مه می کریوو،
به لی پتر ژ ئەگه ره کی هه بوو کو ئەز قی هزری پاش بیخم
حه تا ده مه کی دی یی نه ده سنیشان کری، و به لکی ئەگه را مالی
ئیک ژ مه زنتین وان ئەگه ران بت، ب من قه نه ده ات ئەز چاپ
بکه م، و من که س نه ددیت ل بهر بییت وی چاپ بکه ت..
وهۆسا ووه کی هوین دبینن چاپ کرن بیست سالان گیرۆ بوو،
حه تا ئەقرو ژ نوی پۆمانی، و ژ ده ولت سه ری په رتو کخانه یا

جزیری و خودانی وی هه قالی مه سهیدا نه حمه د جزیری
پیکا خو بو به لاکرنی دیتی.

وهیقایدارم نه ق کاری مه بهری هر تشتهکی خزمه ته که بت
بو زمانی مه یی شرین، ودهوله مه ندیه که بت بو پهرتو کخانه یا
مه یا ئیسلامی، وزاده کی باش بت بو وان خوانده قانییت
ل نه ده به کی پاقرژ و خودان نارمانج دگه پریین.

* * *

پیشتی قی چهندی د جهی خو دایه بیژین: نه ق پومانه،
ئه و ب پهنگه کی نه ده بی یی جوان هاتیه داپشتن، ئیک ژ وان
کارانه یییت ب پهنگه کی هونهری وی تراژیدیایی بهرچا ق
دکهت یا کو ب سهر کوما (ئیخوان نه لموسلمین) دا هاتی
ل درویت نیقا سه دسالا بوری ل مصری، پشتی کوما وان
ژ لایی ده سه هلاتا جه مال عه بدنناصری قه هاتیه مهنه کرن،
ئه و وان کاریت ته عزیبی بو مه تو مار دکهت، یییت کو
ب سهری نه ندامییت قی کومی دا ل گرتیخانه یا ناقدارا وی
دهمی (گرتیخانه یا حه ربی) هاتین، ووی ب قی چهندی کاری
خوی یی نه ده بی - ژ لایه کی دی قه - یی کریه تو مار کرنا
دیروکه کا وی دقیت نه ئیته ژ بیرکرن، و ل بهر چاقییت جیلیت
بیین ژ ییته دانان، وکاره کی ب قی پهنگی بت یی ساناهی
وبی کیماسی ژ ی نابت.

وئەگەر عەيبا ھەر كارەكى ئەدەبىي يى ھۆسا ئەو بت، ئەو ژ موبالەغى، ومەزىكرنا پرويدانان، يى قالا نابت، يى قى بەرھەمى بخوينت ئىكسەر دى قى عەيبى تى ئىنتەدەر، بەلى دقيت ئەم ژ بىر نەكەين كو نقيسەر ب خو (دكتور نەجيب) نىك ژ وان ئىخوانان بوو يىت ھاتىنە گرتن، وبەرى وان بوو گرتىخانەيا ھەربى ھاتىەدان، وبارا وى ژ دەسكەفتيىت شوپرەشا يوليويى حوكم ب (دەھ سالان) گرتن بوو! لەو يا غەريب نەبوو ئەو د تەصويركرنا خو دا بوو پرويدانىت قى پۇمانا خو يى راستگۆبت ژ لايەكى قە، وىي دوير نەبت ژ موبالەغى ژ لايەكى دى قە..

ئەق پۇمانە (گەشتەك بۆنك خودى) جيلەكى ژ ژن وميران يىت (موعجب) ب ئىسلامى، وھەژىكەر بو دىنى بەرچاڭ دكەت، ئەو جىلى گرانىا واقعى وپىقەچوونا پرويدانان ئەو بو ھندى پالداين كو خو بدەنە دگەل پىلا (ئىسلامىيەتى) بىي ئەو ب دورستى، يان بلا بىژىن ب تامى، ل سەر عەقىدە وبىر وباوھرىت ئىسلامى يىت دورست بىنە پەرودەدەكرن، ئەو جىلى دبت ھندەك جاران حزباتيا بەرتەنگ وھەقركيا بەردەوام د گەل دەور وبەران ئىكا ھند ژى چى كربت ئەو ژ بەر گرنگيا لايى سىياسى وەكى ئەو ھزر دكەن، لايىت دى يىت گرنگتر ب پشت گوھ قە لى بدن!!

لهو دی بینی ئەڤ جیلە، یی پۆمان ب پەنگەکی پاست
 واقعی وان بەرچاڤ دکەت، ب پەفتاری خۆ گەلەک یی جودا
 نینە ژ خەلکی دی یی ئەو هەڤرکیی د گەل دکەن، بەلکی ئەو
 ب تنی ژ لایی هزرکرنی ڤه یی جودایە.. وئەڤه ئیک ژ وان
 عەجیبیانە ییت (بزاڤا ئیسلامی) ل نیڤا دووی ژ سەدساللا
 بۆری تووش بووی..

د قی پۆمانی دا گەلەک جارن (شەخصیات) ییت کو ئەو
 وخەلکی دی ژی وان ب (ئیسلامی) د نیاسن، د گەل خۆ
 دکەڤنە د هەڤدژی و (تەناقوز) ی دا، د ناقبەرا وی تشتی دا
 یی ئەو بەری خەلکی دەنی ژ ئیسلامی، وئەو سەر و بەری
 ئەو ژینا خۆ ل سەر ب پێڤه دبەن.. وان باوهری هەیه کو
 ئیسلام چارهیه، وئەو د (موتەعاطفن) ژی د گەل ئیسلامی،
 بەلی ئەو ئیسلامی ب تمامی بو خۆ ناکەنە ئەو رەفتاری یی ئەو
 ژینا خۆ ل سەر ب پێڤه دبەن، لەو سالۆخەتیت کەسینیا
 موسلمان ژ وان دکیمن!

وباشترین نمونە ل سەر قی یا مە گوۆتی کەسینیا
 نەبیلائییه، ئەوا هەند خۆ دیتی یا د ناڤ کۆمەکا
 ئیسلامخوزان دا کاری دکەت، بیی ئەو یان حەتا ئەو
 ئیسلامخوزان کاری بو گۆهاریتەنا شەخصیەتا وی بکەن، یا
 گرنگ ل نک وی ل نک وان ژی ب تنی ئەو وی هزرەکا

وهكى يا وان ههبت، وهكى دى تىكهليا وى يا نه شهرعى
 د گهل زهلامان، وئىعجبا وى يا زيده ب واقعى (علمانيا
 غهبرى) ئەوا ئازادى ژ ھندەك لايان قە بو خەلكى دابىن كرى،
 وتىگهھشتنا وى يا وهكى پوژئاقاييان بو ئازادىيى.. وگەلەك
 تشتىت دى ژى، ئەقە نه يا گرنگە ل نك وان، وئەقە حالى
 پتريا كەسىت وى جيلينه يى پومان به حس ژى دكەت..
 وھەر چاوا بت ئەق پومانە پىگا قەكا پىشكەفتى بوو ژ لايى
 نقيسەرى قە، ل وى دەمى، ل سەر پىكا دورستكرنا
 ئەدەبەكى ئىسلامى يى دلخواز.. ھىقيا مە ئەوہ خواندەقانى
 كورد خوشيى و مفايى بو خوژ خواندنا وى ببىنت.
 وخودى ھاريكارى مە ھەميان بت.

تەحسین دۆسكى

دھۆك ۲۰۰۹/۱۰/۷

نافبرا ئىكى

يا ژ (عهطوهيى مهلهوانى) قه ئهو ژ مروقان بلندتره،
چونكى ههر تشتهكى وي بقیّت ل بهر دهستی وي یی هه،
مال.. زهلام.. مهنصبهكى مهزن، ژ میژه وي ئه هزره بو خو
دكر، صهيین تهعلیمداى تژی دور ورهخیّت وینه، چهژیكرنا
صهیان دلی وي یی گرتی، وهی پا كهیفا وي دئیّت وهكى ئهو
(لكى) و (توسكای) وتیشكىّت وان دبینت دهمی ئهو ل دور
رهخیّت وي رادبنه سهمايی وبیهن دكهنه پهنتهرونی وي،
ههما نیزیکه دی پیلایا وي ماچی كهن، خو حهویان ژى
سهری خو بو عهطوهی دچهمینن پا تو بو لهشكهری
گرتیخانا مهزن چ دبیزى؟! بهلی گرتیخانا مهزن، مانى عهطوه
یان بهگباشی عهطوه سهروكى گرتیخانى یه.

وئهو گرتیخانه یا تژیه ژ مروقیّت نه یین عادى، گرتییت
وی هه می دشارهزانه، وئهو د مهسهلیت سیاسهتی وشهپرى
ومافیّت مللهتی وئازادی وسهربهستی ودینی خودی دا
گهلهك دزانانه.. ئهو قان تشتان ههمیان دزانن، مانى ئهو
ههما بهس قان توخمه مروقان دئیننه بهر دهستی عهطوهی.

عه طوهی گه لهك پی^۶ خو شه نهو هه ردهم یاریان بو خو^۶
 ب هزر ویبر و پربازیت وان گرتیان بکته، نهو هند زهحمه تی^۶
 بو خو چی^۶ ناکته کو هزرا خو^۶ د گو تنی^۶ وان دا بکته یان
 دان وستاندن^۶ د گهل وان بکته، وما دی بوچی وه کته؟
 مانی^۶ نهو باش دزانت کو هه ر تشته کی^۶ نهو بیژن ب دی وی
 نینه لهو هه ر ژ سه ری نهو یی^۶ پی^۶ رازی نینه.. پشتی هنگی
 نهو وه سا یی^۶ هاتیه فی رکن کو نهو وه کی نامیره ته کی بت
 د دهستی^۶ یی^۶ ژ خو مه زتر دا، گو تنی^۶ وان ب کار بینت
 وفه رمانی^۶ وان ب جه بینت، تشتی^۶ مه زنی^۶ وی نه قی^۶ وی
 ژی نهو نه قی^۶، کاری^۶ وی ب جهئینا نا فه رمانانه وبه س، لهو
 به ردهستی^۶ وی یی^۶ فره هه وپاری^۶ وی دزیده نه، و خه لات
 ودیاری هه ردهم بو دئینه دان، نهو یی^۶ بوویه جهی^۶ باوه ریا
 یی^۶ ژ خو مه زتر و وان دهستی^۶ وی یی^۶ به ردا ی.. لهو نا قی^۶
 وی یی^۶ که فتی هه سه ر هه می نه زمانان، بو وی خه م نینه نا قی^۶
 وی ژ ده رقه ی گرتی خانی^۶ یان ژ ده رقه ی وه لاتی ببه
 (سه رژی که ر) نهو قه ت شه رم ژ قی^۶ چه ندی ژی ناکته،
 به لکی نهو شانازی^۶ ب وی چه ندی دکته، وجهی^۶ پی^۶
 خو رینا ویه ده می^۶ نهو نا قی^۶ خو^۶ د به لاقو که کا نهینی دا
 دبینت، نهو وی^۶ چه ندی بو خو^۶ دکته ته ری ک دا پتر خو^۶
 نیژی کی جهی^۶ بلند د ده وله تی^۶ دا بکته، حه تا وه لی هاتی

کو ئه و بوويه ئيک ژ وان که سان ييٽ پاشه پروژا خؤ ب يا
زه لاميٽ حوکمه تي ٺه گريڊاي.. و د گهل وان هه مي کاريٽ
پيس و خراب ييٽ وي دکرن به ليٺ چو جار ان وي هزر نه کريه
کو پروژه کي پشه شيمان ببت يان توٻه بکه ت يان ل خؤ بزقٺرت،
پيکهک بوو وي بوٺ خوٺ هلبزاتي ويٺ ترس نه و ل سهر دچوو.

وعه طوه ژ وان زه لامانه ييٺ نه هزر ا خوٺ دوهي دا
دکه ت نه د سوباهي دا، وهه ما نه و هند هزري دکه ت هندي
مفائي وي ييٺ نه قروٺ تيڊا بت، به ليٺ.. چونکي نه و ژ وان
که سانه ييٽ باوره يه کا موکم هه ي کو ژيان نه و گاٺه يا تو
تيڊا، قيٺا تو ويٺ گاٺي بوٺ خوٺ خوش بکه وچو د دلي خوٺ دا
نه هيله، ما ته چ ددي دقيٽ؟

صه.. مشه خوٺ دؤر وٺه خيٽ وي دهلاقيٺ و خوٺ بوٺ وي
دچه مينن! نه فسهر.. ب ترس وله رز ٺه ته مه نا بوٺ و ٺه ددن،
له شکه ر.. ده مي وي ديينن ديٺ بيٺري به ستييٺ هه مي ييٽ
گرتين، نه و تيٺ نه بت ييٺ ب دهنگه کيٺ بلند گازی دکه ت:
" گرتيخانه.. هه مي.. نه لقن " قيٺا تو سه حکيٺ هه ر ئيک
د جه دا وه کي شه مالکيٺ هشک بوو! پشتي بيست خه به ران
رح ديٺ ئيٺه له شيٺ هه مي که سيٺ گرتيخانه، و پيليٺ ترسيٺ
ديٺ ده ست ب کاريٺ خوٺ که ن.. ل ويٺا هه دهنگيٺ چاويشه کي
ديٺ بلند بت: " زوي ب ريٺه هه ٺه کوٺيٺ صه ي " دا کاروانيٺ

گرتییت سهر حوچ ورهزیل ل بهر ره شه قامچییت چاویشان
بدهته ری، ئەو قامچییت وهکی طه قیا بارانی ب سهر بهژن
وبالاییت گرتیان دا دئینه خواری.

ل وی جهی بهس ته گوھ ل دهنگی پی و قامچیان دبت،
ههر وهسا رهوینا صهیان ژی ئەوا گاڤ بو گاڤی بلند دبت
دهمی ئەو رادهیلنه کاروانی وهستیای.. وپوژا گهش ل نیقا
عهسمانی ژی ب تیشکییت خو ییت وهکی ناگری نه خوشیی
ل گرتیان زیده دکهت دهمی ئەو ب مهیدانا عهباسیی یا
بهرفره دکهفن.

زهلامییت دویچوونی (مهباحث) ل پشت میزیت جوان
دپوینشتینه، پانکییت کارهبی بای ل وان دکهن، مهحفیریت
کهسک، ئاڤا وهکی لولاڤی، فنجانییت قههوا ترکی یا شرین،
پاکیتییت جگاریت بیانی ییت قاچاخ تژی بهر سنگی وانه،
عهوریت دوکیلا جگاران ههر زوی ژ بهر بایی پانکان بژاله
دبن، بطلییت ویسکیی د گهل هژمارهکا پهرداغان، حیل حیلا
ژ دل دهر دکهفت و ب سهر مهزلی دکهفت، ههر وهکی وان های
ژ دهنگی وان قامچیان نینه ییت ژ دهرقه ل مهیدانا خوینهلو
بلند دبت، یان دهنگی پیین و خه بهریت لهشکهری وپهوینا
صهیان دهمی گرتییت ههژار ددهنه بهر لهقان.

ئەف جیھانا ھە یا گرتی ودویر وعتیکە جیھانا
 عەطوہییّ مەلەوانیہ، ئەوہ میرنشینا وی یا خوشتقی ل بەر
 دل ییا ھەدارا وی پیّ دئیّت، چونکی ئەو ل ویّریّ وەکی
 پاشایەکیّ دلشاد خوّ دبینت ییّ ھەمی تشتت ب دەستی
 وی.. ما تشتتە ل جیھانیّ ژ قیّ چەندیّ مەزنتەر ھەیە؟
 ژیانا مروّقان د قیّ گرتیخانیّ قە ییا د ناقتبلیّت وی دا،
 بەس ئەو فەرمانیّ ب کوشتنا ئیکی بدەت د گاقیّ دا فەرمانا
 وی بیّ پسیار و بەرسف دیّ ب جە ئیّت، ھەر وەسا ئەگەر
 ئەو فەرمانیّ ب مانا ئیکی بدەت.. ما حوکمداریەک ژ قیّ
 مەزنتەر ھەیە؟

د گەل دلرەقی ودفن بلندی عەطوہی ل گرتیخانیّ دەمی
 ئەو ل مالا خوّ ئەوا دکەفتە تاخیّ (مصرا نوی) یان دەمی د
 گەل ھەقالیّت خوّ ژ ئەفسەریّت لەشکەری وخیزانین وان
 دپوینت ئەو وەسا د خوّ دئینتە دەر کو ئەو گەلەکی
 دلنەرم وھیژایە، گەلەک ژ وان دببیرن: عەطوہ مروّقەکی
 دلنەرم وکەیفخووشە، ییّ خودان سوۆز وپەیمانە، راستە
 ھندەک جاران ئەو ھندەک تشتتیّت غەریب دکەت وەکی وی
 شەفا جگارا ھلکری ب دەستیّ خوّ قەنای دا بزانت کانی
 چاوا ناگر خەلکی دسوژت، یان ویّ جارا وی ھەقالەکیّ خوّ

کوشتی دهمی ستیرکا خوئی گرتی، ژبلی گهلهک کاریت وی
ییٔ دی ییٔ غه ریبت.

عه طوه ژ به ژنی څه زه لاهه کی ناقنجیه نه ییٔ کورته ونه
ییٔ دریزه، ییٔ ب خوڅه یه، پهنگی وی وخو موئی سهری وی
ژی ییٔ سور، جهی برینه کا که څن ل سهر دیمی وی هیه،
دبیژن دهمی شه ریٔ فلسطینیٔ چیبووی ل سالا ۱۹۴۸ نهو
د گهل لهشکه ریٔ عه ره بان چووبوو شه ریٔ وهنگی نهو برین
یا که فته پوی وی. ییٔ چاڅ حلیه هندهک جارن دی بیژی
چریسکیٔ ترس و خرابییٔ ژیٔ دفرن، و جار دیٔ هزر که ی
قیان وراستی ژیٔ دزین.

گهلهک جارن ل شه څبیریان هه څالیٔ وی یاریان پیٔ دکن
به لیٔ دیٔ وی ژ وان نامینت بهلکی نهو پتر که نیا وان دئینت
دهمیٔ هندهک نوکتیٔ شرین بؤ وان څه دگپرت، لهو یا
ژ مروڅی څه عاقلیٔ وی ییٔ کیمه.

ل نک وی یا ب زه حمهت نه بؤ نهو فه رمانیٔ بدهته
لهشکه ریٔ یان سه ییٔ خو یین فیٔرکری کو نهو گرتیان
عه زاب دن، به لیٔ پتر جارن وی وه نه دکر، نهو ب خؤ دا
قامچیٔ هلگرت و که فته ناڅ گرتیان و ل وان بته پاله
حه تا دیٔ وی هوین دبوو. نه څی ب قامچیان دیٔ پهش و شین
کهت، و نهو یٔ هه دیٔ ب ویٔ خاچا داری څه هلاویست نهو

دبیژنی: (عهروسه) وخو ب قوتانا وی قه موژیل کهت..
خوشیهکا زیده بو وی چی دبوو گاڤا وی ددیت خوین
وروندک تیکه لی ئاخ وئوخیت برینداران دبوون.

وگاڤا ئه وهستیابا دا زقرته مهزه لا خو ودهست
ب قه خوارنا قه هوئی وکیشانا جگاران کهت.. هندهک جاران
ژی دا مسه جلا خو هلهکتی وگوهی خو دته سترانا (شمس
الأصیل) یا (أم کلثوم) ی یان ژی سترانا (یا جمال یا مثال
الوطنیة)، پاشی دا پورژنامه کی دانته بهرسنگی خو ودا
بهری خو دته وینه یان ب تنی! وی پویته ب نقیسینی
نه دکر، زانینیت خو وی ژهه قالیت خو یان ژ سهروکیت خو
د کومبوونان دا وهر دگرتن.

راسته ژیی عه طوهی یی گه هشتیه سیه وپینج سالان
به لی هیشتا ئه وی بی ژنه، ژنا هه قاله کی وی شیا وی قانع
بکهت کو ئه و ژنه کی بو خو بینت پشتی زیده زیده خو پیقه
زه حمهت دای، وهرگاڤ هه قالیت وی دا بیژنی: تو ب تنی
د ناقه مه دا یی بی ژنی.. حهتا دویماهیی ئه و قانع بووی.

ل سهری ب دلی وی نه بوو، چونکی وی هزر دکر ژننیلان
تشته کی بی مه عنایه، باره کی زیده یه، مروقی گری ددهت،
وپری گرفتاری دکهت، ههرگاڤ وی دگوت وقه دگیڤرا: ئه ز
هوسا یی دلخوشر وپشت راسترم وچو یی ژ من کیمنه.

ئەگەر ژنئىنان بۇ ھندى بت دا مروڭ گازيا دلى يان خورستيا
خۇ پى بى دەنگ بکەت، ئەو ب خۇ قى گازيا ھە ل نك خۇ
نايىنت، ئەو ھزر دکەت ژنئىنان بەس بۇ ھندييە دا ژن ومير
تینکا خۇ ب ئىك ودو بشکینن، قیجا مادەم ھویە مروڭ
دشیئ قى تینکا ھە بشکینت ب ھزار ھزار ریکیت دی ژبلى
ژنئىنانى.

بەلى پىشتى وی نەبیلا دیتی گیانى وی ھەمی رەجفی،
وړوی وی وهکی کولیلکی لی ھات، ووی گوھ ل دەنگی دلی
خۇ بوو دەمی خۇ دقوتاً! رەنگی گەنمی ل وی بوو، پویەکی
نەرم وحلی، دو چاقیت جوانی ھەمی د ناڤ خۇ دا ھەواندی،
دیمەکی گەش وتازە، دەنگەکی مروڭسى ب نك خۇ ڤە
دکیشت، بەژنەکا زراقا پری ژ جوانیئ ژنى. گاڤا وی ئەڤە
ھەمی دیتی سنبلیئ خۇ د گەل لیقان وی ب ئەزمانی خۇ
ئاستن و د بن لقلیقکان را گۆت: " ئەڤە ھەمی چ جوانیە؟! "

ددانیئ نەبیلائی یین سپی ل پىشت لیقین وی یین وهکی
گولەکا سۆر ناشکەرا بوون، پرچا خۇ یا وهکی رەژیى ب ناڤ
ملین خۇ دا بەردا بوو، دا سنگ وستویى وی یى تژی
جاذبیەت دیار ببن، نەبیلائی کرە کەنى وگۆت:

- ھیشتا مە ئىك ودو نەنیاسیە.

- کتیب ژ ناڤ ونیشانی دئیتە نیاسین.

- ئۆھ! يەئنى توژى وهكى من حەز ژ خواندنې دكهى.
- خواندن؟ ژبلى كتيييت مه درهسى من تشتهكى دى
نه خوانديه.

- نه.. ئەز باوهر ناكه م، مروّقهكى وهكى ته ب رويمهت
د ناق خهلكى دا ونه خوینت؟ ئەز باوهر ناكه م!
عه طوهى خو نيزيكى وى كر وبهرى خو دايى وگوت:
- ئەز ناگه هم بخوینم.. ژيان من فيرى گه لهك تستان
دكهت.

- خواندن ژيانه.. لازمه ئەم ل پاشه پوژى گه لهك
بخوینين.

هزرا خو د گوتنييت وى دا نه كر، چونكى جوانيا چاڤ
وپويان وشرينيا په يقيت وى ئەو دوير برىوو.. چهند
ديمه نهك د سهرى وى دا ناماده بوون: له شى پويس،
په رداغييت تژى، گلپا كي م پوناھى، جه وبالگه هييت
ئاقرميشى، سفرا تژى خوارنييت دلقه كهر.

دهستى وى گرت وگوت:

- به لى.. ل دريژيا ژيى خو پي كفه دى خوینين.

- من ژى ئەق چهنده گوت.

- دى.. دا بچين، ئەزى رازيمه.

نافبرا دووی

بهگباشی عه طوه گه لهك ته نگاڤ دبت گاڤا فهرمانهكا وی
نهئیته ب جهئینان، ژيانا لهشکهری ئەڤ چهنده یا نیشا وی
دای، تشتی بیژت دقیت د گاڤی دا ب جه بیته، ههوجه
ناکهت گوتنا خو بیژتهڤه، وئهو د گه ل بیته ژ خو مهزتر ژ
یی وهسایه، نهبوویه جارهکی یا وان ژ وی قیای وی نهکر
بت.

ئهوی پری وره سمیت خواستنا نه بیلایی تمامکرن، لهو
وی هزرکر کو وی سهرکه فتنهک د شه پرهکی مهزن دا
ب دهست خو ڤه ئینا، یان ژی دهستهکی بهرکهفتی د یاریا
په پکانی دا - خوشتین تشتی ل نک وی - بر.. تشتی ئه و پی
دشکهست بهس ئه و بوو نه بیلایی خو ب دهست وی ڤه
بهرنه ددا، وی دقیا وی زوی بیخته دا قیت خو. هندی ئه و
ب نک خو ڤه دکیشا پتر ئه و ژی درهڤی.. دا ماچی کهت وی
نه دهیلا، ب کوتهکی کیشا سهر تهختی به ل هه زوی وی
خو ژ ناڤ دهستان ئینا ده.. وهکی دیوهکی لی خو پری:

- قیجا ئه ڤه چیه؟

- ما تو پسیارا من دکه یه چ؟ پسیارا خو بکه!
- تو دهنگرا منی، ومن هه می حقی ل سهر ته هه ی.
- دهنگرا ته به لی.. بهس ژن نه.
- عه قلی من ژ فان گوئنان نابرت.. تو یا منی چ نه قه بی
یان یا دی.

- نه.. فهرق وجودایی د ناقبهرا ههر دووان دا گه له که.
وهکی صهی خوی خوری وگوت:
- نابت که سهک پی ل گوئنا من بدانت.
- کانی وهره دا پیک بین..
- نه م نه هاتینه قیری دا پیک بین.. خوشترین گاقی ل نک
من تو ب فان چقیلیت خو نه خوش دکه ی.
که رییت نه بیلایی قه بوون، هاته سهر هزرا وی کوئهو
مالا عه طوهی بهیلت ودهر که قت، به لی وی پی ل که ریا خو
دانا وگوت: تو چه ژ موسیقی دکه ی؟
- نه موسیقی ونه قوره دهری!
- تو مروقه کی باژیری یی..
نه بیلا گرنژی و خو نیژیکی وی کر، دا دی وی خوش
که ت، وی ب عیجزی قه دهستی وی پالدا وگوت:

- په یوه ندى د ناقبه را مه دا نه موسيقي وخواندن
وئاخفتنن بى مه عنانه.. قان خه ونان بهيله، نه زه لامى
كاريمه.

د گهل عيجزيا خو نه بيلايى كره كه نى وگوت:

- نزار قه بىانى يى حه ق بوو..

- نزار دى كى بت؟

- شاعره كه.

حيل پى خو ل عهردى دا وگوت:

- موسيقي، شعر، بهسه قان دره وان..

نه بيلايى د په نجه رى را به رى خو دا عه سمانى تارى،

پاشى به رى خو دا نيقا مه زه لى..

- نزار د بيژت:

" پوز هه لاتى.. ته كيه و بوخویر و پيسيا

شوره شا من دژى ته يه،

كو تو ژنى دبيني سفرا ناڅ نقينا "

عه طوه ب نك وى څه چوو وده ستيت خو ييت ب هيز تى

نالاندن.. بينا وى ب له ز دهات و دچوو:

- نه ز د ئاخفتنيت ته ناگه هم.. نه ئاخقه، په يقا

(شوره ش) چو جار ان بلا ژ ده قى ته دهر نه كه قت، نه گهر دى

ل سهر (عهرووسى) ته هلاويسن يان دى ته قناره كهن.

گاڦا دیتی دیّ ماچهکیّ دانتيّ.. هییدی هییدی خوژ ناڦه
دهستان ئینا دهریّ:

- اعود بالله.. ما توژ شوپره شقانانی؟

- به لی وهیه.

نه بیلایی ب شانازی فه گوت:

- مانی ژ بهر وی چهندی من تویی قیای.

وی سهری خو بلند کرو ب خو مهزنگرن فه گوت:

- شوپره شا مه شوپره شا زه لمانه.. ئەم دەمی خو

ب تشتیت ب مفا فه دبۆرینین، به لی تو ب مه ژیه کی

که فن هزران دکهی و ل دویف وان هزران دچی.

نه بیلا که نی وگوت:

- قی گوتنی د ناڦه جه ماوه ری دا بیژه دەمی تو بو وان

دناقی.

- یه عنی چ؟

- یه عنی ب حه لاله تیا خودی نه بت تو دهستی خو ناکه یه

من، ل دویف سوننه تا خودی وپیغه مبه ری.

بینه کی وه کی مروقه کی حیبه تی راوه ستیا، وه کی

دینان سهری خو هزانده.. پاشقه چوو، پاکیتا خو ئینا ده ری

جگاره ک هلکر.. دوکیل ژ دهقی خو به ردا ولی خوری:

- من نه قیّت گوھ ل حه لاله تیا خودیّ و سوننه تا

پیّعه مبهری بيم.. نه قّه په یقین هه من نه قین!

ده قیّ نه بیلائیّ ژ حیبه تیان دا بهش بوو وویّ گوّت:

- (اعوذ بالله).. تو موسلمانى وبابىّ ته مه لایه، چاوا تو

دویّری قان نا خفتنان بیژیّ!؟

چوو پروینشته سهر قه نه پیّ.. په رداغهک تیّ کرو ب ئیک

فریّ قه خوار:

- تشته کی ب تنیّ نه ز ژ قان په یقین هه تیّ دگه هم.. گوھ

نه دان، شوپره شا دژیّ مه، ته ناهیا دهوله تیّ دقیت بهری هه می

تشتان بت.

نه بیلا ژ دل که نی وپشتی پیّ خوّل عهردی دای هیّدی

گوّت:

- یا ژ ته قه نه ز ژ (ئیخوان نه لمسلمونا) مه ؟

که رب ژ چاقین وی فری وگوّت:

- بهسه.. دا به حسىّ سیاسه تیّ بهیلین.

- عه طوه ما بوچی تو بینا خو فرهه ناکه ی حه تا پوژا

ماره کرن و قه گوهاستنیّ؟

- ماره کرن.. کاغه زه که ما چیه؟

– بهس ئەو دەرگهه‌ی مَرَوَقِیْت خودان نامویسه، ئەو
کاغەز جوداهیی دئیخته د ناڤه‌را دو کاران دا.. د ناڤه‌را
حەلالی و حەرामी دا.

پەرداگه‌کی دی تژی کر.. بەری قه‌خوت، نەبیلا ب لەز
هات و دەستی وی گرت دا نەهیلت ئەو قه‌خوت.

– خوۆ بدە پاش و من بهیله.. حەلال ئەوہ یی من دقیت.
– عه‌طوه تو نە خودی یی.

بیست خەبەرکان بەری خوۆ دا وی پاشی سەری خوۆ
هژاند و گۆت:

– هەر وه‌کی ئەم نابنە ئیک.

ئەوی بەرسقا وی نەدا.. چانتی خوۆ هلگرت و ب لەز
دەرکەفت و گۆت:

– جارەکا دی ئەز نائیمه‌قه‌ حەتا تو ب ناخفتنیّت من قانع
ببی.

نەبیلا یی ئەو هیلا ب تنی، وی جگارا خوۆ یا مایی
هویرکره د تەبلیکا شویشی یا شین دا، وه‌کی مَرَوَقه‌کی دین
بەری خوۆ دا رەخ و دوریت مەزەئی.. پەردیت سۆر، ئەو
کورسیکا نەبیلا ل سەر روینشتی، ئوھا ژبیر کر کتیبا خوۆ
ببەت، ب نک قه‌ چوو، کتیبا وی راکر هندی هاتی کو ناڤی
وی بخوینت نەشیا.. چونکی کتیب ب زمانی فرەنسیه، هەر

چهنده چار سالان وی فرهنسی ل مهدرهسی یا خواندی ژی..
کتیب هاقیته سهر مهحفیری سورئ تاری، پاشی تف کری
وی خو دانا سهر وگوت:

- بی عقل هیشتا تژی دنیایی نه، دبی عقلن چونکی
ژیانا خو پتری د ناقه پهران دا دبورینن.. نهو کهری پهری یی
نه ز ل گرتیخانا (حهری) ب قامچیان دهاژوم نهگهرا گرفتاریا
ههمیان خواندنه.. بهلی، ما نهزی نهحوق بووم دهمی من
خواندن ل سهر وان مهمنوع کری ونههیلا کتیب د گهل
وان بن؟ بهلی دی چاوا شیم خواندنی ل سهر قی دینی
مهمنوع کهم؟ لهعنهت ل وی وکولیزا ئادابی بن یا نهو ژی
دهرکهفتی وکاری دهرس گوتنی یی نهو دکهت.

* * *

جهرهس هاته لیدان.. خزمهتکاری وی یی بی دهنگ هاته
ژور.. نهو نه بهس خزمهتکاره بهلکی لهشکهرهکی په یامنیره
ژی.. عهطوهی هو وهسا یی فیپرکری "نه من دیت، نه من گوھ
لی بوو" نهقه نهو فهلسهفه بوو یا (عوهیسی) بو خو گرتی
نهو لهشکهری ژ بنی (صهعیدی) هاتی دا ببتنه زادلینه
وجلکشوو وخولام ل مالا مهزنی خو.

عهطوهی گازی کر:

- تو.. کهری کهر! هه ره بیژه شوڤییری دا تورمبیلی بده ته
شولی.

عوهیسی بی دهنگ سه ری خو هژاند وگاقییت خو زوی
هاقیتن، ووه کی مه زنی وی نه و فیړکری چوو..

عه طوهی ب تورمیلا خو قه سستا ریکا گرتخانا حه ربی
کر.. ریکه کا تژی تورمبیل و مروقه، قه ره بالغه، هه می تیك
تین وتیك دچن، عه طوهی د په نجه رکا قه ماری را ب چاقه کی
کیم به ری خو ددا جادی، لیقییت خو شوړکرن: نه قه کینه نه و
دبینت؟ نه و هه می گلیشی باژیرینه، مروقه کی ب تنی یی
گرانیا وی هه بت د ناڅ وان دا نینه.. نه ری نه و بی عه قلیت
هه ییت دکهنن دزانن عه طوهی مه له وانی کیه؟

عه طوه نه وی ل گرتیخانا حه ربی سه یداییت زانکوی
وده وله مه ندیت مه زن وپاشا و به گ وه زیریت که قن خو ل بهر
پییت وی دچه مینن وړوندکییت په شیمانیی دبارینن به س دا
نه و ل وان ببورت.. نه گهر نه و بزنانن کانی عه طوه بو
حوکه متی و ته ناها یا باژیری چهنده.. نه گهر نه و قی راستیی
بزنانن دی ل سهر هه ردو لاییت جادی راوه ستن وده ستان بو
وی قوتن و سرودان پی بیژن.. زه لام دا سه ری خو بو وی
چه مینن، ژن ل سهر بانان دا تللیلیان بو وی قه دهن، بچویک
که یف و خوشیا خو دا بو وی دیار کهن، نه قه جاده هه می دا

ژ وان پهنگیټ مروشان تژی بن ییت کو ژ گوند وباژیټران
دئیینه پیش وی..

هیډی د گهل خو گوټ: حه یوانن.. دبی عه قلن.. هغه
مروقه هه می!

وی هند دیت کچه که فته بهر سنگی تورمیلی، کچی
زوی وهکی خه زاله کی خو هاقیټ.. شو فیټی ستاپ لیډا
هژیانه ک ب تورمیلی که فت.

عه طوه لی خوری:

- کهرو! پی لی بدانه.

- بهگی من حه رامه.

- ژیان ل ته و مروقیټ ته حه رام بت.

پاشی عه طوهی دهستی خو بلندکر وشه که دانا پاتکا
شو فیټی ئه وی لیقه که ل یا دی نه دای.. و د گهل وان
پوندکیټ موژیلانکیټ وی تهر کرین، وی بهرده وامی دا
هاژوتنی.

بیرا عه طوهی ل نه بیلیی هاته فه، هند بیرا وی ل وی
دهمی نائیته فه دهمی ئه و ل (فالوجا) ل فلسطینی میه
د ناقبه را نال وبزماران دا، دهمی جهنگی ئیکی د ناقه را
عه رب وجوهیان دا پوی دای.. هندی بیرا وی ل نه بیلیی
دئیته فه، ئه ری نه بیلیی ئه فه هه می هیزه ژ کیقه ب دهست

خو ئیخستیه؟ مانی ئەو ژنی ژنکه، وچه‌ند ژنکان ژ بهر
هندهك پاره و مالی یا خو فروتی، یان عه‌قل د سه‌ری دا
نه‌مايه ژ بهر مه‌نصبه‌کی بلند، یان ژنی ترس تیڤا هندی هه‌یه
گه‌له‌کان بیخته بن دهستی مروقی، ما چه‌ند جار ان ب قی
پیکي زه‌لام وله‌شکه‌ری وی ژنك بو وی ئیناینه؟!

به‌لی نه‌بیلا ب قان هه‌می پیکان نائیته.. نه‌بیلا یا خودانا
بیست و چار سالان مروقه‌کا دیه.. پ ئەو خو کیم دبینت
به‌رانبه‌ر وی.. هزریته خو کرن ئەو جاره‌کی وی بده‌ته به‌ر
پینان و ده‌ریخته، به‌لی دلی وی ناگرت.. جاره‌کا دی هزر
دقوتانا وی دا کر به‌لی وی وه نه‌دکر چونکی ئەو ژنه‌کا
خوانده‌قانه ویا ب پشته.. جاره‌کا دی دهستی خو حازرکر
دا شه‌قه‌کی بدانتی به‌لی نه‌شیا، تو دا بیژی شه‌له‌لی دهستی
وی گرت.. باشه پا بلا ئەو وی ژ بیره‌ خو بیته، نه.. ویقه
ژ کیفه دئیته ئەو قه‌ت نه‌شیت وی ژ بیر بکه‌ت، باشه پانی
ئەو هزر دکه‌ت کو ب هیژترین که‌س ئەوه قیجا چاوا ژنکه‌ک
بشیته‌ی وشه‌رتیته خو بدانته سه‌ر وی.. نه‌خیره‌ نه‌قه‌ نابت،
ئەو پوژا ب ره‌ش بت پوژا وی نه‌بیلا تییدا نیاسی، نه‌ری تو
بیژی نه‌بیلائی سحره‌ک لی کریت.. نه.. ئەو باوه‌ریی ب قان
تشتان نائیته، به‌لی ئەوا ئەو ژ نه‌بیلائی دبیت وه لی دکه‌ت
هنده‌ک جار ان ئەو هزریته خو بیته به‌ری بگوهورت.

موصیبه تا ژ هه میان مه زنتر ئه و به حسیی حه لالی
 و حه رامی دکه ت.. خودیی و پیغه مبه ری.. هه ی دینا دین! ئه ز
 دشیم ب راپورته کا ب تنیی ته تی ببه م، به س تییدا بنقیسم
 ئه قه دژی ته نا هیا دهوله تی بزاقیی دکه ت، یان ژیی وی دست
 د گهل هنده ک موخابه راتین بیانی هه یه، یان ئه و پشته قانا
 ئه مریکا وجوه یانه.. به س ب قیی راپورتا هه دی ته ها قینه
 د زیندانه کا رهش وتاری دا یا بی ناق و با ودوشه کا نه رم..
 د گهل نه خوشی وترسی.. نه دویره هه ر زوی دین بیی، پا
 تو یا بی عه قلی.. به س تو یا حه قی.. هیشتا تو نزانی ئه ز
 کیمه.. باشه، جاره کی ئه ز دی ته د گهل خو ئینمه گرتیخانا
 حه ربی دا تو بزانی کانی ئه ز کیمه، سویند بت ئه ز جاره کی
 ته بیمه وییی، به س بیینه کی. دا ببینی ئه ز چمه، چاوا ئه قه
 گرتیخانه هه می ب گوتنه کا ب تنیی ژ نک من دی بته
 قه سابخانه، دا ببینی ده می ئه فسه ر وله شکه ر وصه هه می
 ب فه رمانه کا من راده یلنه گرتیان، ئه وین خه باتکه ر د ریکا
 خودیی دا.. ئه ویت به رانبه ری تانجا ئنگلیزی راوه ستاین،
 چاوا سه رشور خو رادکیشن و خوین و پروندک ژیی دبارن،
 هنگی دی زانی عه طوه کیه وجهی وی د ناق به رپه ریت
 دیروکی دا چیه، ئه و دیروکا ئه م ب دهستی خو دنقیسین..

ل قى دەمى ھە تورمبىل گە ھىشتە دەرگە ھى گرتىخانى
 يى مەزن ئەوى ل سەرەدەرا وى نقىسى: (دەقەرا زالگە ھى) -
 گرتىخانىت لەشكەرى، پىشتى تورمبىل ب ژۆرکەفتى
 لەشكەرەكى بوق لىدا، وئىكى گازی كر: (گرتىخانى ھەمى ..
 نەلقن) بەستى وبى دەنگى ئاشكەرا وبە لاقبوو، ھەر ئىك
 د جھى خو دا ھىك بوو وەكى پرتىت شەمايى، ژبلى دەنگى
 خرخالىت تورمبىلى چو دەنگىت دى نائىن .. تورمبىل
 پراوہستىا، عەطوہ ب وان زىق زىقوكت سۆر وزەر قە ئەويت
 ب كولاقتى وى قەول سەر ملان ژى دەركەفت، وپىشتى
 دەركەفتى سەى خو بلند كر، ئەفسەرەكى ل بەر سنگى
 تەمەنەك بو قەدا .. وھىدى ھىدى گاقتى خو ھاقتىن وپىشتى
 وەك نىق خودايەكى سلاق كرىى بوو تىق تىقا وى
 وئەفسەرى ئاسايشا گىشتى .. دەستىت خو كرنە تىك دا
 ھەتا گە ھىشتىنە مەزەلى .. روينىشتن، جگەرەك ھلكر .. بىنەكى
 پاشى گۆت:

- ئى ئى .. ئەرى ئەو كورپى ئەزھەرى ئەوى ژ (منىة
 البندرة) ھاتى ئعتراف كر يان نە؟
 ئەفسەرەكى بچويك گۆت:

- ئەز بەنى پاشا، خو ھىشتا ناقتى گوندى وى ژى ل بىرا
 تەيە؟

- به ئی.. ناڤی وی ژى مه حموود سه قره .

- ماش للاه ماش للاه! ئەز بهنى خودی هەر عه قلی ته
 زیده كهت، ئەو عه قلی عه جیب .

عه طوهی گۆت نا خو دوباره کر:

- ئەری وی ئعتراف کریان نه؟

- ئەز بهنى.. سهری وی وهکی بهرییه .

- بیننه نك من.. دا ئەز وی سهری هویر هویر بکه م .

- ئەز بهنى، فه رمانه کا نوی یا گه هشتی کو کهس ژ مه
 دهست نه که ته وی .

بوو حیل حیلا عه طوهی و گۆت:

- فه رمان؟ فه رمان بو من؟ هاها.. هه رن بینن زوی خوش..

فه رمان؟

ئه فسه رهکی د گه ل چه ند له شکه ران کره غار وزوی
 چوون .

نافرآ سى

مهحمود سهقرى خو دريژ كربوو بنى زيندانا چارى يا
سار ل گرتيخانا ههري، دهى قىاي خو بلقلقننت ب گرانيا
لهشى خو ههسيا.. قامچيان گهلهك پنىيئت رهش وشين
ل لهش وديم وسهري وى يى خوچ يئت چيكرين.. ژبلى وان
جهيئت كييم وعه داڤ كه تىي ژ بهر له قىئت سهيئت عه طوهى يان
ژ بهر شوينئت جگارئي پيڤه هاتينه قه مراندن..

ئهو يى پى دعه سيئت ههروهكى لهشى وى يى كهله..
گهرويا وى يا ههشك بوى، خوزيا وى يا مهزن ئهوه فرهكا
ئاقى قهخوت.. بهلى ئاقى ژ كيڤه بينت وژبلى وى تشتهكى
دى د زيندانى دا نينه؟ خو ئهوب خوژى يى بى جلكه،
چونكى لهشى وى يى وهرمتى پى خوش نينه تشتهكى
بكهفت..

كييم جاران چاڤيئت وى دكهڤنه سهريك.. يا ژ وى قه ئهو
يى ب تنى يه ل دهشتهكا گهرم و ب ترس، گاڤ بو گاڤى
گورگ خو تى وهردكهن، ژ دوير قه.. تشتهكى وهكى ئاقى
يى دبىنت، ئهزمانى خو د دهڤى خو دهوسيت.. ئاقى..

ره حمى ب من بيهن.. بهلى كهسى گوهل وى نابت.. بو؟
 بوچى هنده وى عهزاب ددهن؟ بهرسف گهلهك يا ب
 ساناهيه.. مهسهله ب بهر هندی ناكهقت نهقى ههمي بيننه
 سهري، ل نهزهري نهو فيربوويه كو ههردهم باوهريى د ناقه
 خهلكى دا بهلاق بكهت، وى ريكي نيشا خهلكى بدهت يا نهو
 دادى وخوشيي پى دبينن، وپشتى وى ديروك خواندى بو
 وى ناشكهرا بوو كو نهو شريعهتى خودى بو مروقان داناي
 ژهمى رى وريبارزيت دى چيتره، چونكى نهوى مروقيت
 ئافراندين نهو باشر دزانت كانى چ ب كيروقى دئيت..
 وهه ريكهكا دى يا ههبت مهحمودى دديت نهو ريكهكا
 تارى وسهرداچوونه.. ژ بهر قى هزرا هه وى هند ديت
 شهقهكى فهيلهقهكا زهلامان دهركهه مالا وان ل گوندى ژ بن
 هاقيت، بابى وى يى پيره ميرومه ل عهردى دا، پيچه
 ژ سههرويى دهيك وخويشكيى وى ئينا خواري.. بچويك
 ومهزن ژ خه وراكرن وترساندن، پوندك ژ چاقيت ژنان
 باراندن.. خهلكى گوندى ههمى ل قى دهنگى هشياربوون
 ول دوريت مالى كوم بوون بهلى ئيكي دهنگه نهكر.. ژ نوى
 وان تشتهكى هوسا ديت، كومهكا چهكداران بهرى سپيدى
 مالهكى تهفتيش بكهت وپالان وترس وگوتنيى كريت
 ب كار بينن، و د گهل كى؟ د گهل پاقرترين وموسلماترين

مالی ل گوندی.. پیره می ره کی شیست سالی هی دی گوت:
ئه فه یه ئاخر زه مان.. زه مان ی شه ی تانی!

گاڤا بابی مه حمودی دیتی وان کورپی وی یی سهیدا
پیخواس و ب کراسی نقستنی راکیشا و ژ مال ده ریخست،
پوندکهک ژ نافه موژیلانکییت وی کهت.. سه ری خو هژاند
و ب دله کی کول فه گوت: "زولم وزوردای ژ نیشانییت
قیامه تیینه، دی هه ره کورپی منی ژار، خودی د گهل ته بت"
مه حمود حیبه تی بوو.. نه ری بوچی نه و قی د گهل وی
دکه ن؟ چه زکر پسپارا وان بکهت کانی بوچی نه و قی چه ندی
د گهل وی دکه ن، به لی نه فسه ره کی کولمه ک دانا پوی وی
وگوتی: "هش به خو کهر که سه یی سه".

ده می مه حمودی پسپارکری: نه ری هه وه فه رمانه ک
ژ ئاسایشی هه یه کو من بگرن؟

نه فسه ری ب یاریکرن فه گوتی:

- ئاسایشا چ؟ رها ده یکا خو!

- نه فسه ری هیژا مه قانونه ک هه یه.

- له عنه ت ل بابی ته و بابی ئاسایشی و بابی قانونی..

ئه فه ئیکه مین جاربوو مه حمودی گوھ ل قی ئاخفتنی

دبت، له و بیی وی نه فه گوتنه ژ ده قی ده رکه فت:

- نه م نه ل چولینه.. نه می ل چه رخی بیستی.

بو جارا دووی ئەفسەری شەقەك دانایی، وكراسی وی
 كیسا وهاقیته د تورمیلا پولیسان دا وگۆت:
 - كه فیکه کی بینه دەر وچاقیت خو پی گری بده.
 مه حموود عه چییگرتی بوو وگۆت:
 - بوچی؟
 - گه له ك دریز نه كه.. یا هو گۆتیه مه.
 - چو كه فیک د گه ل من نینن.
 - دهر پی خو بیخی.
 - مه عقوله!!

ئەو چاویشی ناخفتی كه فیکه كا پیس ژ بهریكا خو ئینا
 دەر وگۆت:
 - ئەز به نی كه فیکه ك من یا هەمی..

چاقیت وی گریدان دا ئەو چو تستان نه بینت، جیهان
 هەمی ل بهر وی تاری بوو، بی دەنگی خو ب سەر دادا، وی
 بهس گوھ ل دەنگی تورمیلی دبوو.. ژ دویر دویر دەنگی
 قیژییت ژنکییت گوندی دهاتی، هەر وەسا دەنگی بانگی
 سپیدی دهاتی. وی هزرکر دیوه کی دهقی خو یی پیس
 وتاری وه کی شکه فته كا کویر وتژی مار ودویشک ل بهر
 سنگی وی یی قه کری.. دل وی دبیژت تشته کی مه زنی
 چیبووی.. به لی ما بوچی دی یی مه زن بت ما وی چ کریه؟

- ئەى بەگ، خودى ژ تە رازى .. دى ھەما بو من بىژە
كانى من چ كرىه؟

- تە پشكدارى د گەل كۆمەكا نەينى يا چەكدار دا كرىه
دژى حوكمەتى .. بېھنا تە ھات!

مەحموود ل سەر مىلى خو زقپرى وبەرى خو دا وى جەى
دەنگ ژى ھاتى، وگۆت:

- درەوہ كى وہ گۆتیه؟

- ئوھو!! ھەقى تە نینە تو پسیار بکەى .. ئەم دى
پسیارى ژ تە كەین ودى بینین.

- نەينى، چاوا نەينیه؟ ئەز ب ئاشكەرا بەرى خەلكى
دەمە رىكا خودى، ل كۆلانى ل مزگەفتى ل خواندنگەھى،
ب پەنگەكى حوكمەت پى دزانت و د گەل كۆمەكى قانونى
دەستویری يا دایى كوئەو بزاقى بکەن.

ئەفسەرى بەرى خو دا گەنجى چاڭ گرىدای وگۆت:

- وكوشتنا سەرۆكى .. ئەو ژى قانونى دەستویری دایە
ھەوہ؟

- پسیارا وى تشتى ژ من بکە یى من پەيوەندى پىڤه
ھەى .. ئەڤ تشتى تو دىژى نە من ھزر تىدا كرىه ونە من چو
جاران ئەو كرىه دلى خو.

- يا ژ ته څه ښه دى خو ل هيڅيا ته گرين هه تا تو دگهيه
دلى خو وپى پادبى؟

مه حموودى ددانيت خو ل سهريک شداندى و ب باوهريا
تيکهلى ترسى بووى گوټ:

- کهسهک نه شيټ من ب څى چهندي گونهبهار بکهت.

نه فسهر کهنى وگوټ:

- ته ب خو خو گونهبهار کر.

- چاوا؟

- ته ب خو بهرى نوکه نه گوټ: من بهرى خه لکى ددا ريکا

خودى؟

- نه څه نه جهريمهيه.

- نه ز هه وه باش دنيا سم.. بو ئاخفتنى وجره کيشيى

(ماش ئلاھ) هوين گه لهک دزيره کن.. باش بزانه حوکه تا مه

هند دم نينه خو ب ئاخفتنيټ بى مه عنا څه موژيل بکهت..

تو دزاني دى ته بهينه کيڅه؟

مه حموودى زوى گوټ:

- نه خير..

- نه م دى ته بهينه گرتيخانا حه ربى نه ز گوږى! تو دزاني

گرتيخانا حه ربى چيه؟

- نه ز نه له شکه رم چاوا هوين دى من هاقينه ويږى؟

- حوكمهت كارى خو چيتر دزانت كانى چ تشتت دورسته
و چ نه دورسته.

- به لي بازيپرى قانونه كا لي هه ي، نه فسه رو.

- فان هه مي دره وان تو دي ژ سه ري خو ئينييه دهر دهمي
تو دكه فيه نافه دستيت عه طوه به گي وباشچاويش ياسيني،
ته گوھ ل ناقيت وان ههر دووان بوويه؟

وهكي خه ونه كا ب ترس نه فده مي هه د سه رپا بو ري،
جيھانا گرتيخاني هه مي وهكي جه هنه مييه، يا تژي قامچي
وخه بهر وگو تنييت پيسه، مرو قيني لي نينه.. گازی وقيزينه..
(نه ي خودي).. بهس نه فده په يقه يه شه ربه تا دلان.. ههر چه نده
كه سي گوھ ل قى په يقى نابت ژي ژ بهر قه ربه بالغا گرتيان
وپسياريت چاويشان وپركداريا وان كو گرتي وي تشتي بيژن
يي وان دقيت نه كويي چيپووي.

ل قى نهالا هه.. چاويش ييت هاتين دا كو شانوگه ريه كي
بدانن، نه و ناخفتنى ژ نك خو دئينن و ل سه ر كه سان ليكفه
دكه ن، ههر كه سهك وهكي زارقه كه ري دقيت هندهك په يقان
بيژت بلا چو راستي بو نه بن ژي..

ل قي ري مه حمودى خو ديت سه رو كي كومه كا
چه كدارانه، هوسا وان گو تي، مه حمود يي ناماده بوو
بيژتي: هوين راست دبيژن، دا ژ وي عه زابي رحهت ببت يا

ئەو ب شەف وپوژ دئىننە سەرى، و ژ بەر وى تىن و برسا
زىدە ژى يا وى دىتى.. دەمى ئەو گەهشتىه قىى ھزرى
پىچەكى تەنا بوو.. بلا، ھەما بەس دا ئەو دەمەكى ھزرا خو
د قى بەلايى دا بکەت ئەوا ب سەرى وى ھاتى..

چاويش ھەمى كەيفخوش بوون وگرنژين گاڤا وان گوھ
ل مەحمودى بووى گۆتى:

- بەلى.. ئەز سەرۆكى كۆمىمە.

عەطوھى خو نيزيك كر وخوب نەرمىى ئينا دەر وگۆت:

- قىجا پا بوچى تو ھندە يى پکويى؟ بوچى ھەر ژ سەرى

وەرە تە و نەدگۆت؟ بوچى تە ئەو عەزاب ھەمى خوار؟

مەحمودى گۆت:

- ببۆرە ئەفەندى..

- گرفتارى ئەو ھەقالىت تە نابيژن تو سەرۆكى وانى.

- بيننە نك من دا ئەز وان قانع بکەم.

چار گەنج ئىنانە نك مەحمودى دا ئەو بيژتە وان: ئەز

سەرۆكى ھەو ھەمە، ھەر چاران ب حىبەتى قە بەرى خو دايى

وگۆت:

- وە نىنە.. يا راست نە ئەقەيە.

مەحمودى سەرى خو ھزانەد وگۆت:

- ئەز باش دزانم كانى ئەز چ دببىژم.

هەر چاران بهری خو دا لهشی وی یی پویس و خوینه لو،
پویی وهرمتی.. و بهری خو دانه خودانیّت قامچیان و سهییّت
ته علمدای ل رهخ و دوریّت وی.. سهحکرنه عه طوهی
و چاقیّت وی یین حلی وهکی چاقیّت سهییّت وی، هەر
چاران گوّت: مهحموود راست دییژت!

عه طوه رحهت بوو، بیئا خو هلیکیشا، چوو ویقه ل سهر
کورسیکهکی پوینشت و جگارهک هلیکر.. پاشی گوّت:
- ئی ئی.. وکانی چهک؟

چونه ما بوو دلی مهحموودی بیته گرتن.. چهکی چه؟
دهمی ژیی خو دا وی چهک نه هلیگرتیه ونه بریه د مالا خو
ژی قه، نه وی ونه کهسی ژ مروقیّت وی.. وپشتی هنگی
مانی چاویشان مالا وان ههمی تهفتیش کر.. بالیفک
ودۆشهک دراندن، جهر وگۆسکیّت په نیری وپوینی شکاندن،
سندوق وچه که چه هویر هویر کرن، قورئان وکتیبیّت
حه دیس و سیره تی ژیک ژه نین، خو بنی مالی ژی هلیکولا وچو
نه دیت.. قیجا نه قه چه پسیارا غه ریه؟

مهحموودی ب عیجزی قه گوّت:

- چهکی چه؟

عه طوه ب لهز رابوو قه ولی خو پری:

- نه ز ته دنیا سم و نه ز دزانم نوکه تو یی چه هزری دکهی.

- سويند بت .. ئەز چو ژ قى مەسەلى نزانم!
 - دى باشە من تى بگەهينە .. چاوا تو سەرۆكى كۆمەكا
 چەكداران بى وههوه چو چەك نەبت؟
 پوڤندك ژ چاقىت مەحموودى هاتن، وگۆت:
 - من گۆت ئەز سەرۆكى وانم هەما بەس بو هندی دا هون
 رازى ببن، ووهكى ههوه دقيت.
 - يهعنى ئەم درهوان ب دويڤ خەلكى قەدنين صەيى
 صە!

- ئەى بەگ، مە چو چەك نينه.
 عهطوه بەگ ل دور خو زقپرى وگۆت:
 - ئەز دزانم ب چ پرى تو دى ئعترافى كەى..
 سەرى خو هزانند.. بارانا قامچيان ب سەر لەشى بريندار
 دا بارى.. هەقاليت وى ژى دويركرن وئەو هيلاد بن عەزابەكا
 دريژ قە، بەس دو پەيڤ ژ دەقى مەحموودى دەردكەفتن:
 (ناخ.. خودى).
 چاويشەكى دريژ وزراڤ د گەل ليخوپرينى قامچى لى ددان
 ودگۆت:
 - مەلايى مە، باخقە.. نە نە، نە ناخقە.. من نەقيت تو
 باخقى، ييت وهكى تە دقيت نەژين.

ل نيزيكي مهحمودي گهنجهكي دي دهڦي صهيان
وداڦيت قامچيان ژ لهشي وي دخوار، چهند چاويشكه ل دور
وي كوم بوويوون، قهلم وكاغهن د دهستيت وان دا بوون..
و د گهل وي هيړشا بهربري ل سهر وي گهنجي ههژار ئيك
ژ وان دگوتې:

- ئي دهمي وان گوتيه ته پويدانا (ئهلمه نشيه) درهوه
موخابه راتي يا چيكري ته چ گوت؟
- من چونه گوت.. بهلا فان ژ من فهكه دا ههز بشيم
باخقم.

- زه لام! نابت ب ڦي پهنكي تو بهرسڦيت خو بدهي.
- ئه ي بهگ، ني حه رامه.
- حه رامه؟ حه يواني حه يوان! ئي ئي.. تو چ دبيژي
پويدانا (ئهلمه نشيه) درهوه يان نه؟
- ههز چو ژي نزام.

- ههز ته ناهيلم هه تا نه بيژي هه و درهوه يان راسته؟
راسته هه ي بهگ راسته.. ره حمي ب من بهن، ههز خلاس،
ب خودي ههز نه ژ ئيخوانامه..

مهحمودي هاي ژ خو نه ما دلي وي هاته گرتن.. هه و
نزانن كاني دهمه كي كورت ما يان دهمه كي دريژ، بهس هه و
دزانت كو هه و هشييار بوو پشتي وان هه و هاڦيتيه د گه پره كا

ئاقى دا.. باش بوو، ئەو خۇش دەلىقە بوو بۇ ۋى كو ئەو تىر
ئاقى قەخوت حەتا زكى ۋى تىرى بووى.. پاشى ۋى دىت
لەشكەرەكى شرانقەك بۇ ۋى دانا وگۆت:

- ئەقە شرانقا كافورىيە، يا قەۋەتى يە دا زىرەك ببى.

مەحمۇدى بەرى خۇ دا دۇر ۋرەخىت خۇ، دىت عەطوہ
ب كەرب قە يى سەح دكەتى، ب رەخ ۋى قە ئەفسەرەكى
دختۇر يى ۋرەۋەستىيە بوو، پلا (رائد) ل سەر ملين ۋى بوو،
دەستين ۋى د بەرىكى دا بوون، ۋبەرچاقكەكا سىپى ل بەر
چاقان بوو، ژ دىمى ۋى يى سىپى وسار ئاشكەرايە كو ۋى
ھى ژ چو نىنە.. قەسابخانە ل دۇر ۋرەخىت وان يا دانايە،
قىزى ۋەھوار وقامچى دبەردەوامن.

مەحمۇدى بەرى خۇ دا عەسمانى تىرى ستىرىت گەش،
دەستىت خۇ بلندكرن و ب كزگرىوك قە گۆت:

- تول كىقەيى؟

پى حەسىا ھەر ۋەكى دەنگەكى نەرم ۋرحەت ھاتە
گوھان وگۆت: (ئەزى د گەل تە) جارەكا دى ب كزگرىوك قە
گۆت:

- من ببە نك خۇ.. ئەز ژ مرنى ناترسم.. من ببە نك خۇ
تويى خۇشتقىي من.. تويى خودانى رەحمى، تە رەحم ب من
بر دەمى دلى من ھاتىەگرتن.. ئاخ بوچى ئەز ھەر دلگرتى

نهدمام ئەى خودى؟ تشتهك د ژيانى دا نه مايه ژ ههژى هندى
بت مروڤ ژ بهر بمينته ساخ؟

دختورى گوټ:

- يى ژ بهر دئاخفت.

عهطوهى گوټ:

- نوکه دى وى هشير کهم.

عهطوهى گازی خودانىټ قامچيان کر.. بهلى دختورى

نه هیلا وگوټ:

- دى مرت وهوين فايدهى ژى نابین.

- بلا بمرت ماچیه؟ ژيانا وى ودهرزيکهک وهكى ئيکن! من

دهستويرى ههيه مهژى هشکان بکوژم.

- بهلى ئعترافا وى ژ ژيانا وى ب بهاتره.

- پا چ لى بکهين دختور؟

- ئەقرو بهيلن وسوباھى ئاخفتنان ژى وهرېگرن.

وان ئەو بر وهاقيټه د زيندانا وى دا، ئەو زيندانا قالا ويا

سار وتارى، جهى خهون وييرھاتنان..

هەر وى پوژى عهطوه چوونك دهزگرا خو نه بيلايى، هزر

دكر دى شهقهكا دلغهكه د گهل وى بوړينت، بهلى ئەو

ل دويڤ وى نه هات وهندهك شهرتيت نه خوش هاقيتنه بهر،

لهو كه رببټ وى گهلهك قه بوون.. دهرکهفت و ل تورمببلا خو

سویار بوو و ب له ز قهستا گرتیخانا حه ربی کر.. مه حموود
صه قر ئیکه مین تشتت بوو هاتیه سه ر هزرا وی، چونکی نه و
ژی وه کی نه بلایی یی مهژی هشکه وه کی عه طوه دبینت..
قیجا نه گهر نه و شیا قی دی مینته ل ویری نه بیلا.

نافبرا چاری

عه طوه پروینشت و مال هیقیا مہموودی، دیمہ نی
نہ بیلایی د ہزرا وی دا دہات و دچوو، نہ بیلا ب خومہ زنکرن
وئاخفتنییت وی قہہ.. بہس کیماسیہ کا ل نک وی ہہی، ئەو
ژی نہ گوہداریا وی یہ، گوہداریا گوٹنییت وی ناکتہ.. یا
حہ قہ ئەو قہدری وی نزانن، بہلی ئەو دی نیشا وی دہت!
دو لەشکەران ملیت مہموودی گرتن وئینا ہاقتیہ سہر
خیزی.. عہ طوہی باش بہری خو دایی و ب دہنگہ کی زقر قہ
گوٹی:

- مہموود.

مہموودی چاقتی خو ب گرانی قہ ژ سہریک پاکرن، ما
بہری خو دا ملکی خودی.. ئیدی ئەو پویتہ ب چو ناکتہ،
مرن ومان ل بہر چاقتی وی وەکی ئیک ییت لی ہاتین، وی
خو یی ہیلا یہ ب ہیقیا خودی قہ، بہری خو دا لەشکەری
وئەفسەران ل دۆر ورہخیت خو.. دی بیژری ئەو ہندەک
زاروکن یاریان بو خو دکەن، یان ژ ی ہندەک مروقتی
سہرخوشن د شانوگہریہ کا عنتیکہ دا د پییت خو دہلنگن،

بیرا وی ل وان بویکیٔ لاستیکی هاتهٔ هه ٺه ویت هندهک
 داڤیت دهزییٔ زرافٔ دئیخنه سهریٔ وان و ل سهر دهپیٔ
 شانویٔ دلقلقینن.. عه طوه ژی ئیک ژ وان بویکانه هندهک
 داڤیت دهزییٔ زرافٔ ییت ب سهر ودهست وپیٔ وچاڤیت وی
 فه.. ٺهٔ عه سمائیٔ هه ییٔ تژی داڤیت دهزیه ژ سهری ییت
 هاتینه داهیلان، ل ویرا هه ل بلندیٔ دهسته کیٔ رهش
 وگونه هکاریٔ خودان پهنج ونینوک ٺه و هه می داڤٔ ییت
 گرتین، وٺه وه وان دلقلقینت، لهو ٺهٔ زارقه کهره یان ٺهٔ
 بویکیٔ لاستیکی دهژییٔ.. دهنگ ژیٔ دئیٔ.. سه درهون،
 مهحمود هیدی گرنژی، قیا باخفت بهیٔ نه شیا.

عه طوه دوباره لیٔ خوپی:

.. مهحمود.. باخقه.

قیٔ جاریٔ ٺه و نه شیا دهقیٔ خو ژیکٔ قه کهت، چاڤیت خو
 نقاندن، شقییدی وی دهیکا خو د خهونیٔ دا دیت بوو.. وی
 ب دهستیٔ خو نیفشک و هنگقین ژ سینیکه کا سپیٔ دداییٔ
 چه تا ٺه و تییر بووی.. "سویند ب خوداییٔ مهزن ٺه ز تییر
 بووم.. چه تا قیٔ گاقیٔ ژی ٺه زیٔ تییرم.. بهیٔ خوشتقییا دلی
 (ٺه مهل) ژی هاته نک من جلکه کیٔ سپیٔ د بهر بوو، من بهس
 دهست وپوییٔ وی ددیتن، ٺه و پوییٔ وه کیٔ پوییٔ فریشته یان،
 ههردو چاڤیت ٺهٔ قین ژیٔ دبارت، ودلیٔ منیٔ به یار زیندی

دکته.. دهستی خو یی نهرم ددانا سهر سهری من یی خوچ،
 گرنژی.. پاشی کره گری، ئەز پی حهسیام گیان هاته هه می
 لهشی من، من گوتی: کی تو ئینایه فییری؟ وی گوت: قیانی!
 من گوتی: دی چاوا دهرکه فی؟ وی گوت: وهکی ئەز هاتیم..
 ب شه فی هه می ئەمه ل مال نك من، خو فریشته یان ژى
 ستران بو مه دگوتن، ناوازیت وان دهاتنه گو هیئت مه ههر
 وهکی عهورى سپى جو قه کی موسیقی د گهل خو دئینت..

من دگوتی: ئەمه ل، پیغه مبهری ژى سهرامن دا، دی می
 وی یی گهش بوو، ئەز دامه بهر سنگی خو وگووت: خوزى
 ئەز ژى ل نك ته بامه. بینه کا خوش مه های ژ خو نه ما..
 پاشی من گووت: من دگوتی: ئەه پیغه مبهری خودی،
 ئەم یی ل زهمانی شهیتانی دژین، وی گوته من: شهیتان ل
 هه می جه وهه می ده مان یی ت ههین.. من گوتی: ئەه
 پیغه مبهری خودی ریك یی ت تیکه ل بووین وهزر ویر یی ت
 مشه بووین، وی گووت: من ئەه تشتی ل ناڤه وه هیلا یی
 ئەگه ر هوین خو پیغه بگرن هوین چو جار ان د سهر دا ناچن:
 قورئان وسوننهت.. وتو ریکی باش دزانی مهحموود. وده می
 وی ناڤی من گوتی لهشی من هه می هژیا، ئەمه ل پیغه مبهری
 ناڤی من گووت، ئەمه ل پیغه مبهر من دنیا ست.. مه زنی ت
 دنیا یی هه می د چاقی ت من دا شکه ستن، خو قونبه لا زهرری

ل بهر من وهكى يارييت بجويكان لى هات، من گوتته
 پيغه مبهري: نهى خوشتقى من، من زى د گهل خو بيه.. نهو
 گرنزى گرنزينه كا وهسا يا من چو گرنزينيته وهكى وى
 نه ديتين وگوت: نه قى گاقى.. پاشى من ديت ئيمام عهلى
 ب نك من فه دهات ودگوت: " ناخ بو قويناغا دوير،
 ونه خوشيا ريكي، وكيميا زادي " نه مهل تى گه هشت لهو
 گرنزى، ووى گاقى كه يفخوشترين مروفت نهز بووم.. پاشى
 پيغه مبهر چوو ونهز هيلا مه ب تنى، هر چنده من ب چوونا
 وى نه خوش بوو زى به لى نه زى كه يفخوش بووم، نه مه لى گوتته
 من: خوزى نه زى د گهل ته بامه.. من گوتى: خوشتقيا من!
 هر دم تو يا د گهل من.

جاره كا دى عه طوه لى خورى پينهك دانايى گوتى:

- مه حمود.. باخقه، نه ز د قان حيلان دگه هم، من
 گه له كيته وهكى ته ييت ديتين.

وى مه حمود ژ هزريت وى ييت خوش ئينادر وجيهانا
 وى يا جوان هه پرفاند.. مه حمودى چاقيته خو قه کرن
 جاره كا دى بويكيته لاستيكي وداقيته ده زى هاتنه بهر
 چاقان، قى جارى وى دختور زى ديت خودانى بهر چاقيته
 سپى، موصي به تا مه زن نه وه دختور زى ب داقية ده زى
 دلقلقت، د گهل هندى زى دختورى گوت:

- من گۆتە تە عەطوہ بەگ پیتقیہ ئەم وی ببەینە
خەستەخانێ.

- دختۆر، ئەوێت ھە ھەمی وەکی کتکان دحەفت رحن.
- عەطوہ، ئەقە دو پۆژە وی نە چو خواربە ونە چو
قەخواربە.. لەشی وی یی تژیہ ژ برینیٹ ب کیم، نە کو ئەو
تووشی تەسە مومما خوینی ببت.. مرنا وی چو فایدە ی
ناگەھینتە ھەوہ.. بوچی تو ھندە یی ب لەزی؟ حەفتیہ کە
دی ساخ بت وئەگەر نەمرت دی بو ھەوہ زقپینن.. چو تی
نەمایە! عەطوہ گوھی خو بدە من، ھەمی تشت ب ھیژی
نائینە ستاندن.

عەطوہ چوو وگۆت:

- ببەن.. خەستەخانە بت قورەدەر دبت.. بچت ونەئیت!

* * *

عەطوہ زقپری مەیدانا سوور، جھی قەسابخانا مروقان،
گەنجەکی سوودانی یی ئەسمەر دیت، خو نیژیک کر وگۆتی:

- تویی رزق ئیبراھیم؟

- بەلی ئەفەندی.

- ئەز بابی تە دنیا سەم.. لەعنەتی ئەفسەرەکی مەزنی

چاویشان بوو، گەلەکی بی ئەدەب بوو.

رزقی ب تۆرە قە گۆت:

- (به حسی باشییت مرییت خو بکهن) ئەفەندی، بابی من
ئیک ژ داخوازکه رییت ئیکه تی بوو د ناڤه را مصر و سوودانی
دا، مصری ئەو خەلات کر و ل گۆرستانا نه مران قەشارت.
عه طوهی ددانیت خو چرکاندن و خو نیژیک کر، شه قهه
ل پاتکا وی دا وگۆت:

- تو دی تۆرهی نیشا من دهی رهزیل! پینجی قامچیان لی
بدەن.

هەر د گافی دا قامچی بی هژمار ب سەر رزق ئیبراهیمی
دا بارین، پشتی بینه کی عه طوهی دهستی خو بلندکر وگۆت:
- به سه.

پاشی ل سەر ملی خو زڤری وگۆته چاویشی:
- ئەقی سهی ئعتراف کریان نه؟
- به لی ئەز به نی.

رزق پینشقه چوو و پشتی چاقییت وی تژی رۆندک بووین
گۆت:

- مه سه له هه می ئەوه من چاریک جونه یه دا مالا که سه کی
گرتی.

- ئەری بوچی بهس تو هاریکاریان ددهیه مالییت گرتییت
ئیخوانان؟

- هه چی که سی پیتقی بت ئەز هاریکاریان دده می.

- به لى تو ژى ئەندامه كى وانى؟

- به لى..

بوو حيل حيل عه طوهى وگۆت:

- ناڤى وى ژى بکه نه د ناڤ كۆما چه كداران دا.

- پى نه قییت دى وه كهين ئەز بهنى!

رزق ئیبراهیمی ب دهنگه كى بلند گۆت:

- ئەفه زۆرداریه.

عه طوهى خو نيزيك كر وگۆت:

- فهرق نینه تو د گهل چه كداران بى يان نه.. يا گرنگ

ئه وه تو یى د گهل ئیخوانان.

- قیجا ما جه ریمه یه مروژ د گهل وان بت؟

- ههرى!! ما هیشتا ته نه زانیه؟

- گه لهك زه لامییت شوپره شى یییت مه زن د گهل مه بوون.

عه طوهى ب چاقه كى كیم بهرى خو دایى:

- د گهل هه وه؟ وللا خو ش!

- هندهك ژ وان د شه پرى قه نال و فلسطینی دا د گهل مه

بوون، وسه روک ب خو چوو سهر گوپرا ئیمام حه سه ن به نناى

ل روژا بیره اتنا وى و به حسى خه باتا وى يا مه زن كر

ومه دحییت دو یکه فتییت وى كر.

- دیاره تو ژ شه پرکه ران بووى ل قه نال و فلسطینی؟

- به لئ.. ئەز شانازیی ب قی چەندی دکەم، یا ل سەر خو
من کر.

عەطوہی ب کەیف قە گوٹ:

- خو ش! ئەقە ئعترافەکا دی، بنقیسن.. ئەقی دیروکەکا
رەشا هە ی یا وەکی پوی وی، ئەقە ژ هەژی قنارە کرنی یە.

د دویف گوٹنا وی را چاویشی گوٹ:

- ئەز بەنی عەطوہ بەگ وان راپورتان ژ بیر نەکە ییت
گە هشتینە مە ئەویت دبیرن: سوودانی دقیت ژ مە قەببت
وببتە کو مارەکا سەر ب خو .

رزق خوپی:

- هوین ئەگەرن..

- ها.. ئەم ئەگەرین، یان بو هەوہ نەخو ش بوو مە
سەرۆکی ئیکی محەمەد نەجیب دەریخست چونکی دەیکا
وی سوودانی بوو؟ پینجی قامچییت دی ل قی کوپی صە ی
بدەن..

جارەکا دی قامچی ب سەر لەشی رزق ئیبراهیمی یی
پویس دا هاتنە خواری.. عەطوہی ئەو ل پاش خو هیلا
وچوو..

د هاتن وچوونا خو دا ل ناڤ قەسابخانا مروشان دا
عەطوہی گوہ ل جحیلەکی بوو هەوار دکر، ژ ناخفتنا وی یا

ديار بوو كو ئه و نه خهلكى مصرى يه، عه طوهى خو نيزيك
كر وگوټى:

- ناڤى ته چيه خوشتقيى من؟

- ناڤى من عه بدلحه ميد ئه لنه جاره ئه فه ندى..

- تو ژ كيژ وه لاتى هاتى؟

- ژ فلسطينى..

- تو ژى ژ ئيخوانايى.. هه رى.. ما يا هه وه تيرا هه وه

نينه؟

- ده مى هه وه پشكدارى د شه پرى فلسطينى دا كرى مه

خوارن وچكه ب دزى قه بو هه وه دئينا فالوجا، گه لك ژ مه

سه را هه وه هاتنه كوشتن..

عه طوه سوړ بوو وقه رى.. ئه و پوژيټ رهش هاتنه بيرى

ييين وى ل فالوجا بوراندين پشتى دوړ ل وان هاتيه گرتن،

شه قيت ترسى و برسى هاتنه بيرى، ده مه كى و هسا بوو دنيا

ل بهر چاقيت وى رهش بوو، دلى وى ژ مه زنيى رهش بوو،

ژ هه مى وان مروغان ييت د خوشيان دا دژين ل چى جهى

ئهو لى بن.. د وان پوژان دا مه زنى و پهر داغ وژنك ژ دهستان

دهر كه تبوون، ئه و وه كى گورگه كى برسى دژيا، هه ستيك

دئاليستن و ل چنيا دگپريا وى پوژى وى بپيار دا كو ئه و بو

خوب تنى بژيت - ئه گهر ما ساخ - بو خو ب تنى، عرووبه ت

ئىسلام ھەمى بلا بچن ، د جەھنەم دا، مروژد - ۋەكى عەطوھ
ھزر دكەت - بۆ ھندى يى چىبىۋوى دا خوشىيى بۆ خو چى
كەت، كەيفى بكەت، ۋى چ دقئىت بلا بكەت.

فالۋجايى نىشا ۋى دا كو خوگۆرىكرن پويچاتىه،
زىرەكى درەۋە، براينى حىلەيە، سەركەفتن بۆچىيە؟ دى چ ژى
گەھتە ۋى؟ مادەم ھۆيە بلا ئەو عەبدىنيا ۋى كەسى بكەت
يى ۋى تىشتى بۆ ۋى بكەت يى دلى ۋى دچتى، ئەگەر خو
ئەو كەس دزىكەرەك بت يان قاتل و غەدرەچىيەك بت.

ئەرى ما عەطوھ دى ۋى پوژى ژ بىر كەت پوژا ۋى قىاي
كچەكى ژ گوندەكى بۆ خرابىيى برەقىنت ل سەر دەمى شەپرى
ئىنا مەزنى ۋى يى لەشكەرى ئەو گرت وقامچى لىدان، ئەو
مەزنى ئەحمەق! بۆ ۋى بەھسى باشىيى كر.. ترسا ژ خودى،
ھزر دكر نامويس خرابكرن گونەھەكا مەزنى چو جارن
نائىتە ژبىركرن.. ئەھ! پا ئەو پوژ د پەش بوون.

پىشتى ھىئىت ۋى ھاتىنە سەرى ل سەر مىلى خو زقپرى:
- يەنى توژى ژ فىدائىان بووى عەبدلحەمىد ئاغا؟
- بەلى ئەفەندى.
- ئەفە مەزتىرىن نىشانە ل سەر گونەھكارىا تە..
- ما يا بەرەقل بوو ئەز ۋەلاتى خو بەھىلمە د دەستىت
گورگان دا، دا ئەو ۋى بەنجنن؟ پا قىجا ئەز موسلمانى چمە؟

- ب هر رهنگه کی ههبت تو دشی به ره قانیی ژ وه لاتی
خو بکه ی، بهس تو بچی د گهل ئیخوانان نه فه تشته کی دیه.
- چاوا نه فه ندی؟

- عه بدلحه مید! نه ز باش دزانم کو گازیا هه وه د سهر
وه لاتینی رایه، ونه و د سهر هه می تشتی دی رایه، له و نه ز
دیپژم نارمانجا هه وه نازاد کرنا فلسطینی نه بوو.. به لکی
نارمانجا هه وه نه و بوو هوین ژ لایی له شکه ری فه خو فییر
بکه ن، دا هوین پشتی هنگی هه می باژیری عه ره بان بستینن
وبیخنه د بن دهستی ئیخوانان فه.

عه بدلحه میدی خو بی دهنگ کر، پاشی گوت:
- نه م بو خودی شه ری دکهین.. وچو جارن نه فه ته کتیکه
نه هاتیه سهر هزرا مه.

- ماش للاه!! په یقا (ته کتیک) ژی تو دزانی؟
عه طوه ل دور خو زقری وگوته چاوشی:
- من نه گوته ته نه فه ژی ژ فتنه چیا نه وئیک ژ سه ری
وانه؟

- وهیه نه ز به نی..
عه بدلحه میدی گوت:
- مه سه له هه می نه وه نه م بو ژیا نه کا چیتر وپتر دادی
گازی دکهین..

- دادی؟ ما زیدہ تر ته چ دادی دقیت؟ پینجی قامچیان لی
بدن.

دهمی قامچی ب عہد لحه میدی دکہ فتن وی ب دہنگہ کی
بلند فہ گازی کر:

- ہہوار گہ لی مروفتان گونہ ہا من چیہ؟

عہ طوہی پشت دایلی و بہر دہوامی دا گہ پیرانا خو
ل مہیدانا گرتیخانی.. باشچا ویش دہنگی خو یی زقر
ب خہ بہران بو فی ووی ہہ یی بلند دکہت.. چا ویش ئەمین
یی قامچیا خو باددہت باددہت و باش دلہ شہکی پرویس
وہر دکہت.. عہ بدلمہ قصود و عہ بدلجہ واد و بہیرہم و ہندہک
لہ شکہریٹ دی ژ قییری دچنہ ویرا ہہ ہہر ژ بو ہندی دا
دلسوزیا خو بو عہ طوہی ئاشکہرا کەن.. ما بوچی وہ ناکەن؟
پوژ بو پوژی ئەو وان خەلات دکہت و پاریت زیدہ ژ بہر کاری
وان ددہتہ وان..

گہ ہشتہ بہرانبہر خاچا داری ئەوا دیبژنی: (عہرووسہ)
گرتیہ کی پیقہ ہلاویستی بوو، خو نیژیکی وی کر
وگوتی:

- من دقیت بہگی بنیاسم..

- ئەز بہنی ب خودی تہ عداپی یا ل من ہاتیہ کرن، بو
خاترا پیغہ مہبری.

- هه ی کورپی که سی نه .. ئەز ته دنیا سم تو خه لکی
جیزه یی .. پا ئەو چ چه ک بوو؟
- چه ک نه یی من بوو، ئەو ئیمانهت بوو من دا خودانان.
- کینه خودان؟
- ئەز نه شییم بیژم ..
- ئەو دی وه ل ته کهم تو بیژی ..
- عه طوهی دهستی خو دریزکر جگارا هلکری وه کی هەر
جار ب بن چاڤی وی یی چه پی قهنا و د بهر پرا گۆت:
- مخابن هیشتا نیقه کا وی مابوو!
- دی ئاخقم ..
- دی بیژه حه یوان.
- چه ک یی سه روکی بوو ..
- و .. من دهیکا ته ب رهش کرا! نه وه بت جاره کا دی قی
ناقی پیروز ب ئەزمانی خو یی پیس بیژی.
- یا راست ئەقهبه .. وی ئەو دانا بوو نک من، من بو وی
هلگرت بوو، وگاڤا وی ژ من خواستی من بو وی زڤراند.
- ته هندهک یی بو خو هیلای.
- خو تشتهک من بو خو نه هیلایه .. حه سکه ی پسپارا وی
بکه ن ..
- پسپارا کی؟

- یا سه روکی .

- جاره کا دی .. باشه ..

زقپری وگوته له شکره کی :

- پینجی قامچیان .. وئه گهر جوان نه ناخفت دوباره بکه ن .

پشتی هنگی عه طوه ب نک مهزلا خو فه چوو، وهنگی

دهنگی سترانا (یا جمال یا مثال الوطنیه ..) بلند دبوو ..

و ب سهر گرتیخانی دکهت، عه طوه خوپی :

- یه لالا .. گرتیخانه هه می د گهل (أم کلثوم) ی سترانی

بیژن ..

خودانییت قامچیان ب نافه گرتیان که تن و ب قامچیان

ل پشتییت وان راوهستان: سترانی بیژن، له و ئاخ وئوخ د گهل

سترانی تیکه ل بوون .

دهمی عه طوه ی دیتی سماعه هاته گرتن جاره کا دی

خوپی: چه یوان .. بلا ستران یا بهرده وام بت .

جاره کا دی دهنگی گرتیان ب سترانا نشتیمانی بلند بوو

راسته ئه و ستران بوو به لی دا بیژی پیگوته، یان تازیه .

وینی سه روکی ل هنداقی هه میان بوو دهستی خو یی

بلندکری و ب سهر بلندی فه یی دگرنزت، عه طوه که نی

وگوته :

- چه یوانییت چه یوان .. فییری هونه ری بن .

نافبرا پيٽجي

عه طوه زقڙي مالا خو يا بهرفرهه، د گهل کو تڙي تيڙه
گولن ڙي بهلي ٿو چو بيٺي سهح ناکهت، جوانيا دیکووري
هول ومهزلان ل بهر وي تشته کي بي مهعنايه، يا گرنگ
مهزله قه خوارن ونقستن وخوارني يه.. ل قان جهان گهلهک
ديمه نيٽ جوان دهلاويستينه، بهلي چو جارن وي نهگوتيه
خو دا باش بهري خو بدهمي کاني چ هنر ويير ژ وان ديمه نان
دئينه وهرگرتن.. بهس ٿو بهري خو ددهته ديمه ني
سهروکي يي مهزن، وديمه ني خو يي بجويک ڙي ٿو وي
دکهفته دبن ديمه ني سهروکي دا.. ديمه نه کي دي ڙي يي
بجويک د چارچووقه يه کي زهري وهکي زيڙي دا ل سهر ميڙا
قالا يي هاتيه دانان ٿو ڙي ديمه ني نه بيلايي يه..

ٺهه پا نوکه بو وي نه خوشه، چونکي ٿو يي بي کاره..
ٺهري تو بيڙي ٿو جاره کا دي بزڙته گرتخانا حهربي؟
ل ويڙي ٿو ب نه خوشي نا حه سيٽ، هه مي دهمان ٿو
ب کاري ودان وستاندنان قه يي موڙيله.. ل ويڙي ٿو
پشکداريي د دانانا مهصيري مروقان دا دکهت، خه لکي ساخ
دکهت ودمرينت، وهندي ٿو ڙ فه رمانيت بلند دهرنه کهفت

دهستی وی بی توخویب ژ وی پرای بی بهردایه.. ما ئه و دی
 وی پوژی ژبیر کهت دهمی ئه و ل گرتیخانا حهری پراوهستای
 وداخواز ژ (هوضهیبی) کری وهکی مایسترووی ل بهراهیا
 گرتیان پراوهستت وهمی پیکفه سرودا (مثال الوطنية)
 بیژن، بهلی.. ل سهری وی گوھی خو نه دایی، بهلی عه طوهی
 گه ف لی کرن کو ئه گهر ئه و وه نه کهت ئه و دی تو لی
 ل هه قالیت وی فه کهت.. پاشی وی قامچی هلگرت و ب نافه
 هه قالیت وی کهفت، له و ئه و نه چار بوو وهکی مایسترووی
 بکهت دا خوشتقییت خو ژ عه زابدانی پزگار بکهت..
 هوضهیبی پبهری گشتی ئه وی ب په یقه کی ب ملیوونان
 مروقان دهرینت نوکه عه طوه وی ب قامچیا خو دهرینت،
 بهلی.. هیزه ئاخفتنا بنپر د هه می تشتان دا، نه مان بو وان
 که سان بت ئه ویٹ خو وخه لکی ژی ب چره کییشانی فه
 دخه ندقینن، فیشه کهک ب تنی بهسه کاری بنپر بکهت دا
 ته ناهی وی دهنگی بزقرته فه، سه ربورا وی یا تایبهت ئه فه
 هه می هزره کره د سهری وی دا، بابی وی یی مه لا پوژه کی
 گوته وی پشتی وی کولمه ک دانایه جو تیاره کی وبریندار
 کری:

— کوپی من ژ خودی بترسه.. ما تو ژ پوژا قیامه تی

ناترسی؟

هنگی هیشتا عه طوه یی گهنج بوو، هیشتا ل سالا ئیکئی
بوو ل کولیزا له شکهری، بهری خو دا سهر و بهری ژيانا بابی
خو یاری بو خو پی دکرن، وی پوژی وی بهرسقا بابی خو دا
وگوتی:

- ما تو نزانى ئەو ل سهر کهری یی سویار بوو و د بهر
من را چوو؟

- فیجا ما چیه کورئ من؟

- دقیا ئەو ژ بهر من په یا ببا، ما ئەو نزانى ئەز کیمه؟

- عه طوه، ئەو ژى وهکی ته عه بده که ژ عه بدیت خودی.

هنگی عه طوه عیجز بوو وگوت:

- ئەز عه بدی که سی نینم!

- ههش به ئەحمه ق.. ل خو بزقره ئەگهر خودی دی ته

ب ئاگری خو سوژت.

عه طوه ی ل دهری دا ودخوری:

- نه رمی د گهل قان جو تیاران خه له تیه کا مه زنه، ب داری

وقامچیئ نه بت ئەو تی ناگه هن.

پیهیت بابی وی ییت سپی له رزین.. وگوتی:

- دهر که فه، له عنه تی.

عه طوه ی بیریی وان پوژان کر.. هه رده م بابی وی وخو

برایی وی ژى ئەوی بو دختوریئ دخواند وهنده کیئ دی دا

بیژنی: قیان باشتترین ریکه مروڤد حه ژیکرنا خه لکی پی
 ب دهست خو بیخت، وی یاری بوخ ب قی گوتنا وان دکر
 وباوهری پی نه دئینا، چونکی وی هزر دکر همی تشت
 ب پارهی دئینه کپین، و ب هیزی ئەو دی شیت همی
 تشتان نیخته بن دهستی خو.. ل نک عه طوهی پاره وهیز
 هیژای په رستنیینه..

دهمه کی دریز ئەو بو وەرگرتنا خواندنی ژ مروقیت خو
 دویر که فتبوو، وهکی دهواره کی ئازاکری وی هه قساری
 نه فسا خو بهردابوو، هه قالینیا کومه کا مروقیت بی شهرم کر،
 دچوو مه یخانه و جهیت تیاترۆیان، پهرداغ وژنکیت پویچ
 نیاسین.. راسته ل سهری پیچه کی ئەو یی دودل بوو، به لی
 هه زوی هه تا گوهان ئەو چوو د ناڤ دا.. گاڤا هه وجهی مالی
 دبوو دا قهر کهت یان دزت، پی دحه سیا کو تینکا وی ب ژنک
 وپهرداغان ناشکیت، لهو مهی چهندا نه رزان ژی با وی
 قه دخوار، وژنک چهندا یا کیم با دا چته نک! گاڤا برسی دبوو
 دا خو ل سهنده وپچان دت و بهت..

وی قهت شهرم نه دکر قهران ژ دهرگه هقانی ناقاهی یان
 کارکه ری خواندنگه هی یان مه یگیری مه یخانی بکهت.. نه کو
 بابی وی پاره نه ددانی، نه به لی پا وی هه تا هه دده کی پاره
 ددانی.

د شه پړۍ فلسطينی دال سال ۱۹۴۸ سه ربوره کا نوی
 ب سهر وی دا هات، هه می به حسی ترسی و خوینی بوو،
 چه کی خراب.. وی گوهل زهنگینیا مروقییت مه زن وهزرقان
 وهونه رمه ندان دیوو، نه وهزاریت نه وهاقینه سهر میزیت
 په پکانی.. وی هزرا هندی نه دکر ریکه کی بدانت هه ژاران پی
 دلشاد بکه ت، بهس وی دقیا نه و ژی بزیت دهوله مند و بهر
 دهستی وی یی فره بت.. چو هزریت ب بها د سهری وی دا
 نه بوون لهو ده می هزریت شوپره شقانی ژهنده کان گوهل
 بووین هه زوی وی نه وهزر وهگرتن.. ب تشته کی ب تنی
 نه وی زیره ک بوو: ب گوهداریا سه روکان، و ب دلپه قیی..

ئیقاریه کی هه قاله کی گوئی:

.. عه طوه، نه ز دترسم ژ بهر کاریت خو یین خراب تو
 بکه فی.

نه و کهنی وگوئ:

.. نه گهر عه طوه بکه قت ژی هه ر دی مینته ژ پییان فه.
 ده می شوپره ش رابووی وی جهه کی بلند د نا ف دا هه بوو،
 شوپره شقان ب شاره زاییا خو شیان وی بداننه وی جهی نه و
 ژ هه ژی.. ری بو وی خو ش کر دا نه و د گهل که نکه نی ت
 که قنه نازییت نه لمانی وزه لامییت عه زابدانی ل جیهانا
 شیوعیان وزه باننییت موخابه راتان فی ربت، ب گیوله کی

عه جیب و عنتیکه وی هزر وریباریت وان وەرگرتن، پوژهکی
وی گوته کاربدهستهکی مهزن:

- ب راستی من گهلهک مفا ژ فان زانایان وهرنهگرتیه،
چونکی نهو دیبیرنه من: تو ب خو گهلهکی دزانی، د که فن دا
من باوهری ههیه کو ترس و سههم سه رکفتنا سیاسی موکم
وبنهجه دکهت، ونه هیلانا هندهکان دا بو هندهکی د ی ببنه
دهرس چو زیانی ناگههینته وهلاتی، ما چیه نهگهر نه م پینج
کهسان ژ ملیوونهکی بکوژین؟

نوکه پتر ژ ههر گاڤهکا دی عهطوه باوهر دکهت کو نهو
یی حهقه.. پهرداغهکی تژی قهخوار وگوته:

" تیرا من ههیه شانازی کو شاگردهییته من تژی هه می
جهان بن نه ل مصری ب تنسی بهلکی ل گهلهک وهلاتیته
عهربان ژی.. بهلی نه بیلا نه هات.. گهلهک قه ما، وی سۆز دابوو
من کو نهو بیته ومن نهو کهس نه قیته یی سۆزی بدهته من و
ل دویف سۆزا خو نه بت.. ژ خو نهوی حیلی ل من بکهت نهو
ئیک جار تیچوو، نه ز دی وی ژ سه ر پویی عهردی ژیبهم..
ههی ههی.. پوژا قیامهتی! خودی هاریکاری ته بت باب، تو
یی حهقی وه بیژی، چونکی ژیا نا خو هه می ته د نا ق بهرگیته
کتیبان را بوړاند، تول حه دیسیته دورست وخهلهت
دگه پیری و ته فسیران ددهیه بهریک، بهری خه لکی ددهیه

چاکی، وبه حسی ژنئینان و بهردان و خودانکرن و ده سنقیژ
 که تنی و زکاتی دکهی.. لهو ته جهکی بلند ل عهردی بو خو
 نهکر، ههر دهم بهری ته یی ل عهسمانی.. چو جارن د ژيانا
 خو دا تو نهگه هشته کلوقانکی، د گهل هندی ژی تو دبیژی:
 خوشیه کا و هسا من یا ههی نهگهر مهزن پی حه سیابان نهو
 ب شیرری دا وی ژ من ستینن.. ههی ژارو بابی منو! نهقه
 چ خوشیه یا و هسا؟ تو به حسی پوژا قیامه تی دکهی! ههر
 دهم تو هزرا وی تشتی دکهی یی ب چاڤ نه ئیته دیتن.. چو
 جارن تو ب خوشکوکی ناژی، ب ده ستیت خو تو خو دکهی
 د گرتیخانی قه و دبیژی: (دنیا گرتیخانا موسلمانیه) پا من
 نه قییت نه ز یی گرتی بم.. هاهاها مه عنا نهو ئیخوانییت ل نک
 من ل گرتیخانا حهری یی ل وی جهی یی عهسمانی بو وان
 قیای، نهو دبیژن: نه م موسلمانین.. وتو دبیژی: دنیا
 گرتیخانا موسلمانیه، پا دی بلا نهو ل وییری بن ل دویف
 حه زکرنا خودی."

جه رهسا ته له فوونی لیذا، جرفهك ب عه طوهی كهفت، وی
 زوی هشییت خو ئینانه سهری خو وعه جیبگرتی بوو چاوا
 نهو ژ دهنگی هله فوونی ترسیا، بو قوت قوتا دی وی هیدی
 ب نک ته له فوونی قه چوو.. دهستک پراکر:

- به ئی.. نه بیلا، نه قه تویی؟ نه مه عقووله!

- بۆچى؟ تو ترسيای تشتهك ل من هات بت؟
- ئەز نه زارۆكم دا من بهيليه ل هيقيا خو ونه ئيى..
- ئەز نائيمه نك ته..
- نابت.. بۆچى تو نائىي؟
- ئەز دترسم تو تشتهكى ل من بكهى..
- ب دهنگهكى بلند قه عه طوه كهنى.. وى پى خوش بوو
خهك ژ وى بترسن، پاشى گۆت:
- تو دزانى ئەز حەز ژ ته دكەم.
- باشه.. ل جههكى گشتى ئەز دى ل هيقيا ته بم.
- نابت..
- بو؟
- تو دزانى ئەز نه مروقهكى كييم، ئەز نه شيم دهر كه قمه
هەمى جهان، لازمه هندەك شەرت هەبن.
- ئەو شەرت چنە؟
- يا ئيكي دستوريا كاربدەستان، پاشى زيره قانيه كا
موكم.. پاشى دقيت نَز بچمه جههكى تايبەت وتەنا..
وهيشتا..
- عه طوه تو دترسى؟
- ئەز ناترسم.. بەلى ئەق چەندە تشتهكى پيئقيه بو هەر
كەسەكى مەزن بت.

ژ دهنگی نه بیلابی ناشکهره بوو کو وی ب فی چه ندی
نه خوښ بوو.. وگوت:

- تو من نانیاسی.. من دقیت که یفی بو خو چی بکه م،
ل دور نه هرامان بگه پریم و ل هه سپ و حیشتان سویار بیم،
ل باغچی گیانداران خو موژیل بکه م.. من دقیت پیکفه
خوارنی ل خوارنگه هی بخوین، بچینه سه ر لیقا نیلی..
چایخانان..

عه طوهی ناخفتنا وی بپری و ب که رب فه گوت:

- نه فه چیه؟ مروقیت کیم بها فی چه ندی دکهن، نه بیلا
خو نه هم ژی وهکی واینه.. نه زه لاهه کی خودان بها مه،
قان دره وان بهیله، لازم تو سه رکه قیه نک من، خوشتقی من
د من بگه هه..

- من ب قان گوتنان نه خوښه و نه ز تی ناگه هم.. نه فه چیه
مه عنا هم ناچینه شانوگه ریان، سینه مایی، گه ریانان؟
که ربا خو داکر وگوت:

- نه.. نه هوسا، بی گومان هم ژی دی دهرکه فین، دی
چینه مالیت مروقیت مه زن، پیکفه دی چینه سینه ماییت
تایبته، هم ب تنی دی چینه ناهه نگان ل پیش سترانیژیت
ناقدار، بینقه دانیت خوښ دی کهین، تو له زی دکه ی..
- بهس پا من دقیت تیکه لی خه لکی بیم.

- خەلك ھەمى دپويچن، ناھيلن ژنكەك ل ريكاً خو بچت،
 دى ب دويڧ كەڦن وئاخفتنيٽ كريت بيژنى..
- ب پيغەمبەر! ئەو گەلەك دخوين سقكن.. تو ژ ھندى
 يى عيجزى عەطوھ؟
- ھەى بابو من گيولۇ وان نينه!
- تفا خو داعويرا بيئەكى پاشى گوت:
- تو نائيى؟
- ئەڦرو ئەز نەشيم..
- نەگوھدارى دلى وى دئيشينت، فەرمانا وى ب جھ نەئيت
 جھريمەيە.. نيزيكە بپەقت لەو د تەلەفونى دا خوڦرى:
- ب فەرمانا من لازمە بيى..
- تەلەفونى دەنگى كەنيا وى بو وى ڦەگوھاست،
 نە ل منى و نە ل تەيى، وى ھاي ژ چو نينه.. گوتى:
- يا ژ تە ڦە نەبيلا ژى لەشكەرەكى پەيمانيرى يە؟
- ئەز ياريان ناكەم..
- نە خەتاييت منە.
- ئەزى دبيژمە تە: ئەز ياريان ناكەم.
- كەنى وتەلەفون گرت پىشتى گوتى:
- ژ دەستويريا تە بابى من يى دئيت..

ره‌ها ناچاڤاڤيٽ وي ستوير بوو، سه‌ح كره ده‌سټكي
 ته‌له‌فونوي هندی خوري: "ئه‌لو.. ئه‌لو.. نه‌ييلا" ده‌مي
 كه‌سي به‌رسقا وي نه‌دای ژ كه‌ربان دا ده‌سټك هاڤيٽ، ل دور
 خو زقري عوه‌يس ل پشت خو ديت، يي پاره‌ستاي بوو،
 عه‌طوه لي خوري:

- اعود بالله! تو هاتيه چ وه‌كي بزنان پاره‌ستاي؟

به‌س په‌يفه‌ك عوه‌يسي گوت:

- فراقين..

- هه‌ره ژ څيري حه‌يوان.. تو سه‌نه‌مي؟

عوه‌يس هيدي چوو، كه‌ريټ خو څه‌نه‌كرن.. وي گه‌له‌ك
 كه‌سيټ وه‌كي عه‌طوه به‌گي يټ ديتين.. وي خولامينيا شاه
 وميران يا كري، يا هنده‌ك وه‌زيران يا كري، چو نه‌هاتيه
 گوه‌ارتن، وه‌كي يټ به‌رينه وپيستن ژي.. ئه‌څه‌ نمونه‌يټ
 دئين وچن دخون وڅه‌دخون وڅاخځن هه‌ر وه‌كي يټ
 ده‌وله‌تا به‌رينه.. ئه‌څرو وه‌كي دوه‌يه.. و ب نيشانان څه
 سوباهي ژ ئه‌څرو چيتر نابت ئه‌گه‌ر خرابتر نه‌بت.. د بن ليټف
 ليټفكان را عوه‌يسي گوت:

- خودي نانياسن!

نافرا شہشی

عہ طوہ بہگ ئە قرو یی تووشی گرفتاریہ کی بووی
نہ خوشترین ومہزترین گرفتاریہ د ژيانا وی ہەمی دا،
گرفتاریی سیاسی.. پوژیت شہری ب کوشتن و برس وترسا
خو قہ بہرانبہری قی گرفتاریی چو نینن.. خو پکرداری
وہشک باوہریا گرتیی گرتیخانا حہری ژی چو نینہ، ئەو
دشیی ب قامچی وتہفاندنی وی چہندی نہہیلت.. گرفتاریا
مہزن ئە قرو نہبیلاہ، چونکی ئەو خو ب دەست وی قہ
بہرنا دەت وکوہکیی لی دکەت دا ئەو ہندەک ہزریی نوی
بکەت و ئەو ہزریی بہری وی باوہری پی ئینای بہیلت.. وچو
ہیزہکا مہزن ژی وی نینہ، نہ خودان مال بہتہکا خودان
سہنگہ، ونہ تشتہکا مہزنہ ژی، ہات وچوو ماموستایہ
دەرسان دەت.. نہ ژ بنہمالہکا مہزنہ، و ئەہا تشتی عنتیکہ
ئەقہیہ! ژ میژہ ئەو ہزر دکەت ہیزہمی گریکان قہ دکەت
ئەگەر چہند دئالوز ژی بن.. ب تنی وی جوانیہکا زیدہ ہہیہ،
یا رح شرینہ.. قیجا چ ری ہہیہ ئەو ب ہیزا خو بشیئتہ قی
جوانیی؟

عهطوهی هزریٔ خو کرن وپری دانان، ئەو بینفرههیی
 نزانٔ.. هیدی و ب عهقلداری ئەو ناچته شۆلان، حەز دکەت
 زوی کاری خو بنپر بکەت، دا زوی بهرهه می ب دەست خو ڤه
 بینٔ.. کەنی.. وئەو یی ب تنی بوو دەمی دکەنی، عوهیسی
 ئەو د دەرگه هی ڤه کری ڤا دیت، ژی حیبه تی بوو.. ئەڤ دینه
 بوچی دکەته کەنی؟ عهطوهی کره غار و دەرکەفت..
 ب عوهیسی کەفت و نیزیک بوو وی بیخت، عهطوه چوو نک
 ههقاله کی خو یی دلسۆز د دەرگه ها موخابه راتی دا..
 دەمه کی ما ب تنی د گەل وی.. پاشی کاغه زه ک کره
 د دەستان دا پشتی چەند ریز لی نفیسین، هەردو کەنین
 وچوونه سەر و ستویٔ ئیک، بهری خاترا خو ژی بخوازت
 هه قالی وی گؤی:

- ب خیر بچی نمس! ئەز هەر دیٔژم تو زه لامه کی کەس
 نه شیٔته ته.

نه بیلا ل خواندنگه هی بوو.. به حسی دیرۆکا ته ته ران
 وهکی سهرهاتیه کا شرین بو شاگردین خو دکر.. بو کچکان
 ئەو کار و کوکی غه ریب یی ته ته ران ناشکه را دکر دەمی وان
 ب هیزی باژیپری به غدا وچەند باژیپره کیٔ دی ژی ستان دین..
 دەمی وان هژماره کا مەزن یا کتیبان - کتیبین که لتوری
 ئیسلامی یی جوان - هاقیتینه د پرویباری دا و د سەر ڤا

دهربازبووینه لایى پوژئاقایا باژپړی.. پاشى نه بیلايى
به حسى خه باتا خه لکى مصرى ویا وه لاتیى دی ییت
عه ره بان ل ژیر نالایى ئیسلامى دژى ته تهران ب به رفره هی
کر.. دا بیژى تهیران یا دادایه سهر سهرى کچکان، هه میان
گوهى خو باش ددایى.. وی هند دیت ریقه به را قوتا بخانى
ب دهسته کى له زى فه ده رگه ه قوتا، چاقیى وی د تژى
پوندک بوون، ب دهنکه کى نزم فه گوت:

- ببورن.. نه بیلا، وهره.. یى داخوازا ته دکن.

نه بیلايى دقیا سوحبه تا خو ببه ته سهرى.. قوتا بیان ژى
حه ز دکر دویمایا وی سهره اتیا خوش بزنان چونکى نه و
گه له ک هه ز ژ سهره اتیان دکن.. به لى ریقه به رى مه سه له بنپر
کر.. نه بیلا وه کى مروقه کى دین که ته دویف، ده مى وی
کوته کى ل ریقه به رى کرى کو بیژتى کانى کیه داخوازا وی
دکه ت، و ژ چاقیى وی یا دیار بوو کو نه و یا دترست:

- موخابه راته.. خودى مه ستاره که ت.

- موخابه رات؟ بوچی؟

- نزا..

ل ژورا ریقه به رى زه لامه ک یى پوینشتى بوو خو ژیک
ئینابوو دهرى، به رى وی ما ل نه بیلايى ده مى نه و ب وژر
که فتى یا حیبه تى.. رابوو فه چوو ده ستى وگوتى:

- پینج دهقیقان مه تو دڦیی..

- من وهخت نینه.. تو کی یی؟

- ئەز ژ زهلامیت ئاسایشیمه.

پاشی دهستی خو کره د بهریکا چاکیتی خو دا..

وناسنامهیهکا بچویک ژئی ئینا دهری، نیشا وی دا وگۆت:

- ههتا تو پشت رات ببی.

نهبیلا نهشیا تشتهکی ژئی بخوینت، چونکی وی زهلامی

زوی دهستی خو فهکیشا.. چاقییت وی زڦرین، دنیا ل بهر

وی تاری بوو.. د چو نهگههشت، ئەفه چیه؟ ژعهجیبیان دا

نهشییت باخفت، نیزیک بوو بکته گری، هیزا خو ههمی کۆم

فه کر وگۆتی:

- ئەری ئەز دی شیم ئەگهری زانم؟

- ل ڦیری دهلیقه نینه.. ههمی ههمی پینج دهقیقنه ودی

زڦریه فه..

ب ساری فه دهستی خو دریز کر وگۆت:

- کهرم که تورمبیل یا ژ دهرفه.

نهبیلا د پییت خو هلنگفت ونیزیک بوو بکتهت بهلی

خودی ئەو ستاره کر.. ل دویف وی دهرکهفت، نیزیکه ئەو

چو نهبینت، باوهر ناکهت.. ئەفه خهونه یان راسته؟ چو

پهیف نینن ئەو یا دلی خو پی بیژت.. دیمهنی قوتابییت وی

ییت کچ ل بهر چاقیت وی دوباره بوو دەمی وی سەرھاتیا
تەتەران بو قەدگیا.. قیان وھیقی د چاقیت وان دا دەاتە
دیتن، دەمی ریفەبەر هاتیە ژور هیشتا سەرھاتیا شەری
تەتەران ب دویمای نەھاتبوو، داخواز ب لەز خووشیا
چاقیکەفتنی بەرزەکر.. بوچی ئەو قی گاقی قان ھزران
دکەت؟

بەری خو دا بەراھیا خو دیت زەلامی ئاسایشی یی
پیگاقیت خو بەرفرەھ دکەت.. سەحکرە بەر سنگی خو..
ترومیلا رەشا تاییبەت ل ویرا ھە دیت، ژبلی چەند
ھژمارەکان چو تشتی دی ل سەر نەنقیسیە، ل پشت
تورمیلی دو زەلامیت ب خو قە دراوہ ساینە، دەمی گەھشتیە
نک تورمیلی زەلامی گۆتی:

- سویار بە..

- بو کیقە؟

وی بەرسقا وی نەدا.. ئیک ژ ھەردو زەلامیت پراوہ ستای
دەرگەھی پشتی یی چەپی قەکر و سویار بوو، وزەلامی دی
دەستی وی گرت و پالدا ژور، و د گاقی دا وی خو د ناقبەرا
دو زەلامیت نەنیاس دا ل پاشیا تورمیلی دیت، ل پیشیی
شوفیر وزەلامی ئاسایشی دروینشتی بوون.. تورمیلی
دەست ب پری کر.. نەبیلا لی خو پری:

.. ئەڧە رەڧاندنە .. ھوین موڧرمن، تورمبیلی؁ راولەستین،
ئەگەر دی؁ خەلکی ھەمی؁ ل ھەوہ کۆم کەم ..

دەنگ ژ کەسی؁ نەھات .. نەبیلائی؁ قیژی؁ راھیلان وڧیا
بیئە خواری؁ بەئی؁ ھەردو زەلامان ئەو حیڵ کیشا .. دا بیژی
جریسک ییئ؁ ژ چاقیئ؁ وان دپەشت .. ئەفسەری؁ ئاسایشی؁
فەرمان دا پەرنجەر بیئە گرتن و تورمبیل؁ خویش بچت؁ نیژیک
بوو نەبیلا دین ببت؁ پەشیمان بوو کو وی؁ ب ساناهی خو
دایە دەست وان؁ دەست ب قیژیان کرو ب ھەردو دەستان
کولم دانانە وان ھەردو زەلامان ییئ؁ ب رەخ وی؁ ڧە
دروینشتی .. ئەفسەری؁ ئاسایشی؁ ل سەر ملی؁ خو زڧری؁؁
چاقیئ؁ خو لی؁ کرنە گری؁؁ پاشی کەلامچەك ژ بەریکا خو ئینا
دەر وھاڧیئە بەر وی زەلامی یی؁ ل پشتی؁ پروینشتی؁؁
وچاڧەکی؁ خو نقاندد .. زریئ؁ ژ پوی؁ وی؁ ھات؁ عەجیبگرتی
بوو .. ئەڧە ئیکەمین جارە ئەو شەڧەکی؁ دخۆت! پۆندک
ژ چاقان ھاتن؁ ھاتە بیری .. ژ نوی عەطوہ ھاتە بیری ..

.. ھوین دی؁ بەایەکی؁ مەزن سەرا کاری؁ خو دەر .. ھوین
من نانیاسن؁ ئەز دەزگرا عەطوہ بەگی؁ مەلەوانیمە سەرۆکی؁
گرتیخانا حەربی ..

ئەفسەر کەنی وگۆت: ئەم ب ڧان دەرەوان د سەر دا
ناچین؁ عەطوہ نەیارەکا پژیمی؁ بو؁ خو ناخوازت ..

.. مه خسه دا ته چيه؟

.. ههر تشته كي د ده مي وى دا دى زانى .. ده مي عه طوه
بهگ بزاقا ته يا دژى پزيمي زانت دى خو ژ ته دته پاش ..
ئهو ب خو قامچيا خو يا ناقدار دى ل له شى ته يى ته پر
دهت ..

.. ئه فه چ درهون؟

.. ئه ز دزانم ژنك هه مي گاقان دپريژن، يا باستر بو ته
ئهوه تو خو بى دنگ بكي چونكي ههر گوته كا ژ ده قى ته
دهر كه قت ل سهر حسيب دبت .. مسه جله كا د گه ل مه هه ي
هه مي دهنگان تو مار دكته، گوته ته ژى وهكى ل دويچوون
وزانييت مه يا ته ئاشكهره دكته.

نه بيلا ل دوريت خو زقري بهرى خو دا وان زه لاميت
وهكى صه نه ميت بهرى .. وهكى دينه كي كه نى وگوت:

.. ما چى دبت ئه ز تاوانه كي بكه م بيى ئه ز پى بجه سييم؟
وهكى وان مروقيت ژ بهر خه و ب ريغه دچن وهكى ئه م د وان
فلميت بيخيريت فان روژان دا دبينين!

كه سى چو نه گوت .. بيرا وى ل دهيك وباب وخويشك
وبراييت وى هات، بيرييت مالا خو كرن، ئه و مالا بى دنگ ..
مىزا بچويك .. كاسيتان .. ئه و ديمه نييت جوان ييت وى
ل دويش گيولى خو هلبزارتين .. كچكيت بچويكيت

خواندنگه هی هه قالیت وی ده می گه نگه شه ل سهر هونهر
 و دیروک و بیرهاتنان و ژیان ی هه میی دکر.. هزر کر مرنا
 دورست نه وه نه و ژ وی جیهانا هه یا بچویک بیته
 ده ریخستن.. ما مرن چیه؟ نه و جوداهیا بی دویماییه
 ژ پامانی ژیاننا شرین ب کهس وهونهر وهزریت وی فه..
 ژ شینکاتی وعه سمانی و پروژ و نافی.. هه ما جهه نه ما دورست
 نه وه یا نه و نوکه ب چاقیت خو دینت..

بیرا وی ل تهیرکی وی یی کهسک د رکهها وی یا جوان
 دا هاته فه، خوزیک راهیلان کو نوکه دهستی وی گه هشتبا
 رکه هی دا وی نه و فه کربا و نازادی دابا تهیرکی گرتی.. هزر
 کر گونه هه کا مهزن و کریت وی یا کری ده می نه و تهیر کریه
 د رکه هی دا.. و بو خو گووت: ئاخ هه قالی من تهیرکی غه مگین!
 نه زا بو ته دگریم.

ده می نه و زهلامی ل لای ی وی یی راستی دیتی پوندکیت
 وی بیته دئینه خوار گووتی:

- نه ترسه.. رکداری ونه نعتیراف وهستیانی بو خودانی
 چی دکهت.. به لئ نه گهر ته هه می تشت راست گووتن مهسه له
 دی ل سهر ته ب ساناهی کهفت.

- نعتیرافی بکه م؟ مه خسه دا هه وه چیه؟

نه و نه فسه ری ل سنگی تورمبیلی پوینشتی خوپی:

- ئاخفتن نابت.. به یوومی، حه یوان!

ئەو زەلامی ل لایى چەپى یى نەبیلائی پوینشتى گۆت:

- بەگى من! ئەز نەئاخفتیمه..

- هوین هەمی حە یوانن.. مەخسەدا من ئەو زفتى ديه

موتەوہللی.

موتەوہللی پوینشتى تەمەنەك قەدا وگۆت:

- ئەمرى تە یە ئەز بەنى.

- بەلى كەپ ببه.

- بەلى ئەفەندى.

دەمى تورمبیل گەهشتیه مەلبەندى سەرەكى ئەو د ناڤ

دەرگەهى فرەه پرا بۆرى و ب ژۆر كەفت.. تورمبیل ل لایەكى

زقپرى حەتا گەهشتیه بەر دەرگەهەكى بچوئىكى ئاقاھیهكى

مەزن و بەركەفتى.. وان د دەمەكى كورت دا نەبیلا ئینا

خوارى و ب ژۆر ئیخست.. پشستى بینەكى وى خو

د مەزەلەكى قە دیت، دو زەلام د وى مەزەلى قە بوون، ئىك

ل پشت میزەكا جوان یى پوینشتى بوو، ل هنداڤى سەرى

وى وینەیهكى پەنگین یى قومانداری عەرەبان (جمال عبد

الناصر) ی یى ھلاویستى بوو، ل لایى چەپى یى وینەى

پەیفقا (دادى بناخەیی ملكیه) ب ئاڤا زىپرى ل سەر تەختەكى

رەش نقیسی بوو..

نه بيلاييٰ هزريٽ خوٰ ڪرن ڪانيٰ ويٰ ئه ڦه پهيڦه ل ڪيڦه
ديتپه ڦه.. بهليٰ، ل دادگه هيٰ.. نه نه! ويٰ ئه و ل ڪوڪچا مهلڪيٰ
بهريٰ فارووقى ديت بوو، ل (ڪوچڪا عابدين) ل (هولا
عهرشي)..

ئهو زهلاميٰ ل پشت ميڙيٰ پوينشتي گوت:
- ماش للاه! ئه ڦه هه مي چ جوانيه؟ مخابن تو هنده يا
شرين خوٰ ب هنده ڪاريٽ خه طهر تيٰ دبه ي..
نه بيلاب چاڦيٽ تڙي پونڊڪ ڦه ب نڪ وي ڦه چوو..
وهه وار ڪر:

- چاڪيه ڪيٰ بڪه.. بهس بيڙه من ڪانيٰ من چ ڪريه؟
ئهو گپرنڙي وسهريٰ خوٰ هڙاند.. دهستيٰ خوٰ دريٽ ڪر،
چهند پهيڦه ڪ ل سهر ڪاغزه ڪا سبي دنقيسين.. وگوت:
- لهزيٰ نه ڪه.. هيدي هيدي.. ئهم زورداريٰ ل ڪه سيٰ
ناڪهين.

نه بيلاييٰ ب ڪه يڦ ڦه گوت:
- ئه زڙي وه دبيڙم.. هندي شوپرهش يا دلنهرمه ئهو چو
جاران زورداريٰ ل دلسوڙان ڙ ڪورپٽ ملهه تي ناڪهت.
وي سهريٰ خوٰ ڙ هنداقى ڪاغزيٰ بلند ڪر وگوت:
- هه ما ب خوٰ وهيه.
پتر بيٺا ويٰ هات، بهليٰ گوھ ل زهلامه ڪيٰ مهزن بوو گوت:

- به‌ئى ھندەك ھەنە دلنەرميا شوپرەشى بۆ خۆ ئىستغلال
دكەن، ياريا ب ئاگرى دكەن، به‌ئى مخابن ل شوينا كو ئاگر
شوپرەشى بسوژت ئەو دى دەستىت وان سوژت.

نەبىلايى ب پشت راستى قە گوٹ:

- ھەمى من دنياسن.. ل مال، ل خواندنگەھى، ل جادى،

ل تاخى مە، جفاك ھەمى من دنياست..

ئەو رك ورك بەرى خۆ دايى وگوٹ:

- ئەم باشتر دزانين..

پاشى كاغەز ھاقيتە بەر زەلامەكى پراوہستىاي وگوٹى:

- بىست وپىنج..

پشتى وى كاغەز ژى وەرگرتى. دەستى خۆ ئينا راستا

گوھى خۆ.. پىي خۆ پاكرو وەكى ھژمارا ھەفت دانا بەر پىي

دى.. زوى نەبىلا كيشا، برە مەزەلەكا بچويك ل بنى ئاقاھى،

پالدا ژۆر و دەرگەھ لى گرت..

نەبىلايى بەرى خۆ دا دۆر و پەخىت خۆ كەس نەدیت..

چاوا دى روپىنت؟ چاوا دى نقت؟ نابت ئەقە راستى بت.. بەلى

ئەقە خەونە.. بى گومان خەونە وزوى ئەو دى ژى ھشيار

بت.

ناڤرا ڇهڻي

نه بيلاي ھشيٽ ڇو ٿيانه سهري ڇو، ھندهڪ ڙ باوھريا
ڇو ب خودي و ب نه فسا ڇو نوي کره ڦه.. پوينشت وباش
ھزيٽ ڇو کرن.. بيرا ڇو ل ھمي ڪاري ڇو ٿيانه، پاني
نه بوويه پوڙهڪي وي مائي ڇو د سياسي ڪرٽ، وي ھزر
دڪر ڪيم مروقيٽ سياسي دلسوزن، ھمي دخا پاندينه، لهو
وي پويته ب بزاقيت پارٽيٽ سياسي يٽ مشه ل زانڪويا
قاھرہ نه دڪر، پوڙهڪي ھه ڦالهڪا وي ل ڪوليڙي ڳوٽي: ريڪا
ڪومونيستان ريڪا ٿيڪانه يه ٻو نه ھيلانا ڳرفناريٽ ڙين
وجھاڪي ھر وھسا ٻو مھسلا وھلا تيني ڦلسطيني
وھه ڦرڪيا گشتي د گھل دا ڳرڪھري.. وھندهڪ به لاقوڪيٽ
نھيني ڙي وي نيشا نه بيلاي دان، وي ٽھو خواندن پاشي ٻو
زڦراندن بي باوھري پي بينت.

وھه ڦالهڪا موچه به ڳوٽي: ٿيسلام ب تني ريڪا
ٺا زادي و دھرڪهفتنا ڙ نه خوشيانه، ٿيسلامه پيڪ ٻو
جيھانه ڪا تڙي دادی وڦيان و برائيني.. وڳوٽ: ٽھو قانون
و دستوريٽ مروڦان دانين نابت ب چو پھنگان ب سھر

شريعة تى خودى بکهفن، ئەو شريعة تى ئافراندهرى جيهانى
ومروقان دانای.

پاشى وی هندەك سەربۆرپیت گەش ئەو پیت د شارستانی
ودیرۆکا ئیسلامى دا هاتینه تۆمارکرن بۆ وی بەرچاڤا کرن..
وبۆ وی ل سەر وی نه خوشیى ناخفت ئەوا مروڤ ل پشت
شوپرەپیت ئاسنى دبینن ل وان وهلاتان پیت کهفتینه بن
دهستى کۆمنیستان.

نه بیلابی باوهرى ب قى چەندى هەبوو.. بەلى وی نه دقیا
مایى خو د سیاسەتى وگرفتاریپیت وی بکهت، لەو وی چو
پویته نه ددا قان گۆتنان ژى.

ب تنى وی دقیا پشکهکا مەزن ژ رەوشەنبیری وهۆنەر
وزانینی ب دەست خو بیخت دا ب دلسۆزی خزمەتا وهلاتى
خو بکهت ب ریکا فیرکرن وپەرودەکرنا دەستى نوی یى
مروقان ل سەر قیانا چاکىی ووهلاتى.. وی گەلهک گوھ ل بیر
وباوهرپیت پارتیپیت (الوفد والسعدیین والدستوریین والکتله
ومصر الفتاه والاشتراکى) دبوو، بەلى وی گوهدارى بۆ نه دکر
ومایى خو د وان هەڤرکیان دا نه دکر پیت د ناقبەرا
قوتابیپیت زاکویى دا پوی ددان، نه کو هەما ئیکجار ئەو
نه دئاخفت یان بیر وبۆچوونین خو ل سەر وان کریاریپیت پوی
ددان دیار نه دکر.. نه، وی ئەڤ چەنده دکر نه خاسم پشتى

شورپهش پرابووی، هزریټ وی ژ بیر وباوهریټ وی ییټ
 تایبته دهر دکهفتن، بیی ئه و خو بدته د گهل پارتیکی
 ژ پارتیټ کهفن، تشتی وی باوهری پی هه با دا بیژت، د گهل
 قی خو پاراستنی ژی ئه و ئه قرو یا خو د ته نگا قیه کا و هسا دا
 دبینت کو چو جاران نه هاتیه سهر هزرا وی.. نابت گرتنا وی
 یا بی ئه گهر بت، تو بیژی وی چ کربت هه تا ئه و ب قی
 پهنگی رهزیل وی بینن بهاقینه د قی مهزلکا سار وتاری دا
 ل ئاقاهیی موخابه راتا گشتی؟ ژ میژه وی گوه لی دبوو
 دگوتن: حوکمه تی چاقل هه می جهان ییټ ههین، ودویر
 نینه مروقه ک بیته گرتن و بو دادگه هی بیته برن و بیته گرتن
 ژ بهر ترانه یه کی یان نوکته یه کا په یوهندی ب سه روکی یان
 ده سه لاتی قه هه ی.

گوه لی دبوو کو هژماره کا مروقان هاتنه گونه هبار کرن
 چونکی وان د روینشتنه کا عائلی دا به حسی سیاسه تی
 کربوو، هنده کان چهنه ره خنه ییټ پاک و ئا قاکه ر ل سهر
 شورپه شی هه بوون.. خه لکی گه له ک چیروکیټ هه ژاری
 و عه زابدانی به لکی خو ییټ کوشتن و به نده واری ژ
 قه دگوه استن.. ژ کار کرنا ئه فسهر و قومانداریټ له شکه ری..
 و دهر یخستنا چهنه د وزیره کان ژ کاریټ وان.. ئه قه هه می
 ژ بهر ره خنه یه کا سهر پی یان شیرته کا د جهی خو دا یا کو

ل دلی کاربدهستان نهئیٔت، بهلیٔ راستی چیتره نه بیلابیٔ نهٔ قدهنده باوهر نه دکر، ویٔ هزر دکر سهرهکانیا قان گوتگوتکان نهو کهر ب وکینا قهشارتیه یا زهلامیٔت ده میٔ بوری ل سهر شوپرهشیٔ هه ی.. چونکی شوپرهشیٔ بریارا خؤ دا بوو کو دهستی بدانتته سهر ملکیٔ وان ووان ژ جهیٔت بلند دهر بیخت.. گهلهک جاران ویٔ د رپوژنامه وکوقاران دا ل دؤر ویٔ هه فپرکییٔ دخواند نهوا د ناقبهرا کؤما ئیخوانان ودهسهه لاتیٔ دا هه ی بهلیٔ نهو حیبهتیٔ رادوهستیٔا، نه ریٔ نهو قیٔ هه میٔ باوهر بکته یان نه؟ مانیٔ دقئیٔت ویٔ گوھ ل گوتنیٔت هه ردو لایان ببت دا بشیٔت بریاره کا دورست بدهت، نابت بؤ ویٔ نهو گوھ بدهته لایه کیٔ ب تنیٔ و بریاره کیٔ بدهت، تشتیٔ گومانیٔ بؤ ویٔ د قان گوتنان دا ییٔت دژیٔ ئیخوانان چیٔ دکته نهو ویٔ گهلهک ژ وان ل زانکوئیٔ دیتبوون ده میٔ وان هه قالیٔت خؤ فیٔری ب کارئینانا چه کیٔ دکرن دا ل (قه نالی) دژیٔ ئنگلیزیٔ شه پیٔ بکه ن، وزیره کیا وان د شه پیٔ فلسطینیٔ دا بؤ ویٔ دیار بوو.. نه خاسم نهویٔ باش ناگه هه ی ب مهسه لا (جهیٔت قهشارتیٔ وتورمیٔلا جیبیٔ) هه بوو وویٔ شاهده یا نه فسه ریٔن مهزن د دهر حه قا وان دا دخواند..

نهویٔ دیت چاوا بیر و باوهران گهنج و جحیل پاک کرن..
 ودویماهیٔ ویٔ گوھ ل چه ند قومانداریٔت شوپرهشیٔ بوو

دەمى ۋان د ناڧ خەلكى دا بەھسى ئىخوانان ھارىكارىا وان
 دكر، بەلكى ھندەك ژ وان دگوت: ئەم ب خو ژى د گەل كوۋما
 وان بووين ومە ھارىكارىا وان دكر.. قىجا چاوا ئەقرو ئەو
 ب سەرداچوون و خىانەت و دلپەشىيى دئىنە گونەھباركرن؟
 د گەل ھندى نەبىلايى ژى ئەڧ مەسەلا عنتىكە ل بەر وى
 دانا سەر رەفى ۋوى خو ل پاشەپوژى گرت دا راستىي
 ناشكەرا بكتە.. ئەڧەنە ھزىت نەبىلايى يىت سىياسى،
 وئەگەر تە راستى بڧىت ئەو ھەر نەھزرن.. كارى ۋى ب تنى
 بەرىخودانا شانوگەرىي بوو دا ببىنت وگوھ لى ببت.. قىجا پا
 ئەگەر گرتنا ۋى چىيە؟ ئەرى ما ۋى نوكتەيەك گوتبوو؟
 پەيڧەكا خراب گەل مروڧىت خو يان ھەڧالىت خو گوتبوو؟
 بىرا ۋى نائىت ۋى تىشتەكى ھوسا گوت بت ھەتا ئەو ھندە
 د گەل ۋى دپەق بن.. پوندك ژ چاڧىت ۋى ھاتن دەمى بىرا
 ۋى ل ۋى شەقى ھاتى يا ب پويى ۋى كەفتى ئەو جەي ۋى
 دھژمارت جەھكى پاك، نابت.. نابت بو كەسى و جەي پاك
 پىس بكتە، بەلى مروڧەكى بىخىر شەڧەكا ب ھىز لىدا وئەو
 جەي پاك پىس كر.. ناخ! ئەگەر ب ۋى با ئەو دا ۋى دەستى
 بپرت.. نە ل ەردى ونە ل ەسمانى ياسا و دستورەك نىنە
 قى چەندى دورست بكتە.. بىرا نەبىلايى ل ۋى چىروكى
 ھاتەڧە يا ۋى بو قوتابىيان ڧەدگىپر ل سەر دادىا

عومهری دەمی وی زانی کو (جبلهیی کورپی ئەیهه می) کو
 ئیک ژ مه زنیته عه ره بان بوو شهقه کا دانایه پوی عه ره به کی
 هه ژار، ئینا عومهری بریار دا ئەو مروقی هه ژار تولا ژ وی
 بستینت وگوتی: دقیت ئەو هه ژار شهقه کی ل جبله ی بدهت،
 بهی جبله ره فی وچو نافه رومیان.. مال وعه یال ودین ل پاش
 خو هیلان، هه ره وه سا پوی ره شی!

"ئهی خودی!! ئەفرۆ ل سه ره عه ردی مه چه ند شهق
 ب خه لکی دکه فن؟ ئەگه ره شهق ب من بکه فن بیی ئەز بزانه
 کانی من چه گونه ه کریه پا تو بو وان هه ژاران چه دبیزیی
 ب کوشتنا سه ره وکی یان ورگیڕانا ده سه هلاتی هاتینه
 گونه هبارکرن؟ بی گومانه نوکه ئەو دئینه عه زابدان وکوشتن
 وه کی خه لک به حس دکه ن."

هندی نه بیلا هاتی نه شیا ئەگه ره کی بو قی کاری ببینت
 یی د گه ل وی دئیته کرن.. دلی وی ب هیزیی خو دقوتت،
 نیزیکه سه ری وی بپهقت، گه له ک کره گری.. هزریت خو
 کرن.. بهی چه نه هاته شوینی، پی چه سیا کو ئەو یا تینییه،
 ل دۆر وره خیت خو گه پیا چه نافه نه دیت، ده رگه هی زیندانی
 قه هه ژراند، کهس ل دویف هه وارا وی نه هات، دوباره
 ده رگه هه ژراند و قیزی پاهیلان.. چه گوهدار نه بوون، خو
 بهردا بنی مه زه لکا ره ش ئەوا وه کی قه بری ب ترس پشتی

چو هیژ د له شئی وی دا نه مای.. خو قه گوهاسته لای
 پوژ هه لاتی یی زیندانی و پروینشت.. پییت خو در یژ کرن،
 وسه ری خو بو پشستی برو ب دیواری قه نا. نه قه قه مانا
 نه خوش در یژ بوو، چاقییت خو دانانه سه ریك، بیی خو
 نقست.. نه زانی کانی ده می نقستنا وی چه د بوو، هه ر وه کی
 نقستن هندهك جاران نعمه ته كا مه ز نه.. نه و دم ره نگه کی
 ره قینی بوو ژ ته علیا نه خوشیان.. به ری بنقت دگوته خو:
 (خوزی نه ز بمرم) ب نیشانان قه نقستن ژی مر نه كا بجویکه
 وه کی دبیزن.

نه بیلا ژ بهر قه ره بالغی و دهنگی قیژیان وه کی دینان
 هشیار بوو، وی گه ه لی بوو قفلا ده رگه هی ب له ز یا دئیته
 قه کرن.. پشستی ده رگه ه قه بووی، ژنه كا جلك در یای دیت،
 پوی وی یی تژی برین بوو، پیخاس وسه ركول.. دهستی
 خو دانابوو سه ر سنگی خو دا قه شیړت پشستی کراس لی
 هاتیبه دراندن، دهست وپی و سنگ و چاقییت وی سور
 بوو بوون ژ بهر شه قکرنا چه رمی، چاویشتی نه و ب ره قی
 هاقیته ژور، که فته عه ردی..

وی ب نک نه بیلای قه به ری خو دا.. ب چاقییت سور
 مه زل پیقا، پاشی کره گری.. نه بیلا رابوو ب نک قه چوو
 ودا بهر سنگی خو، وی پتر کره گری وگوت: "خودی د گهل

وان بکەت وتۆلا من ژى بستینت، خودایى مه ژ وان مهزنتره،
يا ره‌بى من خو هیلاب هیقیا ته قه".

نه بیلاى ژى کره گری.. رۆندک تیکه‌ل بوون.. پشتى
بینه‌کى نه بیلاى كه‌فیکه‌کا سپى ئینا ده‌رى دا برینیت
هه‌قالا خو یا نه‌نیاس پى ه‌شک بکەت، چاقیت هه‌ر دووان
قیك كه‌فتن.. نه بیلاى هیدى گۆت:

- تو کى یى؟

- سه‌لوا ئەحمەد عەبدەلکەریم ئەلصافی.

- خویشکا من ئەقە چ ل ته‌قه‌ومیه؟

- ئەو یا ل من قەومی یا هه‌ر پۆژ ل هزاران هه‌ژاران

دقه‌ومت.

سه‌لوایى کره گری وگۆت:

- هزر بکه.. وان قیا نامویسا من پویچ کهن.. د چ دستۆر

وقانونان دا ئەقە هه‌یه؟

- ئەز باوهر ناکه‌م!

- ما تو وان نانیاسى ئەو چنه؟

- من نه دنیا سین.. بو کى ئەقە دئیتته کرن؟ ل قیىرى..

ل سه‌ر ئاخا وه‌لاتى؟

سه‌لوایى ب که‌رب قه‌ گۆت:

- بو شه‌یتانى..

نه بيلايي دوباره سه حكره پويي سه لويي و برين
وجلکيټ وي يټ دريای وگوت:

- دياره وان گه لهك تو يا قوتاي؟

- نهغه هه مي چو نينه بهرانبهر ته عدايا ل نامويسي..

خو مرن ژي بهرانبهري وي چو نينه.

نه بيلايي نستغفار کيشان وگوت:

- راسته.. به لي بوچي نهو قي هه مياي دکهن؟

- راستي تشته کي غه ريبه.. هزر بکه گونه ها من هه مي

نه وه زهلامي من يي چوويه نه لمانيا دکتورايي د هه نده سا

نه وه وي دا دخوينت.. وان دقيټ وي بگرن، کوته کي ل من

کر دا نهز کاغه زه کي بو وي بنقيسم حه تا نهو بقه گه پريټ..

به رسقا وي وان وهرگرت.. نهو ب گرتنا من ترساندن، نه

بهس هنده بهلکي خو ب کوشتنا من ژي نه گهر نهو نه زقرت،

تاوانا وي هه مي نه وه نهو يي د گهل ئيخوانان.. زهلامي من

رازي نه بوو بزقرت، چونکي نهو دزانت کاني چ ل قييري

دنيټه کرن.. پوژنامه ل نه وروپا و نه مريکا ب بهر فرده ي

به حسي وان کرياران دکهن يټ ل نک مه د گهل مروقيټ

شهريف وي گونه دنيټه کرن.. ما بوچي زهلامي من دي خو

که ته د دهستيټ مرن ي دا؟ نه خير نابت.. پشتي نهو ژ وي

بي هيقي بووين پابوون نهز گرتم، کور ي مني بچويک يي سي

سالی ژ دەستیټ من ئینا دەری وهاقیټه د خانیی جیرانان
قه.. قی گاقی ئەز چو ژی نزانم، ئاخ! صابر، کوپری منی
خوشتقی.. کانی تو قی گاقی ل کیقهیی ویی چاواپی؟

که لا گریی خۆل سهلواپی دا.. نه بیلایی دەستی خۆ
ب سهری وپشتی دا ئینا، پوندکیټ وی ژی ب بی دەنگی
ب پرویان دا دهاتن.. پشتی بینهکی سهلوا لی زقپری وگۆت:

- وتو.. دی کی بی؟

- نه بیلا عهبدللا.. مامۆستایا کومه لاتیی..

- باشه بۆچی تو گرتی؟

- باوهر بکه خویشکی ئەز ژی نزانم.

- تو بیژنی تو ژی ژ (خویشکیټ موسلمان) بی؟ نه ئەز

باوهر ناکهم.

- بۆچی تو باوهر ناکهی؟

- ببۆره.. چونکی جلیټ وان دتایبهتن: دهرسۆک..

کراسی دریژ.. هچکیټ فرهی..

نه بلا گرنژی وگۆت:

- (الحمد لله) مهعنا نابیژنه من تو ژ وانی.

- پا خۆنه ته په یوهندی د گهل حزبیټ کۆمونیستان

ههیه..

نه بیلا زوی پابوو و ب کهرب قه گۆت:

- (أعوذ بالله) من گهلهك بير وباوهریت وان نه قین، تشتیت
هه قدر ژ نهو تیکه لی نیک دکه ن.

- نه قه تشته کی نالوزه ..

دهمه کی بی دهنگ بوون پاشی سه لوایی ب گومان قه
به ری خو دایی وهیدی گوٹ:

- نه ز دترسم وان تو هنارتبی دا گوٹنان ژ من چی که ی!؟

- تو وی هزری دکه ی؟ خو دل من ژ ی بو ته گری ..

سه لوایی نهو دا بهر سنگی خو وماچی کر وگوٹ:

- ل من نه گره .. نه م ییت ل دهمه کی دژین باوهریا بابی

ب کوپی نائیٹ .. جیهانه کا تژی گورگه، دیمی پاستیی

وجوانیی یی رهش بووی، هه می تشت ییت کریٹ بووین ..

بهس مه هیقی ب خودی یا مای.

نه بیلایی ناخینکهک راهیلا و ب دله کی شکهستی قه

گوٹ:

- نه ز نه چوویمه د چو پارتیان دا .. نه ز نه دژی ته ناهیا

دهوله تیمه .. ونه من جاسویسی کریه .. گهلهک تشتان ژ خو

ب خو ژ ی نه م نزانین.

شه ژ ب تاریا خو قه هاتبوو دهمی قهره بالغهک ژ دهرقه ی

زیندانی هاتیه گو هیٹ وی .. کلیل کهفته دهرگه هی .. هندهک

پروییٹ رهش وگرتی ب ژور کهفتن، نهو پروییٹ پتر ژ زه بانیان

ترس و لهرز ژی څه دپه شت، ئیکی ژوان ب ساری څه
گوت:

- نه بیلا عه بدللا..

بوو قوت قوتا دلی وی.. رابوو وگوت:

- به لی..

ب دهنگه کی زفر څه گوت:

- بیژه: به لی څه فندی.. فیږی ناقلی ببه څه گهر..

- به لی څه فندی.

- وهره ته حقیقی..

- چ؟

- مه گوت: ته حقیقه.. که ره م که.

وی بهری خو دا سه لوائی.. سه لوائی دلی وی موکم کر..

دهستی وی گرت وشداند، پاشی سه ری وی ماچی کر

وگوت:

- خودی د گهل ته بت.

زه لامه ک ژوان وهکی شهیتانی که نی وگوت:

- دیاره هوین د که فن دا ئیک ودو دنیا سن.. خوش!

سه لوائی گوت:

- نه ب خودی..

زه لام خوری:

- دى مه موژيل نهكه.. هوين هه مى كچيت شه يتانينه.
 نه بيلا ل دويڤ وي چوو.. د گاقيت خو هلنگفت، بيرا
 وي ل سهلوايي هات.. برين وپويچكرنا نامويسى.. نه فه
 ئيكه مين جاره پي دحه سييت كوئه ويا نيژيكي خودي يه،
 نه و حه ز ژ وي دكهت وئه و ژي حه ز ژ وي دكهت وپشتا وي
 بهرنا دهت.. ب خوشكاندن فه هه وار كر وگوت:
 - ره حما ته خودايي من.. تو ب حالي من يي زانايي نه
 هه وجهيه داخوازي ژ ته بكه م.

نافرا هشتی

د مهزلا دویچوونان (تهحقیقی) قه حیبه تی راوه ستیا..
به ری خو دا نه فی، وی چو پویته پی نه کر.. به ری خو دا یی
دی هه ما هه ری نه زقری.. قیا ژ قه ستا بکوخت دا یی سیی
ب هاتنا وی به سییت نه و ری لی نه زقری.. مروقت ب بی
دهنگی قه یی دئین ودچن پشتی چهند په یقه کان هیدی
دییزن، نه و پی دحه سییت کول فی جهی یا شکهستی
وترسینوکه.. جوانیا وی سهر دهژاندن، رهوشه نیریا وی یا
به رفره مفای وی ددا و ل هه جهه کی نه و چووبایی بها
ددا یی، ژ بهر فی چه ندی نه و یا ب خو شاهی بوو بیی
خومه زنکرن.. له و وی مروقت قیان ومرقان ری نه و قیا.. به لی
ل قیری مروقی چو بهایی خو نینه، نه و مروقی خودان قه در
وبها دایی وفه رمان ل ملیاکه تان کری کو خو بو بچه مینن، و
د در حه قا وی دا گو تی: ﴿ ولقد کرمننا بنی آدم.. ﴾ دیاره
دنیا یا قاری بووی!

نه هه وجهی تی کفه دان یی.. نه و راستیی وی باوه ری
پی هه ی نه قرو د چاقان دا یی رهش دبن وهنده ک هزریت دی
یی دئینه شوینی.. ناخ پا نه خوش هزرن!

گه لهك قه هری.. تهحه ملاقی جهی پره زیلکرنی نه ما..
 دقیت مهسه له ب دویماهی بیست ب چ ری و ب چ بهایی
 ههبت، چهند گاقه کان ب نک وی زهلامی ل نیقی پیشقه چوو،
 ههر وهکی نهو مهزنی وانه، وی سهری خو ب نک وی قه
 خوار کر.. ب هندهك کاغهزان قه یی موژیل بوو، نه بیلایی
 گوټ:

- ببوره.. ژ سپیدی وهره نه زال فییری.. ههوه چ ژ من
 دقیت؟

- بوچی تو هنده یا ب لهزی؟

- نه ز مروقم یا خودان ههستم و نه ز دئیشم..

نهو زهلام گرنژی، سهحکره کاغهزیت خو، نه بیلایی قیا
 باخقت بهلی دهستهکی نهو ژ پشتی قه کیشا جهی وی یی
 بهری.. دهمی زقریه جهی خو وی گه نجهکی زه عیف یی
 ب قه میسهکی سپی و پهنتهرونهکی تهنگ دیت، گوټی:
 - فییری ته رتیفی به..

- ته رتیفا چ؟ هوین مه وهکی صهیان دهاقین بی خوارن
 وقه خوارن.. وخو هوین ناهیلن نه م باخقین ژی..

ب پهنگهکی کریت گرنژی وگوټ:

- پاریز گه لهك مفایی دی گه هینته ته..

نهو زهلامی ل نیقی روینشتی سهری خو راکر وگوټ:

- نه بیلا عه بدللا..

- ئەفه ندم..

- راپۆرتیټ مه دبیرن تو ره خنه یه کا دژوار ل ده سهه لاتی
دگری وتو دبیرتی: ئازادی وسه ره بستیا دورست ل وه لاتی
نینه.. هه ره و سا ته هنده ک په یوه نندیټ گومان د گهل کوما
(ئیخوانان) ته هه نه.. وتو..

گۆتئا وی بیری ولی خوری:

- دره وه..

وی زه لامی ب که رب فه بهری خو دایی وگۆت:

- مه شاهد ومه زبه ته یټ ههین..

- کانئ بلا شاهدیټ هه وه بینه نک من..

- کچی! هیشتا من ئاخفتئا خو ب دوماهی نه ئینایه..

پشتی هنگی ژی یا ل سه ره مه ئه وه ئه م وه ل ته بکهین تو
ب خو بی شاهد ئعترافی بکهی.. وئهن دبیرم ته سه لوا
ئه ل صافی دیت ئه وا د گهل ته د زیندانی دا، ب مایکرفوونیټ
نهیننی مه گوهل ل هه می گۆتنیټ هه وه دبوو.. یا ئاشکه را بوو
ته گه له ک چه ز ژوی دکر.. وئه فه مه زنتین ده لیله ل سه ره
گۆتنیټ مه.

ب دژواری فه گۆت:

- ئەم ل کیژ زه مانینه؟ بهری ئه فرۆ من هه ره ئه وه نه دیتیه..

- ئەم يى ل چەرخى بېسى.. گوهدانا گۆتنيّت خەلكى
ب پىكا مايكروفوننيّت نهينى خۆل ئەمريكا ژى وەلاتى
ئازادىيى دئيتەكرن.. ئەم گەلەك تىشتان ژ تە دزانين.. تو يا
رەوشەنبىرى قىجا دا پىكى كورت بکەين بو مه بيژه كانى تو
چ دزانى..

وى پىي خۆل عەردى دا وگۆت:

- خۆ تىشتەكى ژ قى يا تو دىيژى ئەز نزانم.

پىياركەرى بېھنا خۆ ھلكيشا.. پىچەكى خۆ گرت پاشى
گۆت:

- پىيارەك: كتيبيّت كى تو دخوينى؟

- ھەر نقيسينەكا بکەفتە بەر دەستى من، نقيسينيّت
عەقادى وھەكىمى وتاھا حوسەينى وشوق وھافزى ونزار
قەبانى وسارتەرى وديستوڧسكى..

- پىياركەرى سەرى خۆ ھژاند وگۆت:

- ديستوڧسكى.. ئەڧە كىه؟

- نقيسەرەكى رووسىه.

- گرفتارىهكا دى! تو كتيبيّت ھندەك نقيسەريّت بەرى
شۆھشى دخوينى.. ونقيسينيّت كۆمونيستان ژى تو
دخوينى!

- ديستوڧسكى بەرى شۆرەشا كۆمونيستان ژيابوو.

- خو ديروكا وي ژى تو دزانی؟

- بهلى.. وئەقە نە تاوانە، ئەو چيروك نقيسكى مەزنە،
حوكمى قنارە كرنى ل سەر وي هاتبوو دان، بهلى ل سەر
سيدارى قەيسەرى ئەو ژ قنارە كرنى خلاس كر..

وي زەلامى بى مەعنا كرە كەنى.. پاشى گۆت:

- خودايى مە قەيسەرەكى بو تە ژى فرى كەت دا تە
خلاس بكەت..

ب حيبەتى قە نەبيلايى بەرى خو دايى.. بهلى هەر زوى
وي گۆت:

- تو حەز ژ چ دكەى؟

- ئەز حەز ژ چ دكەم؟! ديارە ئەم ييت هاتينە قيرى دا
چاقيپكەفتنەكى بو ئيزگەى يان پوژنامەيەكى بكەين؟ ئەز نە
هونەر مەندم!

- بەرسقا پسيارا من بدە..

- ئەز حەز ژ ئەدەب و موسيقي و وەرزشى دكەم.

- پەرتوكيت سياسى تو دخوينى؟

- كيّم جاران..

- چونكى تو حەز ژى ناكەى.. تو گوهى خو نادەيه

گۆتنيّت سەرۆكى؟

- ھندەك جاران..

- رهئيا ته پي چيه؟

- بي مه دحه.. من دهست بو دقوتان.

- مه شول ب دهست قوتاني نينه.. دلي ته چ دگوت؟

- نهز دهستان بو وي تشتي ناقوتم يي دلي من پي رازي نهبت.

- بهلي پا ته رهخنه ل وهزارهت وريقه بهري وهندهك

بهريپرسان دگرت.

نهبيلايي گوت:

- نهگهر من وه كر بت زي نهو نه تشتهكي مهزنه، چونكي

نهز وهلا تيهكم ومن مافي رهخهني ههيه، ومن دقيت ههردم

سهروبهري مه چيتر لي بيت.

وي گر نرينهكا كريت ل خو دياركر وگوت:

- من باوهري ههبوو كو تو دي خو ب عهقل نيخي وزوي

نعترافي كه ي.. نهفه ته نعتراف كر.

ژ حيبه تيان دا دهقي وي بهش بوو.. وگوت:

- نعتراف؟ من نعتراف ب چ كر؟ من چو جهريمه نهكرينه!

ژ پشت ميژا خو رابوو و ب كه رب فه زقري وخو نيژيكي

وي كر:

- دهزيهكي زراق د ناقبهرا رهخهني ونه ياره تيي دا ههيه.

- نهز تي ناگه هم.

- ئەز دى تە تى گەھىنم.. تو خەلكى دژى حوكمەتى
 پادكەى ودييژى: ئەقە رەخنەيە! پاكرا نا خەلكى دژى
 حوكمەتى يەعنى: نەگوهدارى، يەعنى: شوپرەش، يەعنى:
 تىكدانا تەناھيا وەلاتى.. وى گاقى وەلات دى سوژت..
 خرابكرن دى بەلاقە بت.. وفتنە دى سەرى ھلدەت.. ھنگى
 داگىركەر دى دەليقەيا خوۋ بينت، ھەر وەسا سەھيوونىت،
 وئەو دى دەستى خوۋ داننە سەر وەلاتى مە يى خوشتقى..
 تو تى گەھشتى ئەى رەوشەنبىرا ھىژا وجوان؟ يان جىلى وى
 پەرورە دەكەت وئەخلاقى نىشا دەت؟

نەبىلايى كره گرى وگۆت:

- تشتەك ژ فان گۆتنىت تە ل سەر ھزرا من نەبوون،
 ب خودى مەخسەدا من يا چاكە.

- باشە! ئەگەر ئەم ب مەخسەدىت چاك بكەين دى وەلات
 ويران بت.

- بەلى ل ھەمى وەلاتان رەخنە ل حوكمەتان دىئىنەگرتن
 وچو ژ وى چى نەبوويە يا تو دييژى..

- مەزن وكاربەدەستىت وەلاتى مە نوکە ھەمى ددلسۆزن،
 چو مەعنا بوۋ رەخنەگرتنى نىنە.

- ئەق مافە خودى نەدايە كەسى، خوۋ پىغەمبەران ژى..

گېرنژى وگۆت:

- قى گۆتنى بۇ مە شروڧە بکہ ..

ب رحەتى وتەنايى قە گۆت:

- ل پۇژا شەپرى ئوحدى پيغەمبەرى سلاق لى بن ئاخفتنا
هەقالين خو وەرگرت، وى نەدقيا دەرکہفتە شەپرى نەياران،
بەلى هەقاليت وى دقيا بچنە شەپرى، لەو ئەو دەرکہفتە
شەپرى.. و د شەپرى بەدرى دا پيغەمبەرى بپريار دا ل جەهكى
بدانت، ئينا هەقالەكى گۆتى: دا بچينە فلان جەسى ل نيزيكي
کانيکيت ئاقى.. وى گوھى خو گۆتنا وى.. و ب دەهان
چيروکان هەنە ئەز دشيم بو تە بيژم.

بەرى خو دايى وگۆت:

- ئيخوان ژى هەر هو سا دئاخفن، من باوهرى هەبوو کو
تە پەيوەندى د گەل وان هەيە، ئەقە نيشانەکا نوى..

نەبيلا بى دەنگ بوو.. پاشى گۆت:

- هوين تشتى گەلەك مەزن دکەن و ژقەستا..

- گو مان وھزرکنا خەلەت ريکا مەيە ئەم پى دگەھينە

پاستيى..

بيى خو ئەو خوړى:

- هوين جوانترين تشتى د ژيانى دا خراب دکەن.

- ئەقە ئاخفتنەکا خەطەرە وپرەخنەيەکا دژوارە دژى

دەسھەلاتى..

- کانی دسههلات؟

- ئەمین دسههلات..

وی سهحکره دیمهنی سهروکی یی مهزن ئەوی ل بهراهیا
وی هلاویستی، قی جاری دیمه نهدگرنژی، تو بیژی ئەو
نوکه ل کیفه بت؟ خوزی ئەو هاتبا قییری دا گوھ لی ببا.. ما
جارهکی وی نه دگۆت: هوین یین بووین نازاد، هوین ییت
بووین خودان بها، هوین یین بووین سهربهست.. دبت نوکه
ئەو رحهت یی پوینشتی بت وکتیبه کا نوی یان کوڤارهکی
ییت خوینت، ودبت ئەو نوکه یی یاریان د گهل زاروکیت خو
دکته.. یان د کونگرهیهکی دا بت.. ونه دویره نوکه ئەو یی
پریاریت شوپه شگیپی ددهت.. ما ئەو نهشیت بینهکی بیته
قییری وجهیت ب قی رهنگی دا ئەو ب خو ببینت؟ نه بیلا یا
ئامادهیه ژيانا خو بدهت بهس دا پسپارهکی ژی بکته: تو
چ دیژی بو قی تشتی د گهل وی وسله لوی و خه لکی دی
دئیتنه کرن؟

نه بیلا یی خه میت خو دا کرن وگۆت:

- ئەگەر سهروک بزانت کانی هوین چ دکهن ئەو گه لهک دی
هوه ئیشتنت.

- پشت راست به.. ئەو هه می تشتان دزانت، کاری مه
بهس ب جهئینانا فه مانانه..

- ئەز باوهر ناکەم..

- بئى حسيب باوهر يا وى ب مه دئيت.. پوژانه ئەم بو وى
راپورتەكى بلند دكەين.. ئەگەرا سەرکەفتنا مه ئەوه ئەم
ل دويڤ فەرمانان دچين.. ل بەراهيى و دويماهيى ئەم هەر
لەشكەرين.

ودياره ئەفە گۆتنه بئى دەستى ژ دەقى وى زەلامى
دەرکەفتن لەو هەر زوى وى خو هشار کر وگۆت:

- بەئى ما بوچى ئەز قى ئاخفتنى دبیژم؟ ب نیشانان قە
مەسەله قازى بوو وئەز بوومە يى تاوانبار.. ئەقە بوونە
يارى، بەئى د گەل هندی ژى ئەزى پەشیمان نینم ژ گۆتنييت
خو، چونكى ئەز دزانم کو تو دى ب گۆتنييت من قانع بى..
كى دزانت بەلكى دى بيه ئيك ژ هەقالييت مه..

نەبیلايى ھزر کر کو دى خندقیت، بیئا خو ب زەحمەت
ھلکیشا.. تەنگە نەفەسى خو لیدا، چاقییت وى سۆر بوون
وزقپین.. نیزیکە دلگرتى ببت و بکەفت.. دەنگەك ژ دەرڤە
ھاتە گوھیت وى.. وەى خودى ئەقە خەونە يان راستە؟ ئەقە
دەنگى ویه.. خودى ئەو يى بو وى ھنارتى.. ئەقە دەنگى
عەطوھى مەلەوانە: "ئەقە ژى چیبوو.. پیسیا ھەو ھوین
گەھاندنە هندی کو ژ بەر راپورتەکا تژی درەو يا مروڤەكى
دلپەش نقيسى ھوین دەزگرا من بگرن؟ ئەقە ب ساناهى

د سهر دفنا هه وه پرا ناچت .. سویند بت ئەز دى څان تشتان
گه هینمه سه روکی .. "

نه بیلا یا پراوستیای بوو .. یا زهر، سنگی نزم دبوو وبلند
دبوو، پړوندکیټ وی بوش دبارین، دهنگی گریا وی بلند
دبوو، گوھ ل دهنگی وی بوو:

- تول فیږی یی خوشتفیا من؟ ئەز دى ټولا ته ژ څان
څه کهم، ئەڅه هه می حیوانن دى وه ل وان کهم کوئو چو
جاران ژ بیر نه کهن.

عه طوهی دهستیټ خو دریزکرڼ و ب نک وی څه چوو ..
نه بیلا یی هه زوی خو هاڅیټه بهر سنگی وی ودهست
ب گریی کر، وی تبلیټ خو د ناڅه پرچا وی دا برنه خواری
وپړوندکیټ وی هسک کرڼ، هه ردو پویټ وی ماچی کرڼ
وگوت:

- خوشتفیا من عیجز نه به .. هه تا پشتی نیڅرو ژى ئەز
نه زڅرېبوومه مال من شول هه بوو، بهری سه عه ته کی مالا
هه وه ته له فوون بو من کر .. ریڅه بهرا مه دره سی گوتبوو وان ..
- عه طوه، وان گه له که نه خوښی یټ گه هاندینه من .. هه
وه کی ئەز نه مروڅ، من باوهر نه دکر ئەڅه ل وه لاتی مه یی
شرین چی دبت ..

وی ب حیبه تی څه گوت:

- بۆچی تە نە گۆتە وان ئەز دەزگرا عەطوہیمه؟

- من گۆتە وان، بەلی کەسی گوهی خو نەدا من..

زەلامی تە حقیقی گۆت:

- عەطوہ بەگ ب شەرەفا تە مە نەدزانی..

عەطوہی سەری خو هژاند وگۆت:

- حسیبەکا نەخۆش من د گەل هەوہ یا هەی..

پاشی دەستی نەبیلائی گرت وگۆت:

- دا بچین..

- عەطوہ.. ما دی دەرکەڤین؟

- بەلی.. ئەقان صەییّت تو دبینی ئەز دشیم وان هەمیان

پاڤیژمە د گرتیخانەیی ڤە.. بەلی وان تو نەدنیاسی..

نەبیلائی ب عیجزی ڤە گۆت:

- بۆچی ئەو هەمی تشتان ژ من دزانی بۆچی نزانن ئەز

دەزگرا تەمە؟

پسیارکەری (زەلامی تە حقیقی) خو بو وی چەماند

و ب تۆرە ڤە گۆت:

- خانما من ببۆرە..

وی دویر بەری خو دا وگۆت:

- یەعنی ئەگەر ئەز دەزگرا تە نەبام ئەو دا من هاقینە

پشت پۆژی؟

.. مسوگهره ..

.. ما ئه ڤه نه زورداریه؟

— خوشتقییا من خو عیجز نه که .. دقیت ئه م ل وان
خه له تیان ببورین یین پیخه مهت ته ناها یا دهوله تی دئینه
کرن .. دقیت ب چاقه کی باش سه حکه ینه مه سه لی وه زره کا
باش ژئی بکه ین .. به لی بزانه تو حقی خو دی وه رگری وزیده
ژی .. دا بچین ..

پاشی عه طوه ی کاغه زهک ها قیتته بهر پسیار که ری ژئی
دهاته زانین کو دهستویریا وی بدن کو بچت ب فه مانا
پیفه به ری موخا به راتا گشتی ..

نه بیلا ب رهخ وی ڤه چوو .. بیرا وی وگوتنا به ری هات
(هه چی چوو تیڤه به رزه بوو، ویی ده رکه فت ژ نوی ئه بوو)
بیرا وی ل سه لوایی هاته ڤه ئه وه ژارا ل ژیر ترس وتاریی
ئاخ وئوخان راده یلت .. ئه ری تو دبیرژی نوکه ئه وچ لی
دکه ن؟

پوندکه کا گران ب رویان دا هاته خوار ..

نافبرا نهی

عه طوه بهگ د تورمبیلا خو دا ب پرخ وی قه یی
پوینشتی بوو، بایی شهقی یی نهرم ب پویی وی یی کهل
دکھفت، یا ئاشکھرا بوو کو وی ب پشت راستی تورمبیلا
خو دھاژوت.. خویا بوو کو حوکمی وی ژلهش وژی وی
مهزنتره.. دهنگی خرخالان بلند بوو.. وی گوت:

- دهمی سوحبه تا ته گه هشتیمه من، من خو ل بهر
نه گرت.. ئەف چهنده گه لهك جاران پوی ددهت، ل حهفتیا
بۆری خوارزایی وهزیره کی ژی وه کی ته هاته گرتن، دیسا
بهری هه یقه کی برایی موشیر عامری وهزیری شه ری هاته
گرتن، هه وه سا په یامنی ره کی هه یکه لی نقیسه ری پوژنامه یا
ئه هرام.. هه یکه لی بهایه کی مه زن هه یه، ب دهان کاریت
هوسا هه ر پوژ دئینه کرن، ئەف چهنده جهی دلرحه تیی یه
مه عنا وی ئه وه ئاسایشا مه جفاک هه می یا ئیخستیه بن
دهستی خو.. من یی زانی کو فائیله کا مه زن ل سه ر من
ب خو ل موخابه راتی هه یه..

نه بیلایی ب دلته نگی قه گوت:

- ل نك من ئەڧ چەندە ھندى دگەھىنت كو زوردارى
گەلەك يا دئىتە كرن..

- قى گۆتنى ل نك كەسى نەبىژى.. خو ل نك من ب تنى
ژى!

- ئەڧە راستىيە ئەز دىيژم..

- سوپاسىيا خودى بگە تو ب سلامتى قپرىيەڧە.

- ھندى ئەزا ساخىم دلى من دى يى نەخووش بت وئەز
رحەت نابم..

دەستى خو يى راستى د ستويى وى ئالاند وگۆت:

- ھندى تو ب پەخ من ڧە بى ژ كەسى نەترسە.. سەرۆك

دلسوزىا من دزانت، لەو چو داخوازىت من ئەو نازقپرىنت،
نيزىكە دەرەجا من دى بلندتر لى ئىت..

چاقىت وى تژى پوندك بوون وگۆت:

- عەطوھ..

- چاقىت عەطوھى..

- ما تو نەشىيى ھارىكارىيا سەلوايى بگەى؟

- سەلوا كىيە؟

نەبىلايى سەرھاتا سەلوايى بو وى ڧەگىپرا وەكى وى

ل وى دەمى كورت يى د زىندانى دا بوړاندى ژ وى ب خو
زانى..

عهطوهی سهری خو هژاند وگوت:

- دثیت تو ئیکجار وی ژ بیر بکهی..

- چاوا؟

- تشتی ئیکانه یی سهرۆک مه هدهری بو قه بویل نه کهت

ئیکوانن.

نه بیلا لی زقپی و ژ کهل گوت:

- نه ری ما نه و فان تشتان ژی دزانت؟

- به لی.. نه و کهسی پی ل فه رمانیت وی بدانت، یان ژ وی

پیکسی دهر کهفت یا وی بو دانای دی ئیتسه ژکار کرن

وره زیل کرن.. خه له تیه کا بچویک، یان پیرابوونه کا نه یا باش

ب کاره کی دی به لایه کا مه زن ب سهر خودانی دا ئینت،

مه سه له ژيانا ویه، ژيانا وی وشوره ش و مللهت پیکفه

دگری داینه..

وی ب حیبه تی قه گوت:

- مانی نه و ژی مروقه که..

- فی ناخفتنا خه طهر نه بیژه.. تبلیت ته هه می وه کی

ئیک نینن.

ده لیقه هه کی هزیت وی دویر چوون.. پاشی وی

گوت:

- عومه ر ل بن سیبه را داره کی ل سهر پیکسی دنقست..

- مانی ژ بهر هندی ئەو هاته كوشتن، ئەز ژى دىروكى
دزانم.

- بەلى ئەم نەمر، دادى وباشيا وى ما.. وى عەرد هەمى
تژى قيان وشارستانی كر.

عەطوهى جگاركە هلكر.. يى بەر دەوام بوو د خووش
هاژوتنا خو دا بو تورمبىلى.. وى گۆت:

- لەو شارەزايەكى داخواز ژ سەرۆكى كر كو دىروكا
ئىسلامى ب پرەنگەكى نوى بىتە نقيسين.. حەتا قى گاقى من
نەدزانی بوچى.. ژ نوى من زانى، خووش هزره ويا د جەى
خو دايە..

جارەكا دى سەلوا هاته بىرا وى.. لەو وى گۆت:

- بەلى سەلوا يا بى گونەهە.. ما هەما ميري وى يى
خراپە، ما گونەها وى چيه؟

- سەلوا ريکەكە دا ميري وى پى بزقپينن.. هەما بەس
ئەقەيه!

- ﴿ ولا تزر وازرة وزر اخرى ﴾ كەسەك گونەها كەسى
هل ناگرت، خودى هوسا دييژت، يان هەوه دقيت قورئانى
ژى وەكى دىروكى بگوهورن؟

- خوشتقيا من، باوەر بکە ئەم چيتر ژ ئىخوانان دىنى
دزانين..

گه لهک تشت د سهری نه بیلایی دا تیکه ل بوون، لهو
ههست ب گییژوونی کر، بیر ویاوه ریټ وی هاتنه تیگدان،
ژ نوی وی زانی کو هتا نه قرو نه و هکی بچویکه کی بی فام
بوو، وی ژیان ب پهنگه کی دورست نه دنیا سی، پوژیت خو
ییټ بو ری بی هزر کرن وی دبو راندن.. نه و هکی مروقی
نقستی بوو ده می ب که قری راستیی که فتی هشیار بوو،
حه ز دکه ت ب تنی د گه ل خو پوینت، دا ژ نوی هزیټ خو
بکه ت که فنه خه ونیټ وی ییټ و هکی گولان چرم سین،
وهریان و ژ بهر ئیټوینا وی ئاگری د هناقیټ وی دا هل
حه لیان.. قانون دره وه، دادی دره وه، ئه ری ما دبت مله ته که
پیکفه ل بن دره وی بژیټ؟ وحه تا که نگی؟ چاوا نه و د ناقه
کاروانی دره و مه زن دا دهستان لیټ دهن و سرو دان دیټژن؟
ئه ها! پا نه بیلایی نوکه که رب ژ ژیانی قه دبن که ربه کا دژوار،
کا چاوا وی به ری نوکه دژوار هه ز ژ ژیانی دکر.. سه عه ته کا
ب تنی ژ پوژی نه و کره مروقه کا دی.. ئه ری پا نوکه نه و
هه ژار چ دیټژن نه ویټ سالیټ دریټل ژیر نه خو شیا عه زابی
وترسی دبو رینن؟ نه و چاوا دژین؟ ئه ری نه و دشین بخون
وقه خون و بکه نه که نی؟ نه و باوهر ناکه ت!

هه رفینه کا مه زن د گیانی وی دا چیبوو، و هکی وی
تشتی دیټژنی: (قونبه لا زهری)، گول ورحانیټ دلی وی

سوٽن.. گهشه شه مالکیت هزر وخه ونیت وی ڦه مراندن.. لهو
ئهو بوو کوومه کا نه ڦیان وکهرب وکینی.. خو هزر دکهت
ئه گهر بېته ژن.. دی ڇ ژی بت؟ چوننه ژبلی هندهک تی شکیت
به رزه ودر ب دهر.. ئهو نه شین شارستانییه کی ټاڦا کهن..
دی ژیانه کا تژی کریتی وبرین دورست کهن..

دهنگی ټه طوهی هاتی:

- شه ڦه کا خوش ئهم دی بوړینین.. دا خه میټ خو
ڦه ږه ڦینی نه بیلا.

هر وهکی ماری گه زتی گوت:

- ئه ز؟

- ئه ز وتو..

- ئه زای بی گیلول وه ږه ڦتیمه.

- په رداغه کی ب تنی دی ته گهش کهت و بزاقا ته زږینته

ڦه.

- ئه ز ڦه ناخوم.

- ژ بهر من دی ڦه خوئی.. پیش سوپاسیا من ڦه، ئه ز ڦی

داخوازی ژ ته دکهم، کره گری هه تا دهنگی وی بلند بووی..

عه طوه ب حیبه تی ڦه لی زږی وگوتی:

- ڇ چیبوو؟

- تو نرانی یا ڇ ل من هاتی..

- چ ل ته هاتيه؟ سهر بۆرەك بوو ب سەر ته دا هاتی، دی
مفایی بو خو ژی بینی ل پاشه پوژی..

- ئەف شەفە ئەز ب کیر چو نائیم.. ئەز هیقی ژ ته دکەم
من بهیله دا بینا خو بزقپینم.. ئەزا تیك چوویمه، بهس
خودی دزانت یا چ ل من هاتی، و ژ بیر نه که مال هەمی یی
ل هیفیا من.

تورمبیل خوشتەر هازۆت.. وهکی بای د جادا بهر فره دا
چوو.. وهکی گورگهکی برسی وبریندار به خری وگۆت:
- ئەف کاری ته نابته به خشیشی دەر یخستنا من بو ته
ژ ناف تبلیت وان..

دهستی خو دانا سەر ملی وی یی راستی و ب نهرمی فه
گۆتی:

- عه طوه تو نزانى چه ند ئەز حەز ژ ته دکەم! دەمی تو
هاتیه د مهزەلا ته حقیقی فه خو شیه کا زیده بو من چیبوو..
وهکی ملیاکه ته کی خودی تو بو من هنارتی دا ئەز ژ وی
دهشتا ب ترس وبی شینکاتی و ناف و مروف پرگار بجم،
ناخفتنا ته وهکی ئافی ب سەر گیانی منی وهستیای دا
هات.. ئەز بو ته راستیی بیژم؟ هاتنا ته موعجزه یه ک بوو،
من گه له ک دقیت حەقی ته ژ سەر خو پراکەم، به لی
د گاقه کا ب کیر هاتی دا.. وهکی من گۆتیه ته ئەف شەفە

ئەز ب كير چو نائيم .. ئەز پارچە يەكاي بي هيقيبوون
وعەزابدانيمه ..

تورميبيل ل بەر دەرگه هي مالا وان راوہستيا .. بابي وي
يي پير ب غار چوو نك هەر وەسا دەيكا وي ئەوا روماتيزم
ل چوكان .. لەو وي خو دەرژاند، خويشك وبرايت وي د گەل
برازا وخورزاييت وي ستران گوتن خو تي وەرکرن ..
- نەبلە نەبيلا .. ئەبلە نەبيلا .

دەمي نەبيلايي دەستي دەيكا خو گرتي وماچي كرى
پوندكييت وي هاتنە خوارى، دەستي بابي خو تەر كر پشتي
ماچي كرى، بچويك هەمي دانە بەر سنگي خو، ديمي خويي
تەر ژ پوندكان ب سەري وان قەناوكره گرى ..
عەطوہي خو نييزيك كر و ب رەقى دەستي وي كيشا
وگوت:

- ئەقە چيە هوين دكەن؟ بەري خو بدە پەنجەركييت
جيرانان چاوا ژنك هەمي يي سەح دكەنە مە .. مفايي مە د قى
چەندى دا نينە ..

پاشى ل بابي وي زقري وگوت:

- مام! بەس تو دى شيى د من گەهي .. ئەقا چيبووي
نابت كەس پي بزانت چونكى گەلەك گرفتارييت سياسى
ژ بەر ديعايەتان چي دبن .. مفايي كەسى ژ مە هندی دا نابت

کو نه بیلا وی بیژت یا چیبووی.. دقیت ئەو خو بی دەنگ
بکەت هەر وهکی چو چی نه بووی..

زەلامی سەری خو یی سپی هژاند و ب قانعی قە گوټ:
- ئەقەیه عەقلداری وراستی..

پاشی وی خو نیژیکی نه بیلایی کر و دەستی وی
ب نازکی قە گرت، گرنژی و گوټ:

- تو تی گەهشتی خوشتقیا من؟

وی سەری خو هژاند و گوټ:

- بە ئی..

- و ژقانی مه سو باهیه.. نه بیلا.

چاقیت وی ل وی بوون بە ئی هزیت وی دویر چو بوون
ل دۆر وی مەزەلکا رەش دزقین ئەو سەلوا ئەلصافی ئی،
و مەزەلکیت تە حقیقی و میزیت جوان و زەلامیت دلرەق ییت
رەحم و قیانی نانیاسن.. تو بیژی وان زەلامان ژن و عەيال
و دەیک و هەقال هەین؟ هەر وەسا هزیت وی ل دۆر وینەیی
سەرۆکی زقین، ئەو وینەیی مەزنی و پشت گەرمیەکا مەزن
ل هنداڤ هەیی.. چاقیت وی زقین.. دەنگی سرۆدان نیژیک
بوو گوهان ئی کەرکەت.. دەست قوتانا گەرم و دریژ دەماریت
لەشی وی هەمی راوەستاندن.. وان هەند دیت ئەو کەت..
های ژ خو نه ما.. وان ئەو هلگرت دا ببەنه ژۆر، دەیکا وی

کره گری وههوار: کچا من، ئەز گۆری. ئەڤه وان چ لی کریه؟
گازی کهنه دختۆری دا د ههوارا مه بیئت..

عهطوه زیده زیده عیجز بوو وگۆت:

- چو مفایی وی د قی چهندی دا نینه.. هندهک گازندیت
د جهی خو دا بیئت ژئی هاتینه کرن.. ههپنه ژۆر ودهرگههی
ل خو بگرن.. نه دختۆر نه قورهدهر..

دهیکی خو نیژیکی وی کر پشستی پال دایه سهه ملی
نهڤیهکی خو:

- کوپئی من گازندیت چ؟ هندهک درهون پۆلیسان پی
پاداین.

عهطوهی دهستیت خو لیكدان وگۆت:

- وهی بو قی به لایی.. دهیکا من د من بگههه.. ئەڤه
سیاسهت وتهناهییا دهولهتی یه.

ژنکی دهستی خو ل سنگی خو دا و ب ترس ڤه گۆت:

- سیاسهت؟ نه بیلا کچا من؟ نه نابیت..

عهطوه تهنگاڤ بوو وگۆت:

- خودی ته فرهه کهت بیئا من..

وان نه بیلا ب ژۆر ئیخست.. لهشی وی وهکی داری لی
هاتبوو.. دلی مروقی دما پیڤه ژ بهر وان نالینت ژئی دهاتن،
هندی هاتنی تبلیت وی ژیک ڤه کهن نهشیان، ئاڤهکا سپی

ژ ده ئی دهرکهفت .. عهطوهی سهحکره چاڤیټ وی یت
نقاندی .. لیڤیټ هسک، پویرتی سهری ئهوی ب سهر بالیفکی
دا هاتیه خواری .. جوانیا وی دلی وی کیشنا د گهل ههمی
قههرا وی ژی دیتی، خو چه ماند وئهنیا وی ماچی کر
وگوت:

- شهفا ته خوش .. نه ترسن دی ب سلامهتی کهفت ..
پوناهیی دا بنفت .. دلپورینه دی د سهر پرا بوورت و چی بت،
گهلهک تشتیټ هوسا ههر پروژ نهزل گرتیخانا حهربی دبینم ..
ئهگهر شرانقهک د گهل من با نوکه نهزل دا وی هشیار کهم ..
پاشی دی تهله فوونی کهم کانی چ لی هات .. ئهگهر من شول
نهبا ئهقه شهقه نهزل دا مینمه ل نک ههوه .

پشتی عهطوه چووی ووان گوهل دهنگی چوونا
تورمبیلی بووی، دهیکی گوت:

- فی گافی فری کهنه ب دویف دختوری را ..

بابی گوت:

- ما ته گوهل عهطوهی نهبوو؟

- عهطوه کیه؟

- نهوه یی کچا ته ژ گرتنی پرزگار کری ..

- کچا من .. ئیکه مین جار ..

- وحوكمهت، ئەڤه مهسه له كا سياسيه.. تو نزانى كانى
چ يا چى دبت.

دهيك خورى:

- له عنهت ل حوكمه تى بن..

- كچى دهنكى خو نزم بكه ئەگهر ئەم دى تى چين..

- ما دى زىده ترچ ل مه ئىت؟ ئەز دى رابم وهنيرمه

ب دويڤ دختورى را ويا دبت بلا ببت..

ب گرانى ب نك تهله فوونى ڤه چوو.. ئىشيت خو هه مى

ژبىر كرن، نه خاسم مالى هه مى پشته قانيا وى كر د قى

چه ندى دا، راسته ب دلى بابى نه بوو بهلى ده مى ديتى ژنكا

وى يا هژماريت تهله فوونى لى ددهت بيهنا وى هات.

* * *

دختورى گوت:

- نه خوشيه كا زىده يا گه هشتى، گيانى وى خو ل بهر

نه گرتيه ودلى وى يى بورى، دياره وى قههره كا مهزن يا

ديتى.. كيم كيم دقيت نهو دو حهفتيان بيهنا خو قهدهت، ويا

باش نهوه نهو ژقاهيره بچته جهه كى دى بو گه پيانى..

هندهك فيتامينان دى دهينى ودى چى بت، ودقيت وى هاى

ژ خوارنا خو ههبت..

پشتی وی های ژ خو بووی .. نه بیلا ژ سهر تهختی
پابووقه وگوت:

- ئەز دی نامهیهکی بو سهروکی نقیسم وهه می تستان
بیژمی، هیشتا ئەز باوهر ناکه م کوئه و سه هه می تستان بو
وی دیژن ..

بابی وی گوتی:

- کچا من بیهنا خو فرهه بکه، ههوجه ناکهت تو چو
گرفتاریان بو مه چی بکهی .. سوپاس بو خودی کو تو
زقپی، ئەم دی دهری خو گرین ومه شوله ژ چو نینه ..
- ئەز نهشیم ژ بیر بکه م .. یا دبت بلا ببت.

دهیکی ب خه م فه گوت:

- کچا من ئەز دزانم وان زورداری یا ل ته کری، دی من
دیژت، بهی سهروک بو ته چو ناکهت، ئەو هه می سهییت
وینه!

بابی وی عهبدللا خوری:

- ب فی گوتنی هوین ده رگههی به لایی بو مه فه دکهن ..
باوهر ژ سهری من یی سپی بکه ن .. من سه ربوړ ییت دیتین .
دختوری خو نیژیکی نه بیلایی کر وگوتی:
- ته چ دقیت بنقیسه ..
وگوته بابی وی:

نقیسین ژى پشکه کا دهرمانیه.. ئەو ئیشتیت وی دی
سڤک کهت..

بابی وی گۆت:

- بلا په رتۆکه کی بخوینت.. گوھی خو بدته موسیقی..
یان خو ب ته له فزیوونی فه موژیل کهت، گوهداریا سترانیئت
رادیوییی بکهت.. ما ئەفه هه می بهس نینن؟
نه بیلا رابوو وخۆش ب نک کتیبیئت خو فه چوو.. هه می
د په نجه ری دا هاڤیئت، بابی وی ڤیا وی ژ ڤی کارى مه نعه
کهت، به لی دختوری گۆتی:
- بهیلن..

پشتی ئەو وهستیای زڤری سه ر ته ختی خو.. دختوری
گۆت:

- بوچی ته وه کر؟

- ئەو د تژی درهون.. مروڤی ژ بیر فه دبهن.. چو تشتی
راست تیدا نینه..

دختور گرنژی، سرنجه کی بچویک ئینا ده ری.. وده رزیک
کره د پاشیا ملی وی را وگۆت:

- ئەز د گهل ته نینم.. گه له ک نقیسه ریئت خودان نامویس
هه نه.. وئاخفتنیئت راست دمشه نه..

پاشی لی زڤری وگۆتی:

- ته چ قورئان نينن؟

وي ب حيبه تي قه سه حكره وي، پاشي هچكي ب سهر
دهستي خو دا ئنا خوار وگوت:

- نه ..

دختوري قرائنه كا بچويك ژ بهريكا خو ئينا دهر وگوت:

- نه قه دياريا منه بو ته.

ب دهسته كي ره جفي قه وي نهو ژي وهرگرت، نيزيكي
پويي خو كر، نقيسينا ل سهر جلدی وي خواند، نيزيكي
دهقي خو كر وماچي كر، بينه كا خوش هوسا ما.. پاشي نهو
ل دختوري زقري وگرنژينهك ل سهر پويي وي يي زهرپويي
ئاشكهر ابوو.. گوت:

- نه وه بت تو ژ ئيخوانان بي!

- گه لهك بهري ئيخوانان قورئان يا هاتيه خواري، و نهو
كيتابا كه سي نينه كيتابا خودي يه.. بو هه مي موسلمانانه،
بهلكي نهو بو هه مي مروقانه..

چانتكي خو گرت وگوت:

- ب تني باوهري زوي ساخله ميي دي دهته ته، نهو بو ته
ژ هه مي دهرمانان چيتره.

نه بيلايي قورئان دانا سهر ميژه كا نيزيك وگوت:

- دختور.. نهري باوهريا ته چو جاران كيّم نه بوويه؟

دختوری گۆت:

- بهلی.. گهلهك جاران ئەڤه چی دبت، مانى ئەم نه
پێغه مبه رین..

- بۆچی؟

- چونكى مرووف كۆمهكا هزرانه.. هندهك جاران ب هيژ
دكهفت، وهندهك جاران لاواز دبت، ب هيڤى دكهفت وبى
هيڤى دبت، ژيانا مه وهكى (خيچا تهختيتى) يه بلند بت
ونزم دبت، بهلى دڤيٽ مه هاى ژ خو ههبت دا نهكهڤينه
دهرهجا صفرى.. ژ بهر هندی بهلا ييٽ دايڤن وبينفرههسى،
وبهحهشت وجهههههههه..

نهبيلا ژ سهه تهختى رابووڤه وگۆت:

- سوباهى دى چمه خواندنگههسى..

دختورى ب كهيف ڤه گۆت:

- فه رمانيت من دڤيٽ ب جه بين..

- مانى ئەز خو چيتر دنيا سم.. ئەز نوکه باشترم.

- ژ بير نهكه ئەڤه شو لا منه، ومروڤى عه قلدار گوهداريا

يى شارهزا دكهت.

وى سهه رى خو هژاند وگۆت:

- تو راست دبيژى..

- ل دەمى بېنقەدانى تو دى ھزىت گەلەك تىشتان كەي،
دى عەقلى خو نوى دانىقە، و ژ بىر نەكە بېنقرەھى گەلەكا
پېنقىيە بو تە، ھەچىي صەبرى بېننت عىبادەت ل بەر وى
دى يى خو ش بت، وئەوى بېننت صەبر قەيدە دى
عىبادەت ل بەر وى يى نەخو ش بت.. تو د ناخفتنا من
دگەھى؟

وى ب كەيف قە گۆت:

- بەلى..

- نوکە ژ دەستويريا وه ئەز دى چم..

ب نەرمى قە گۆتى:

- دى جارەكا دى تە بېنن؟

- ئەگەر خودى ھەز بکەت.. ومن پى خو شە ئەز تە

ل عىادى بېننم.

چوو دەستى:

- ب خىر بچى..

پىشتى ئەو چووى نەبىلا د جھ دا پروىنشت وگۆت:

- ئەزا برسېمە.. من دقېت گوھى خو بدەمە پارچەيەكا

مۆسىقا ھىدى.. ھەپن وان كتېبان بېنن يىت من ھاقتىن..

سوباھى سېيدى ئەز دى چمە ئەسكەندەرىي، من نەقېت

كەس د گەل من بت، وجھى من بو كەسى نەبېژن..

* * *

سپیدی دهمی عه طوهی زانی ئەو یا ژ مال دەرکهفتی
دین و هار بوو.. گۆت:

- ئەقە بە لایه!! لازم ژ مال دەر نه کهفتبا بهری ئەو
دهستویری ژ موخبراتی وەرگرت.. چوو به کیقە؟
بابی وی گۆت:

- ئەم نزانین.. کاغه زهک ل جهی خو هیلابوو وتیدا
نه گۆتیه کانێ ئەو چوو به کیقە.. بهس گۆت بوو پشتی دو
حهفتیی دی ئەز دی زقپم..

دهستکی تهله فوونی ژ کهرب قه دانا وگۆت:
- ب هزاران زهلامیت مهزن ئەز ب تبلا خو دزقپنم.. نوکه
ئەز نه شیمه کچکه کا کیتر ژ پینجی کیلویان؟ وللا خوش..
باشه!

نافبرا دهی

عهطوه هیشتا یی بجویک بوو دهمی ئەو سەرھاتی
چیبووی، چو جارن ئەو ژ بیر ناکەت.. هەر دەم یا ل بیری،
پوژا دەیکا وی تورمبیلکەکا بجویک وجوان بو ئینای، گاڤا
وی تبلا خۆ ل وی دوکما پەش شداندا تورمبیل دا چت
ول دۆر خۆ زقەرت و دەنگەکا دا ژئی بلند بت.. زەنگلەکا
بجویک پیڤه هەبوو دەنگ ژئی دەت، شوڤیڤیری تورمبیل
بجویک سەری خۆ ب جوانی دەرژاند و دەستیت خۆ بادان..
عهطوه - بەری ژئی وی ببتە پینچ سال - دا پوینتە بەر قی
تورمبیلکا هە.. دڤیا بزانت کانی چاوا ئەو قی تشتی دکەت،
پسیارا مەزنان دکر بەلی د بەرسقا وان نەدگەهشت..
دویمایی وی تورمبیلکا خۆ بره جەهکی دویر ودا بەر بەران
حەتا هویرھویر کری وەندەک تیلە وئاسنک ژ نیڤی ئیناینە
دەر.. هندی سەحکری چو ژئی نەزانی.. پرتیت وی لیڤدان
وقیا وی دۆرست بکەتەڤه، بەلی نەشیا.. لەو وی کره گری
و ب نک دەیکا خۆ ڤه چوو، خویشک وبراڤیت وی گۆتی: ئەو
چی نابتەڤه، چونکی چو تی نەمایه، بەلی وی دڤیت ئەو
وکی بەری لی بیت.. دەیکا وی گۆتی:

- کوږی من ټو مر.. وئیدی ټم نه شین وی ساخ کهین.
وی پوژی وی گلهک کره گری.. ټه سهرهاتیه د هزرا
وی دا یا هاتیه نه خشانندن، وټو هزر ههردهم وهکی وی
ماسیا دمرت و ب سهر ټافی دکهقت ټو ژی ب سهر هزریت
وی دکهقت.. نزانن کانن چ په یوهندی د ناچهرا نه بیلابی
وتورمبیلکا هه پرسی دا هیه.. بهن ههر دو دنینه بیرا وی،
پاستی نه بیلابی بینا وی یا نینایه سهری دفنا وی، ټو
نزانن کانن چ د سهری وی یی جوان دا هیه.. چاقیت وی
مروقی دکیشن دی بیژی ټو د پری نهینی وطلسمن.. ټه ری
سهری وی بهه پشینت؟ وهکی وی د گهل دهان گرتیان کری
سهری وی ل بن پیلافا خو هویر بکهت؟ یان وی بگرت و
ب (عهرووسی) ټه بهلویست ولهشی وی یی ته پ ب قامچیان
سوږ بکهت هتا ټو خو بهاقتیه بهر پییت وی..
بهن ما بوچی ټو هنده هنز ژ وی دکهت مادهم ټو خو
ب دهست وی ټه بهرنادهت؟ ژنکییت جوان تژی دنیا یی نه،
ژهمی رهنگان یین هین، وگوهی خو ددهنه وی ویا وی
دقییت بو ب جه دنینن، ما بوچی ههما وی ژ بیر ناکهت ههر
وهکی چو جاران نه دیتی؟
ب پاستی ټو نه شییت فی چهن دی بکهت.. ی ټو دقتیت،
ټه گهر ههمی ژنکان بو وی بینن تینکا وی پی ناشکییت

ورازی نابت، وی ئو دقیت ولزم ب دست خو بیخت.. بلا
 نهفته کابانیا مالا وی ههما بهسی ویه ئهو بته یارا وی..
 چونکی ئهو یی گه هشتیه وی باوهری کو ژنئینان خه له تیه کا
 مه زنه، ئه گهر ب حهرامی بت دی ب تامتر بت.. به لی ب حه لالی
 - یا ژ وی فه - یا بی تام و بی بینه، لهو دلی وی ناچتی.. یی
 ل وی باوهری کو پشتی نه بیلایی ئهو دیتی یا دوهی دیتی
 دی ل بهر وی دانت، نه خاسم پشتی ته نا دبت و بیئا خو
 فه ددهت، ده می هزریت خو بکته دی زانت ئه زم یی هاری
 وی دکهم ووی پشت راست دکهم..

عه طوه د مه زه لا خو فه ل گرتیخانی یی پوینشتی بوو،
 بهری وی ل وی قه سا بخانی بوو ئه وا ب رهنگه کی دورست
 ب ریقه دچت.. ته حقیق، ته عزیز، تو مار کرنا نعترافان
 ل سهر کاغه ز و کاسیتان، وهر گرتنا هنده ک گرتییت نوی
 ب رهنگه کی غه ریب.. ب قامچی و خه بهر و پینان.. پیلیت
 گرتیان رانا وهستن..

له شکه ره کی گرتیخانی ب ژور کهفت.. ته مه نه کا
 له شکه ری فه دا.. عه طوه ی لی نه فه گپرا و گوت:

- ها !

وی له شکه ری گوت:

- ئه فه ندم! تو سکا یا نساخه..

جرفهك ب عهطوهى كهفت زوى ژ سهر كورسيكا خو
پابووڤه وگوت:

- توچ دپيژى؟ تو سكا.. خودى مالا ته ويران كهت..
كهنگى نهڤه چيبوويه؟

لهشكهرى ب ترس ڤه گوت:

- ههمى سه چهرين نهوتى نهبت..

- نهڤه ژ سپيدى وهره ته بوچى نه دگوته من؟!

عهطوهى خو نيزيكى وى كر شهڤهكا حيل دانايى، وى
خو مويهك ژ خو شاش نهكر.. عهطوهى گوتى:
- كهرو باخڤه..

- نهز بهنى تويى حازر نهبووى..

- بوچى ته لهلهفون نه دكر؟

- من ژمارا ته لهفونا ته نه دزاني..

- چونكى تو كهرى.. دا بيژيه نه فسهرى نوبه دار، تو
وئهو دهواريت ته ل گوندى ئالف ددايى وهكى ئيكن، تو سكا
د سهر ته وسه ديت وهكى ته دكهفت.. ته زانى؟
وى لهشكهرى ب موكمى ڤه گوت:

- بهلى نهز بهنى..

عهطوهى كره غار وچوو ژ دهرڤه.. هندهك نه فسهر
ولهشكهرى دا ب دويڤ وى ڤه، ووى ب لهز هنارته د دويڤ

دختوری گرتیخانہییؑ را، ھمی بی دھنگ بوون.. عھطوھ
د ناڤ صھیٔت خؤ یٔت تھعلیمدای دا راوھستیا وئو ھمی
ل دۆر وی دھاتن ودچوون.. پیلاڤا وی دنالیست، تؤسکا تیؑ
نھبت.. ئو یا دریزکری بوو، بیھنا ویؑ ب لھز دھات ودچوو
وچاڤیٔت ویؑ دڤھکری بوون..

عھطوھ بی ترس ڤھ گۆت:

- ھا دختوؑر! چ لی قھومیھ؟

دختوؑر بیئھکیؑ ما.. تیؑ فوکری، پاشی گۆت:

- ئھز نزانم.. یا باش ئوھ گازی دختوؑرھکیؑ بھیطھری
بکھین، ئھز چو ژ صھیان نزانم.

عھطوھ بی خھم ڤھ بھریؑ خؤ دا دیھلیؑ، دھستیؑ ب سھر
دا ئینا خواریؑ، دیھل وھکیؑ مرؤڤھکیؑ نساخ دنالی، بیی
عھطوھ ریؑ پؤندکھک ژ چڤان پھشی.. گاڤا دختوؑری ئھڤھ ژ وی
دیتیؑ خؤ نیژیکی وی کر وگۆتیؑ:

- نھ ترسھ عھطوھ بھگ.. ئھڤھ ئیکھمین جارھ ئھز دببیم تو

دکھ یھ گری..

کزگریؤک کھ تھ گھریا عھطوھ ویؑ وگۆت:

- ئھڤھ ل بھر دلیؑ من ژ ھمی مرؤڤان عھزیزترھ..

- حھ تا ڤیؑ دھرھجیؑ؟

عھطوھ ل ئھفسھریؑ نوبھ دار زڤریؑ وگۆت:

- سه كهنه دختوره كى به يطره ل گرتخانه يى .. وئه گهر
هه وه كهس نه ديت هه پڼ قى گاقى ئيكي بگرن!
ئومباشى عه بدلمه قصوودى خو نيزيكى وى كر، ته مه نه
بوڤه دا وگوت:

- نه ز بهنى! مه گرتيه كى هه دختورى به يطره يه ناقى
وى حامد ئه لعه جميه يى ل گرتخانه يا چارى ..

- گاميش! پا تول هيڤيا چ يى؟

- نه و ژ وانه ييت ب تنى د گرتخانه يى قه، ژ ييت
خه طهره، قى گاقى پسيار يى ژى دئينه كرن ..
عه طوه ل كولمه ك ل سنگى دا وگوت:

- پسياران راوه ستينن وبلا رحه ت ببت .. ل نك من تو سكا
ژ هه مى تشتان مه نتره ..

- به لى نه ز بهنى ..

هه ر د گاقى دا وان دختور حامد ئه لعه جمى ئينا، ديمى
وى يى زهر بوو، وى ب ريه بوو، هندهك جلكيت كورت
و پيس دبه ر بوون .. ده ست و پييت وى د تژى برين بوون،
چريسك ژ ناقه چاقان دچوون .. عه طوه لى خورى:

- تو دختورى؟

- نه فه ندم .. نه ز به يطره ريمه ..

عه طوهی دهستی خو ب نک دیهلی قه دریز کر.. حامد
ب نک قه چوو.. ناقی خودی ئینا، ودهستی خو دانا سهر
زکی.. بهری خو دا دفنی ودهقی، دهقی وی هیدی قه کر..
بهری خو دایی وگوت:

- نهری دهرمانی دژی ئیشا سهیان دابووی؟

عه طوهی گوت:

- بهلی.. مسوگهره، ل پیش چاقیت من دهرمان دابوو

ههمی سهیان..

حامد بینه کی بی دهنگ بوو.. عه طوهی گوت:

- باخقه.. ته ئیشا وی زانی؟

- نه فهدم پشت راست به.

- سماعا بهر گوهی یان ترمومتري بینین؟

- نه خیر.. پیتهقی ناکهت نه فهدم، تایه که هاتی، وه کی

گه له ک جاران تا دئیه سهیان، ههمی ههمی چار پینج

پوژه کن دهرمانان بدهنی دی چی بت، قه له مه کی وکاغزه کی

بو من بینن..

عه طوه بهگی قه له می خو یی پارکهر ئینا دهر..

له شکه ره کی ب غار دهسته کی کاغزیت سپی ژ مه زلکا

سهرداری ئینا، حامدی ژی وهرگرت و ب دهسته کی له رزی

قه هنده ک دهرمان نفیسین دا نه و بو بینن.. عه طوهی ژی

وهرگرت، ودا ف ئەفسەرەکی دا زوی بچت بکرت.. عەطوہی
بەری خو دا دختوری گرتی وگوت:

- هەما تشتەک ل دیھلی هات دی ستویی تە بڕم..

حامد ئەلەجمی گرنژی وگوت:

- پشت راست بە ئەفەندم!

عەطوہی ملی وی یی زرافە گرت وگوتی:

- حامد..

- بەلی ئەفەندم..

- من دقییت تشتەکی بو تە بکەم هندی تو یی ساخ بی

ژ بیر نەکە.

- سوپاس ئەفەندم.

عەطوہی گوتنا وی قەپری وگوتی:

- ئەز دی فەرمانەکی دەریخم کو پشتی ئەقرو تو نەئییە

تەعزبیدان.. ودی تە ژ وی بەلایا وی قەزیی دەریخم یا تە

ب دەستی خۆ ئینایە سەری خۆ..

- قەزیا چ ئەفەندم.. ب خودی من تشتەک نەکریه..

- بی ناقل گوھی خو بدە من.. ئەز دی تە دەمە د گەل

گرتیی عادی، راستە ئەز نەشیم تە دەریخم.. بەلی تیرا تە

هەیه تو ژ قەزیی وداگەھی خلاس ببی.

- سوپاس ئەفەندم.

عهطوهی بهردهوامی دا ناخفتنا خو:

- نه ز دی ته دانمه زیندانهکا تایبته.. د گهل صهیان..
دا تو وان ب خودان بکهی، وسهخبیریا وان بکهی..
خوارنهکا باش یا وهکی خوارنا سهیان دی بو ته ئینین..
گوشت وبرنج وخهزروهواتی، نه ز دبیژم چو جارا د خهونی
ژی دا ته نهغه نهددیت.

دهمهکی دریژ دختور حامد نهلعهجمی د گهل صهیان
ژیا.. د قی دهمی دا خوارنهکا باش ب دست وی کهفت،
ووی خووشی دیت.. هندهک جاران د گهل صهیان نهو
دهردکهفته گهپرانی، نهغه ل وی دهمی ههقالیت وی ییت
گرتی ل پشت شفشه ودهرگهان نیزیکه ههما پوناهی
نهبینن هندهک دهمی کورت تی نهبت.. گرتیهکی گوته
ههقالی خو حامدی:

- خوزییت ته حامد! خودی ژ لایهکی قه دا ته ته چو هزر
بو نه دکر، نهخش ل سهری مه ههمیان.

حامدی سوپاسیا خودی کر کو وی سلامهتی دایه
توسکایی..

پتر کهیفا عهطوهی هات.. دیهل ددا بهر سنگی خو
وماچی دکر.. دیهلی کوریا خو دهژاند، دیاره سوپاسیا وی
دکر بو قی چاقدیریا زیده یا وی لی دکر!

عهطوهی یاری پی کرن وگوتی:

.. مالا ته تۆسکا ته دلی من قه تاند ژ ترسان دا، تو دزانی
ئه ز چه ند حه ز ژ ته دکه م، ئه زی ئاماده مه مالی خو هه میی
گۆری ته بکه م، ل نک من چو مروّف وهکی ته دعه زیز نینن..
وتو ژ چو مروّفان کیتر نینی ئه گهر زیده تر نه بی.. تو قیانی
وپشته قانی تۆسکا.. تویی گوهدارا راست.. ده می ئه ز ته
دبینم تو بو من رادیبه سه مایی، وتو ب دیتنا من که یفخوش
دبی، ئه ز هه ست پی دکه م کو تو ژ هه می مروّفان شاره زاتر
وپراستگۆتری.. هه تا بو ته ناهیا دهوله تی ژی تو گوشتی
نه گوهدار خائینان له قده دی وله شی وان ددرینی وهکی من
دقیّت، به لکی پتر ژی، ئه گهر ئه ز ل شوینا کاربده ستان بام دا
ده ره جا (لیوا) ده مه ته، نه ب خودی دا ده ره جا (موشیر)
ده مه ته، مانی تو یا ژ هه ژی و ب کی ره اتی یی..

پوژا تۆسکا ژ ئیسا خو رابوو یه قه .. عه طوه به گی فه رمان
دا ببه شاهی، له و وی شاعر وهونه مه ند ژ ناقد گرتیان ئینانه
ده ر وکۆم کرن وداخواز ژی کر کو هه ر د وی گاقی دا ئه و
شعران ب قی بیره اتنی قه هینن، هه ر وه سا وی داخواز کر
ئه و سترانان بنقیسن وئاوازان بو بدانن دا هه می پیکفه وان
سترانان قه گپن.. وی سوژ دا گرتیان کو پوژه کی بکه ته
ببینقه دان، وی ته عزیبی تیدا راوه ستینت ئه و ل نیقا مه یدانان

سۆر هەرگاڤ يا بهردهوام مهيدان ته حقيقي و مرنى يا ههردهم
ئهو لاواز دكرن..

شاعرهكى مهزن ژ گرتيان راکرڤه دا شعرهكى ڤه هينت..
هندي ئهو هاتى نه زانى دى چ بيزت، دهڤى وى تيك ئاليا..
عه طوهى ب ڤى چه ندى نه خوش بوو، لهو قامچى ژ نىكى
وهرگرت ودانا شاعرى وگوتى:

- کوپى صهى شعرهكى بيزه.. ته ب سه دان مالکيت
شعري دژى من و حوکمه تى ييت ڤه هاندين.. ئەز دزانم، ما ته
به حسى مه نه کريه ده مى ته گوتى:

بى فامن هه مى عه قلى د دهستان دا

دهستيت وان گه لهك چه ژ پيسىي دکه ن!

وقى گاڤى ته نه ڤيت ب ساخله ميا تو سکايى چو بيژى،
ب شه رفا من نه گهر تو ڤى گاڤى شعرهكى ب تو سکايى
نه بيژى دى ڤه زيه كى ب دويڤ ته ڤه نم و ته پيشكىشى
دادگه هى كه م.. يان دى بو ته ڤه زيه كى دورست كه م..؟ هه ما
ئهو شعرا ته ڤه هاندى وتيدا گوتى.. گوتى.. ژ بيرا من چوو..
ل نه فسه ره كى زڤرى وگوتى:

- نه فسه رى هيژ! ڤى شاعرى چ گوت بوو؟ تو دزانى

كانى وى چ گتبوو..

- ئەز بهنى ئهو د شعره كا دريژ دا دبيزت:

ل شه قه کا تاري ل چريا دووی
ب ترس رابووم قه ژ بهر ره وینی
من دیت صه هاتن ژ راست و ژ چه پ
هیپرش کرنه من د گهل ره وینی
عه طوه کهنی و گوټ:

- جوانه ئەف (راست و چه په)، گوھی خو بدی ئە گهر فی
گافی تو شعره کی نه بیژی ئەز دی له شی ته ب قامچیان پرت
پرت که م..

شاعری گرتی گوټ:

- ئەفه ندی، بو نقیسینا شعری وهخت پی دقیت..
- تو ب سه ری دهیکا خو! تو یاریان ب من دکه ی؟
- وئو هه و جهی قه له م و کاغز و بی دهنگیی یه..
- ئەزی دبیزمه ته شعره کی ب تۆسکایی قه هینه، ئە گهر
ته وه کر دی به خشیشه کی دهمه ته..

چا ویش ئەمین ئەوی ب دلره قی و خرابکاریی ناقدار
گوټ:

- یه عنی ته په رتال هه یه و خه لکی برسیه.. حه یوان دی
باخفه..

شاعری هه ژار بيرا خو ل شعره کا میری شاعران (شه وقی)
ئینا قه ئەوا وی دشانو گه ریا خو یا ناقدار دا ب کهفتنا

(کلیوباترا) ییٰ څه هاندی.. ټهو شعر ب خاطر خواستنا (روما)
څه هاتبوو څه هاندن.. شاعری څیا هندهک په یفان بگوهوړت
وناقی ټوسکایی ټکه ته دناق ټا.. سه ری څو هژاند وگوت:
- باشه ټه ز دی بیژم..

عه طوهی ژ که یفان دا دهست قوتان، و ل گرتیان خوړی:
- دهستان بقوتن.. هه می دهستان بقوتن.
دهنگی ټه دهست قوتانی بلند بو.. گرتیه کی ټه ب دهنگه کی
بلند څه گوت:
- بژیت ټوسکا..

ټه و گوتنا هه بلند بو.. وه کی یاری پیکرنه کی ټه دهنگی
وان بلند بوو:
- ټوسکا ټوسکا.. بژیت ټوسکا..

عه طوهی سه ری څو هژاند.. زیده که یفا وی هات، که نی
وگوت:

- ب خودی ټه څه دهنگه هزار جاران مه زنترو ب هیژتره
ژ دهنگی ټه ولاتیان وه کی ل مهیدانا (عابدین) بلند دبت ده می
سه روک دټیته هنداقی وان.. تو چه ندا عه زیزی ل بهر من
ټوسکا!

بى دەنگى جارهكا دى بە لاق بوو، شاعرى ھەژار
پيشكەفت و دەنگى خو بلند كر، ئەو دەنگى تىرى كزگريوك،
وگوت:

دلوڤانيا تە ئەى تۆسكال گەنجى خو ببورينه
تو بويا دلپرەقى ئەقرو خەما تو ژوى برەڤينه
سلاڤەك بو تە ئەى تۆسكال ژدەربەدەرەكى بەرزە
ل سەر ەردى ولاتى وەى ەجەب پا ئەق نەخوش تەرزە
ئەڤيندار و ەمى دلدار دليت وانن گەلەك نازك
نزانم بو دلى تە بەس د گەل گەنجى تەيە گازك؟
پەنجە سوريت تە ييت بەخشن رەقى ونەڤين و پر كەربە
د گەل ەندى دڤيتن ئەم ەەر و ەەر بيين تو دل بەر بە!
نە تاوانبارى ئەى يارى ەڤالى نە گونەڤارى
گونە ەەر يا خودانييە كو تو ەيلاى وى غەددارى
بى گومان ەطوہ بەگ د چو پەيقان نەگەشت، مۇسقا
و كيشا شعرى دل زى ستاند، ەەر وەسا لەشكەرى زى پويته
نەددا گوتنين وى، ەەر چەندە ئەو گرنژين دەمى ديتى
مەزنى وان كەيفخوش بوو و دەست قوتان و تۆسكا بلند كرە
سەر دەست و سەرى خو و دگوت:
- تۆسكا تۆسكا بريت تۆسكا..

چي دبوون، نه خاسمه بو وان ييت قه بن.. وئو ژي گه لهك
بوون، كه يفا هه مي گرتيان ب قي گوتني هات وپشته فانيا
وي كر..

عه طوه بهگ گرنژي وگوت:

- نه ده بان ژي دي قه كه ين.. به لي ب شه رته كي..

هه مي بي دهنك بوون.. عه طوه د ناقر ريزيت وان دا چوو
وگوت:

- من نه قيت دهنگه بيته من.. هوين هه مي من دنيا سن..
هه ما دهنگه هاته من دي ل فان هه مي برياران لي قه بم..
هه وه زاني؟

هه ميان ب نيك دهنكي گوت:

- به لي نه فه ندي..

- كاني جو قي سترانان.. دا نم ناههنگا خو ب دويماهي
بينين؟

كومه كا گرتيان پيشقه چوون.. سه ريت وان د تراشي
بوون.. هه مي دزه رپه تحي بوون.. چا قيت وان ييت رهش
وساده د تژي مه عنا بوون، مليت خو دانه نيك، سينيكيت
خو ييت فافوني د گهل په رداغ وكاچكان.. چونكي نهو
ناميره تيت وان ييت موسيقي بوون، ژبلي دهنكي ده قي
وده ستان..

سه روکي جو قی پراوه ستیا ودهست ب سترانی کر:

توسکا توسکا پوهنیا چاچی

نی ته خه ویا دزی ژ چاچی

خیر ئیشه لالا

پشتی ته وه لالا

ولالا پشتی ته

پشتی ته وه لالا

ل سهر چاچا بوو ل سهر چاچی ..

عه طوه بهگ گهرم بوو، توسکا ویقه لیډا وپابوو ره قاصی

دهست قوتان وستران گوټنی زیده بوو.. هندی گرتی هاتنی

نه شیان که نیا خو قه شیرن.. نه فسه رهی د دلی خو دا گوټ:

- بهگی زیده کر.. خودی ستاره کهت!!

عه طوه بهگی گوټ:

- گرتیخانه هه می.. نه لخن.

ستران پراوه ستیا.. هه می بی دهنگ بوون.. چاقیت

هه میان مانه ل وی تیا ترویی بهری نوکه پابوو یه ره قاصی

کانی دی چ بیژت.. مانه ل هیقیا فه رمانا وی، تو بیژتی نه و

ل گوټنا خو لیقه بیت؟

عه طوه بهگی گوټ:

.. هوين هه می حه یوانن .. دبی ئە دەبن .. هەر صه یهک بچته
زیندانا خو ..

د گاقی دا قامچی ل پشتی گرتیان بارین .. خو پشستا
ئەندامی جوقی ستران و موسیقی و شاعری مەزن ژێ ..
پشتی بیست خەبەران مەیدان قالا بوو .. بەس عەطوہ بەگ
وزەلام و صەیی و ی مان، دەرگە هیئت زیندانان هاتنە گرتن،
یوسفی شاعر ل قورنەتی زیندانی پوینشت و کەفتە هزران،
رزق ئیبراهیمی سوودانی یی گرتی گۆتی:

- خودانی شعرا بەرکەفتی هزرا چ دکەت؟

یوسفی شاعر سەری خو هژاند و گۆت:

- رۆما یا دسوژت و نیرون یی سترانان دبیژت ..

رزقی مەخسەدا برایی خو یی موسلمان زانی، وپی
حەسیا کانی ئەو چەند کول و کوڤانانی دادکەت، لەو وی
ب یاری قە گۆت:

- ل مصری میری شاعران شەوقیە، وی نیل حافزە، یی
گەنجان رامیە، وی گوندیان عەبدلموتتەلبە، و ل لوبنانی
مەتران خەلیل مەترانە، و ل حەریبی شاعری تۆسکایی مەلا
یوسفە ..

هەمی کەنین خو یوسف ژێ .. یوسفی گۆت:

— ئەو داستانا من ل سەر نەخۆشییەت مە ل حەربییە
 دیتین نقیسی، پۆژەکی ل جیھانا عەرەبان دی کەفتە سەر
 ھەمی ئەزمانان.. ئەزی پەر باورم کو ئەم دی دەرکەڤین،
 وخەلک دی پراستیی زانن.. دی زانن کو سەرۆک یی ب دو
 پرویانە، پویەک ئەو یی ئەم دبیین و دنیا سین ونەخۆشیی
 ژى دادکەین.. وئەو پویى وی یی دورست یی وی ددەتە
 نیاسن.. وپویى دی ئەو یی خەلک وی پی دنیا ست دەمی
 ئەو گۆتاران دخوینت.. جڤینان ددەتە سەرۆکیەت جیھانی،
 وئازادیی دخوازت.. ئازادیی بو کی؟ مە ئازادیا وی دیت ئەو
 ئازادیا وی دڤیت.. ئازادیا وە ل تە دکەت تو ب کوتەکی
 باخقی.. شعرى ب فەرمان قەهینی.. سترانان ب فەرمان
 بیژى.. ئەو شعرا من گۆتى ژى من ژ بەر ھەو گۆت، ئەز
 ترسیام ئەو نەخشیی بگەھیننە ھەو ئەگەر ئەز نەبیژم.. لەو
 چى تشتى ھاتیە بەر دەڤى من من گۆت..

برادەر عەبدلحەمید ئەلنەجار یی فلسطینی گۆت:

- دکەفتە عەقلى کول دەمی رۆما دسوژت نیرۆن سترانان
 بیژت.. بەلى کورپیت رۆمایى ب خو سترانان بیژن دەمی ناگر
 لەش ومالییت وان دسوژت ئەڤە تشتەکی غەریبە..

یووسفى شاعر سەرى خو ھژاند وگۆت:

- وەرن دو عاییت پیغەمبەرى خوینن..

یووسفی نافی خودی ئینا، و د گهل هر هفت هه قالیت
 پوینشتی دهست ب خواندنا قورئانی و دوعایان ب دهنگه کی
 نهرم کر، هندهک پوندک هاتنه خواری.. سهر هرثیان و دل
 چوونه عهسمانی.. سهر ل بهر خودایی زیندی یی چو جارن
 خه و نه ئیتی چه میان، بینه کا خوش و پاک ژ جان و دلان
 دهرک هفت، پشتی بینه کی یووسفی ب پویه کی گهش گوټ:
 - ئەم نوکه د گهشته کی داینه بو نک خودی..

پیک یا دویرونه خوشه، بیرهاتن د تهعلن، سهرهاتی
 ب ترسن.. زهلام ب سیپیکان قه دئینه هلاویستن، رح
 ب ساناهیل پشت شویره و سیاجیت ستریکی دئینه
 هلکیشان بی ئیک ل جیهانا مهزن پی به سییت.. شه قیت
 رهش و سور وهکی که قرانه ب ریقه ناچن، و د تژی ترس
 وره زیلینه..

فیرسی مله تی ژی ب دهقی یی شه ری نه یاران دکهت،
 ئه و ب هزاران کوریت مله تی دهاقیتنه نافه ئیتوینا شه ری
 دینان شه ری شکهستن و خوساره تی.. و ژ دهرقه د گرتیخانا
 مهزن دا ب هزاران مروقییت شه ریف و ماقویل دئینه
 قه شارتن.. کوره ماران سه ریټ خو ژ کونان ییت ئیناینه
 ده ری دا سترانا مرئی بیژن، د بنی نهالیت کهسک دا رهوینا
 گورگانه ژ برسان دا.. تری دئیتنه دزین.. بچویک دئینه

خندقاندىن .. ئەڭ بەھەشتا خودى دانايە سەر عەردى يا

بوويە دەشتەك قانويىنا ديوان لى دئىتە ب كارئىنان ..

يوسفى شاعر گۆت:

- ئەگەر خودى عەبدەك قىيا دى بەلایى ئىنتە سەرى ..